

Areport

4/2017

- **Rovnováha digitálního bojiště a zbraňových systémů** 2
- Podle ředitele AKIS plk. gšt. Františka Ridzáka se i spojaři musí daleko více zaměřit na bezpečnost systémů
- **Podpora železného vlka** 6
- Příslušníci 74. lehkého motorizovaného praporu si z téměř tříměsíčního cvičení Training Brigade 2017 v Litvě přivezli řadu zkušeností
- **Allied Spirit VI** 20
- Reportáž ze cvičení aliančních jednotek vzdušných a pozemních sil v německém Hohenfelsu

Ostré střelby

Hranická 2. mechanizovaná rota završila třítýdenní výcvik na střelnici Velká Střelná

strana 9

Zasažení cíle na dva kilometry je pro zkušené vojáky hračkou

Střelby plnou ráží

Na několik desítek vojáků čekala na Libavé náročná zaměstnání, která prověřila jak schopnosti ostřílených profesionálů, tak i nováčků, kteří si zvolili svoji kariéru u 73. tankového praporu Přáslavice. Kromě střelb plnou ráží z tanku T-72M4 CZ a kulometů byl komplexní výcvik zaměřen i na přípravu na cvičení Mobilizace.

Tankisté stříleli na terč o rozměrech přibližně 3,5 metru na šířku a 2,3 metru na výšku do vzdálenosti zhruba dvou kilometrů. Terč ovšem nebyl snadno identifikovatelný. Pro potřeby tankových střelb, ale i střelb z kulometů a bojových vozidel pěchoty, je prostor částečně automatizován, přičemž řídicí střelb na věži může pomocí ovládacího pultu jednotlivé terče zvedat za pomoci hydrauliky a opět je skrýt. Tím, i ve spojení s proměnlivým počasím, které na Libavé panuje, mají tankisté vynikající simulaci možných reálných scénářů.

„Zaměstnání vojáků zde na střelnici Velká Střelná je zaměřeno i na dubnové cvičení Mobilizace. Jednotky první a třetí tankové roty provádějí výcvik ve střelecké přípravě z tanků T-72 M1 a T-72M4 CZ. Osádky tvoří převážně nováčci, takže je to pro ně příležitost cvičit s touto technikou a připravit se na úkoly zmíněného dubnového cvičení, které je čeká,“ uvedl podplukovník Ján Kerdík, velitel 73. tankového praporu. Ten zmínil i potřebu bezchybné fungující logistiky, jelikož každé cvičení vyžaduje bezchybnou koordinaci. Je třeba zajistit zásobování, stravu, přísun munice, v tomto případě i pyrotechniky dohlížející na správnou manipulaci a otevíření beden s municí a schopné velení. Pokud by jediný článek selhal, řetěz se roztrhne.

Závěr cvičení tvořilo hodnocení, a to jak z pozice řídicího střelb na věži a ukazatelů na ovládacím panelu, tak i vizuálně pozorovateli s dalekohledy. Díky bezvadné přípravě a profesionalitě instruktorů byl v drtivé většině případů terč zasažen. Úplným závěrem bylo mytí techniky, tedy tanků. To se provádí za pomoci vysokotlakých hadic a trvá kolem dvou hodin. I taková zaměstnání jsou náplní tankistů, včetně záložníků.

Text a foto: Michal Voska

Velitel Velitelství Vojenské policie Olomouc nabízí volná místa:

Oddělení ochrany objektů

Pozice: specialista zásahu (psovod) - rotný

Místo výkonu: Květná, Jaroměř - Nový Ples

Požadujeme:

- úplné SŠ vzdělání s maturitou
- řidičský průkaz skupiny B
- bezpečnostní prověrka „V“
- STANAG 6001 z AJ 1111 (nemusí splňovat, následně vyslání do kurzu)
- následně absolvování kurzu pro psovody

Pozice: specialista ochranné služby - četař

Místo výkonu: Hostašovice, Květná, Mladkov, Týniště nad Orlicí, Černá nad Orlicí, Jaroměř - Nový Ples

Požadujeme:

- úplné SŠ vzdělání s maturitou
- řidičský průkaz skupiny B
- bezpečnostní prověrka „V“

Oddělení dopravně pořádkové služby

Pozice: mladší inspektor - rotmistr

Místo výkonu: Olomouc, Libavá, Prostějov, Štěpánov, Bučovice

Požadujeme:

- úplné SŠ vzdělání s maturitou
- řidičský průkaz skupiny B
- bezpečnostní prověrka „V“
- STANAG 6001 z AJ 1111 (nemusí splňovat, následně vyslání do kurzu)

Kontakt:

telefon: 973 401 209, 973 401 208

email: vpolomouc@army.cz

A fakta

T-72M4 CZ je určen k ničení tanků a ostatních obrněných cílů, popř. i živé síly protivníka, a proti nízko letícím cílům. Balancuje na hranici mezi 3. a 4. generací tanků a některé jeho parametry překonávají i stávající stroje, jako jsou americký M1A2 Abrams a německý Leopard 2 (např. kadence a brodivost). S plným využitím svých možností se jeví jako nepřekonatelný konkurent vůči západoevropským tankům s kanony ráže 120 mm a náboji sabot či heat, přičemž 125mm kanon 2A46M tanku T-72M4 CZ s vysoce průbojným projektilem APFSDS-T je schopen bez problému prorazit 500mm pancíř na vzdálenost přesahující 2 000m. Některé zdroje uvádí až 880mm silný kompozitní pancíř na vzdálenost 3 000m. T-72M4 CZ tím může konkurovat ruským T-90S. Podle hodnocení odborníků jde o nejlepší modernizaci tanku T-72 vůbec.

Prezident navštívil 601. skupinu speciálních sil

Je tomu už téměř šestnáct let, co tehdejší předseda vlády Miloš Zeman zavítal ke speciálním silám do Prostějova (tehdy se jednalo o 6. skupinu speciálních sil). Jeho návštěva se udála těsně po teroristických útocích 11. září v USA, a jejím účelem bylo seznámit se s připraveností speciálních sil k působení v tvořící se mezinárodní protiteroristické koalici v Afghánistánu.

Ve středu 22. března 2017, v doprovodu hejtmana Olomouckého kraje Ladislava Okleštka a náčelníka Vojenské kanceláře prezidenta generálmajora Jana Kašeho, měl pak prezident a vrchní velitel ozbrojených sil Miloš Zeman možnost nejen shlédnout dynamickou a statickou ukázkou 601. skupiny speciálních sil (601. skss), ale součástí programu jeho návštěvy bylo i promítnutí krátkého filmu o 601. skss, jejich schopnostech, výcviku a působení v zahraničních operacích. Následovalo stručné seznámení s historií a vývojem útvaru, jeho strukturou a začleněním, zahraničními operacemi, ale zajímalo jej například i 5. středisko aktivních záloh, které je součástí útvaru. Následovala otevřená a věcná debata s příslušníky útvaru, a to nejen o armádních tématech. Po předání drobných dáreků pan prezident dekoroval bojový prapor 601. skupiny speciálních sil prezidentskou stuhou.

Význam této události podtrhuje i fakt, že se jedná o historicky první návštěvu prezidenta republiky u tohoto útvaru.

Text a foto: Jiří Hradec

obsah

Rovnováha digitálního bojiště a zbraňových systémů	2
Podle ředitele AKIS plk. gšt. Františka Ridzáka se i spojaři musí daleko více zaměřit na bezpečnost systémů	
Vznikla nová tradice	5
Představujeme první velitele roku: plukovník gšt. Roman Náhončík, plukovník gšt. Milan Malík a plukovník gšt. David Franta	
Podpora železného vlka	6
Příslušníci 74. lehkého motorizovaného praporu si z téměř tříměsíčního cvičení Training Brigade 2017 v Litvě přivezli řadu zkušeností	
Ostré střelby	9
Hranická 2. mechanizovaná rota završila třítydenní výcvik na střelnici Velká Střelná	
Vyměnili si zbraně	10
Žatečtí vojáci obsadili Vojenský újezd Hradiště, cvičili zde i s partnery z německého Bundeswehru	
Ženy v české armádě	12
Armáda České republiky patří s třináctiprocentním zastoupením žen mezi přední země aliance NATO	
Radiační poplach	14
Složky Armádní radiační monitorovací sítě navrhovaly zásah při radiaci	
Sektor Polsko	15
Součinnostní cvičení ozbrojených složek pro ochranu státní hranice	
Shield	16
Certifikační cvičení na misi v Afghánistánu prověřilo schopnosti vojáků	
Pokračování personální stabilizace	17
Novým velitelem Hradní stráže se stal dělostřelec plukovník Jiří Kývala	
Denně mezi municí	18
Vojáci Oďardu pyrotechnické čistoty spolu s pyrotechnickým zabezpečením roty EOD 15. ženijního pluku v Bechyni provádí asanaci CHKO Brdy.	
Allied Spirit VI	20
Cvičení aliančních jednotek vzdušných a pozemních sil v německém Hohenfelsu	
Časovač děla	22
Představujeme vojenského profesu	
Průmyslové dny	26
Možná budoucnost terénních vozidel v AČR	
Radiolokátory MADR	28
Ízraelský systém bude chránit i české nebe	
Novinky zbrojního světa	30
Na výstavě zbraní a střeliva IWA v Norimberku se představily i české firmy	
Sestra Sympatie	32
Lidé kolem nás	
Metrologie není meteorologie	34
Představujeme službu metrologie a odborného technického dozoru	
Recon Strike Group	36
Technika a výzbroj	
Houfnice M777	38
Technika a výzbroj	
Turecko-indonéský lehký tank MMWT	40
Technika a výzbroj	
Společné zkušenosti pro NRFC	41
Náborový den	42
Záložníkem nanečisto, i tak lze nazvat unikátní počín 22. základny vrtulníkového letectva	
Libuše se odmlčela	44
Historie. Od odbojového působení skupiny Silver A na území Protektorátu uplynulo tři čtvrtě století	
Seznamte se s vojenskými hodnostmi	46
Albánie	
Zrození prvního praporu	48
Historie. Před tři čtvrtě stoletím se začal v příuralském Buzuluku formovat 1. československý samostatný prapor	

Podle ředitele AKIS plk. gšt. Františka Ridzáka se i spojaři musí daleko více zaměřit na bezpečnost systémů

Rovnováha digitálního bojiště a zbraňových systémů

Pro rozhovor s plk. gšt. Františkem Ridzákem jsme měli hned dva důvody. Jednak byl v prosinci loňského roku ustanoven do funkce ředitele Agentury komunikačních a informačních systémů a navíc se naše spojovací vojsko letos připravuje na oslavu stého výročí založení.

Vysokou školu jste skončil v roce 1990 se specializací mimo jiné na automatizované systémy velení. To byl zlomový rok, kdy se k nám doslova jako lavina začala postupně valit nová výpočetní technika. Nemrzelo vás tehdy, že mnohé z toho, co jste se učil, najednou přestávalo platit a namísto toho jste musel co nejdříve zvládnout nové technologie?

Jsem přesvědčen, že principiálně ta problematika zůstávala stejná. Stejně byly i procesy. Samozřejmě ale, že se v té době dramaticky měnila technologická základna. Do té doby jsme byli převážně orientováni na techniku sovětské provenience. Takže tato léta lze určitě charakterizovat jako změnu kurzu ve vybíjení Armády České republiky. Začalo se přecházet na modernější výpočetní techniku. Doslova dramaticky jsme se přeorientovali na naši a především západní produkci. Přesto ale se sovětskou technikou zápasíme v mnoha oblastech do současné doby. Ten přechod je sice plynulý, ale poměrně pomalý. V žádném případě totiž není jednoduchý a vyžaduje spoustu finančních prostředků.

Říkáte, že ten proces je pomalý. Je to dáno tím, že armáda je již ze své podstaty poměrně konzervativní, anebo pořád ještě chybí dostatek finančních prostředků?

Nemyslím si, že by to bylo jen o penězích a o tom, zda jich je dostatek. Ty systémy mají samozřejmě také svoji životnost. Nemůžeme zavedený systém, který AČR stále ještě používá a který splňuje požadavky, jen tak zahodit.

Ale armáda asi musí být i trochu konzervativní, nemůže neustále dokola nakupovat, jako někteří občané, ty nejzřetelnější novinky, ale musí si pořizovat již ověřené věci...

Ano, určitě. Ono to souvisí i s problematikou digitalizace bojiště. Ideální stav by byl vytvořit tuto schopnost okamžitě. Ukazuje se ale, že tímto směrem musíme postupovat jen pozvolna. Digitalizace jako taková totiž musí odpovídat technickým prostředkům, nárokům na obsluhu a celkovým operačním požadavkům. Jde o to, jakým způsobem dokáže míra digitalizace uspokojit koncového bojovníka. Nemůžeme vytvářet digitální prostor bez ohledu na to, co nové bojové technologie umožňují a jakou operační techniku koncový uživatel dostává. Tohle všechno musí být v určité rovnováze.

Počátkem devadesátých let odstartovala digitalizace a my se odklonili od sovětských systémů. Byla to z čistě technického hlediska jednorázová revoluce, anebo je to permanentní proces významných změn, který pokračuje víc než čtvrt století?

Jedná se jednoznačně o pokračující proces. Devadesátá léta odstartovala změnu kurzu ve způsobu vyzbrojování AČR a odklon od sovětské techniky. Na začátku bylo nahrazení systémů velení a řízení sovětské výroby systémy od národních dodavatelů. Systém Osnova-Pole byl nahrazen systémem LETVIS (LETecký Vizualní Informační Systém). Informace do tohoto systému byla poskytována stávajícími radary doplněnými o speciální extraktory, které zabezpečují převod analogové informace na digitální. Systém LETVIS byl ve spolupráci s uživateli přepracován a upraven do konfigurace SEKTOR-VS, ve které je používán dodnes. Digitalizace pokračovala pořízením radiolokátorů FADR (Fixed Air Defence Radar) a v této oblasti bude zakončena pořízením radiolokátorů MADR (Mobile Air Defence Radar). Změny tohoto procesu ale zažíváme prakticky nepřetržitě. Tak jak nám roste digitální základna, stává se každé zařízení IT komponentem. To je ta zásadní změna. My měníme svůj charakter, z klasického analogového se stáváme postupně digitálním vojskem.

V současné době slavíme sté výročí českého spojovacího vojska. Vzniklo v ruských legiích o dva roky dříve než republika. V té době byl nejvyspělejší technikou telegraf a linkový telefon. Když se ohlédnete těch sto let dozadu, které období vidíte pro spojovací vojsko nejdůležitější, jakási jeho zlatá léta?

Nemohu se ohlédnout sto let dozadu, tolik mi zase není.

Ale určitě znáte historii spojovacího vojska.

To ano. Každá ta doba svým způsobem přináší něco nového. Ze svého úhlu pohledu a ze svých zkušeností považuji za nejdůležitější mezník ve stoleté historii spojovacího vojska digitalizaci – tedy 90. léta minulého století. Toto období bylo charakterizováno mohutným rozmachem a rozvojem všech komunikačních a informačních systémů. Vzpomenu např. digitalizaci stálé vojenské spojovací sítě – zavedení telefonů ALCATEL, nebo výstavbu přenosového systému TEMPO. U Vzdušných sil zmíním Automatizovaný informační systém (AIS) a síť DANESE a v té době byla zahájena i digitalizace polních systémů u Pozemních sil. Chce-li tedy „zlatá léta spojovacího vojska“.

Spojař se asi, a to obzvlášť v poslední době, výrazně mění. Ještě nedávno jsme byli zvyklí na spojaře za radiostanicí a se sluchátky na hlavě, v současnosti má ale spíš podobu IT specialisty pracujícího se sítěmi a přenosem dat...

Určitě se mění. Je to dáno, jak jsem již zmínil, změnami technologií. V důsledku toho se mění i profil spojaře. Stává se skutečně čím dál více IT odborníkem. To ale neznamená, že bychom mohli zcela pominout

jeho roli v oblasti komunikací. Trend dnešní doby sice je, že jsme více ovlivňováni IT prostředím, které máme na monitorech a tu část komunikační máme tendenci přehlížet. Ale právě tam je obrovský kus práce na poli vytvoření transportních vrstev, transportních komunikací, které nepadají z nebe a nezabezpečují se automaticky. To, že tedy vidíme více IT specialisty, neznamená, že klasický spojař schopný poskytovat spojení a zajistit prostředí, aby IT systémy fungovaly, je na vyhynutí. Právě naopak, tato oblast je velice důležitá a má zásadní dopad na spojaře současnosti.

V prosinci loňského roku jste se stal ředitelem Agentury komunikačních a informačních systémů, jakými úkoly v současné době tato složka žije?

V současné době dochází k naplňování konceptu NATO FMN (Federated Mission

Network), což je společná alianční idea na změnu způsobu poskytování IT služeb. Doposud jsme byli zvyklí se bavit na téma samostatných informačních systémů a k tomu vytvořených relativně samostatných politik. A to ať již z hlediska nakládání s utajovanými skutečnostmi, anebo z hlediska poskytování odpovědí na požadavky operační komuniky. Tato politika jako taková se mění za pochodu. Vzniká univerzální katalog služeb na IT podporu, který budeme nabízet našim uživatelům. A to podle potřeby, podle operačního kontextu v daném čase a prostoru.

AKIS se v minulosti zapojila do zpracování Konceptce výstavby AČR. Jaké jsou vize rozvoje agentury, k jakým konkrétním změnám by v ní během nějakých deseti dvaceti let mělo dojít?

Naším hlavním cílem je pokračovat v digitalizaci. Zaměřit se na způsob poskytování IT podpory jednotlivým stupňům velení. Za poslední období jsme nasbírali poměrně dostatek zkušeností z taktické úrovně. A to když jsme se podíleli na CREVALu brigádního úkolového uskupení. V dalším období bychom se chtěli zaměřit na způsob poskytování IT podpory o dva stupně výše. Tedy pokud bych to měl říci obecně na vyšší stupně velení AČR.

Zmínili jste digitalizaci bojiště. Projekty pojednávající o vojákovi budoucnosti počítají s přenosy prostřednictvím kamer z bojiště do řídicích center a jejich zpětné přenašeni na displeje vojáků. Znamená to, že role spojařů v konfliktech budoucnosti ještě vzroste?

Jednoznačně. Když děláme prvotní analýzu konceptu FMN, docházíme k názoru, že bude nezbytné udělat transformaci způsobu poskytování služeb, a to nejen, jak jsem již zmínil, formou katalogu, který by byl srozumitelný pro operační komuniky, ale bude se jednat i o vytvoření nových struktur. Tedy nového personálu, který bude připraven nově identifikované role plnit. To samozřejmě souvisí s požadavky

A fakta

Plukovník gšt. Ing. František Řidzák se narodil 14. října 1966 v Čeladné. Vojenskou kariéru zahájil po absolvování Vysoké vojenské technické školy v Liptovském Mikuláši jako velitel radiotechnické čety v Plzni. Následně vykonával funkce zástupce velitele radiotechnického (RT) praporu a náčelníka úseku logistiky RT brigády v Brně. V roce 1999 se stal starším důstojníkem při našem zastoupení v mezinárodních štábech NATO a ZEU v Bruselu. Po návratu do České republiky pracoval na sekci KIS MO jako zástupce později Vod OTS VŘ – ZŘO. V roce 2011 se stal velitelem 34. základny Komunikačních a informačních systémů v Praze Ruzyni. Po třech letech převzal funkci zástupce ředitele AKIS a v prosinci loňského roku se stal ředitelem. V letech 2009 až 2011 absolvoval v Paříži Collège Interarmées de Défense (kurz Generálního štábu).

na tzv. IT specialistu či spojaře. Jednou z oblastí, která s touto problematikou bezprostředně souvisí, je otázka bezpečnosti. Stavět v současné době informační systémy a rozvoj IT problematiky nelze bez zohlednění bezpečnosti. Ta se jako taková stává ústředním tématem i pro spojaře.

Kybernetickou obranu bude mít na starosti Vojenské zpravodajství. Jaká bude v tomto směru role vašeho centra CIRC. Počítáte s tím, že budete v této oblasti se zpravodajci úzce spolupracovat?

Tuto problematiku bych doporučil odložit na náš další rozhovor. Dopady identifikace páté operační domény Varšavským summitem v loňském roce se v současné době aktivně diskutují a jednotlivé role mezi složkami Ministerstva obrany se postupně definují.

Bude i nadále vaše agentura zodpovídat za kybernetickou bezpečnost resortu?

Agentura jako taková zodpovídá za problematiku centra CIRC. Což je samozřejmě součástí balíčku kybernetické obrany. My zajišťujeme počítačovou bezpečnost a ochranu informačních systémů řeckně na nižších úrovních. Oblast kybernetické obrany má podstatně širší záběr. To ale neznamená, že bychom se na plnění těchto úkolů svým centrem CIRC nepodíleli.

Musíte řešit řádově desetitisíce bezpečnostních událostí ročně. Dá se vůbec v tak velkém množství zorientovat a odlišit ty takřkajíc běžné, provozní, od těch skutečně vážných?

V každém případě větší množství dat rozhodně neznamená, že bychom měli větší přehled. A také že ta data nám umožní se lépe zorientovat a lépe vyhodnotit případné hrozby. Velkou roli v tomto případě sehrává analytická činnost. Schopnost skutečně kvalitní analýzy závisí na technologiích a zkušených pracovnících. Bavíme se tedy nejen o investicích do technologií, ale i do personálu. Jde o to, jak takto kvalitně připravený personál udržet a průběžně obnovovat.

Zmínili jste, že NATO přijalo kybernetický prostor jako pátou doménu pro vedení operací. V současné době vnímáme kybernetickou hrozbu spíše jako ohrožení civilních struktur našeho života. Bojíme se, že nám přestanou fungovat bankovní účty, nastane blackout elektřiny atd. Předpokládáte, že v budoucnu budete v této sféře svádět, dalo by se říci, i vojenské operace?

Vojenské systémy, které naše agentura provozuje, jsou již nyní dvojího charakteru. Jedná se o neutajované a utajované systémy. Mezi utajované systémy patří především operační systémy pozemních a vzdušných sil, které jsou certifikované a akreditované. Slouží právě pro IT podporu štábů na taktické úrovni. Něco podobného tedy pro nás nepředstavuje nějaké novum. Zároveň bych rád připomenul, že o oblast kybernetické obrany se Aliance zajímá zhruba již od roku 2000. To, že se kyberprostor stal pátou operační doménou je jen

vyvrcholení dlouhodobého procesu. Znamená to, že se něco děje, a že kyberprostor nabývá na takové důležitosti, že byl uznán jako samostatná operační doména. To, že u nás vznikl zákon o kybernetické bezpečnosti, pro nás tedy nepředstavuje nějakou razantní změnu ve způsobu vnímání bezpečnosti kybernetického prostoru. Aliance již dávno předtím postavila před AČR jednoznačné cíle, jejich úkolem je připravit všechny sféry zabezpečení, a to včetně kybernetického prostoru. Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti) rozšířil tento úhel pohledu, na tzv. významné informační systémy, které nakládají s neutajovanými informacemi. Ale právě u bojových systémů musela být otázka bezpečnosti podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, vždy dodržena.

To se týkalo i našich jednotek v zahraničních operacích...

V zahraničních operacích používáme náš operační systém, který splňuje naši legislativu v podobě zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

Dovedete si představit situaci, že v důsledku kyberkonfliktu by mohlo dojít k úplnému zablokování štábních informačních sítí? Je vůbec naše armáda schopna v takovém případě se vrátit ke způsobu velení a štábní práci, jaká tady byla před dvaceti třiceti lety?

To je složitá otázka. Jakmile jednou vznikne závislost na IT technologii, těžko se odbourává. Přináší totiž určité pohodlí a poskytuje jisté služby. Přitom samozřejmě pocit závislosti na těchto technologiích určitě roste. Zda bychom se s tím dokázali vypořádat, není asi otázka na spojaře, ale spíše

na koncové uživatele. Určitě by ale bylo dobré, kdybychom i my tyto alternativní scénáře procvičovali a budovali. Je to ale především o identifikaci určitých rizik v té operační části koncových uživatelů, zda právě oni toto budou pro svoji potřebu požadovat. V takovém případě by bylo nezbytné vytvořit dva paralelní světy, které by umožňovaly regresi a přechod na původní systém plánování a původní způsob vedení bojové činnosti.

Jak jsou na tom v tomto směru ostatní armády, připravují se i na tuto variantu?

Opět opakuji, že to není otázka bezprostředně pro spojaře. V každém případě je to ale na zamyšlení. Samozřejmě, že může nastat situace, kdy IT část bude nějakým způsobem ovlivněna. Případně po určitou dobu může nastat blackout. To samozřejmě nelze vyloučit. Do jaké míry to bude v daném okamžiku kritické pro splnění úkolu mise, je ale otázka. Možná, že tento blackout ani nezaregistrujeme. S tím bezprostředně souvisí možnost napadení systémů. Někdo do něj vloží jiný typ informace. A právě to je ta kyberhrozba. Tady rozhodně nejde o nějaké vypnutí systémů, ale spíše by se mohlo jednat o manipulaci s informacemi v něm. A samozřejmě také jejich získání. To jsou určité oblasti, kterým je potřeba se věnovat.

Mnohdy dochází k určitým bezpečnostním incidentům v důsledku toho, že si lidé předávají služební SIM karty do podstatně výkonnějších soukromých telefonů. Nezaostává armáda tak trochu v tomto směru, vždyť dneska mají chytré telefony již i malé děti?

Především je potřeba respektovat bezpečnostní prostředí, které je pro resort obrany určitým specifikem. Zaměstnanci resortu obrany nakládají s informacemi, které jsou velmi citlivé. Mnohdy přitom nejsme schopni dohlédnout na případné dopady. I fotky pořízené na pracovišti, případně uložené SMS mohou obsahovat jistá rizika. Přitom nebezpečí roste každým dnem. A právě z tohoto důvodu je zde snaha nějakým způsobem to prostředí z hlediska bezpečnosti zarámovat a stanovit mu určitá pravidla. Pokud někdo dostane služební mobil, je zcela logické, že by v něm měl mít vloženou služební SIM kartu. Musí to prostě odpovídat prostředí, ve kterém se zaměstnanec nachází. Bezpečnost jako taková bude mít vždy své dopady na komfort. Na jednu stranu je zde poptávka po tom, abychom se měli co nejbezpečněji, a to včetně našich dětí. Zároveň je tady ale i určitá neochota se podřídit požadavkům na zajištění bezpečného prostředí. Podepsat se pod tento aktivní způsob ochrany a přijmout spoluodpovědnost. Podle mého názoru nám nic jiného nezbude než tyto požadavky přijmout a bezpečnostní opatření spolunaplňovat. To by se mělo přece týkat všech zaměstnanců resortu, bez výhrad.

Představujeme první velitele roku:
plukovník gšt. Roman Náhončík, plukovník gšt. Milan Malík a plukovník gšt. David Franta

Vznikla nová tradice

Na závěr Velitelského shromáždění k vyhodnocení výcvikového roku 2016 zazněla hlavním sálem Ministerstva obrany tři jména: plukovník gšt. Roman Náhončík, plukovník gšt. Milan Malík a plukovník gšt. David Franta. Jednalo se o trojici prvních nositelů čestného titulu Velitel roku.

Jejich jména vyslovil před všemi přítomnými osobně náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář.

„Role velitelů vždy byla, je a nadále bude v armádě naprosto nezastupitelná. Velitel je tím, kdo svým osobním příkladem utváří standard jednotky, zodpovídá za plnění úkolů, personál i svěřenou techniku. Naším současným úkolem je proto posílit toto vědomí odpovědnosti a významu role velitele na všech stupních a zintenzivnit práci velitelů,“ konstatoval generál Bečvář k významu velitelských pozic a dodal: „Právě vyzdvihnutí dobrých příkladů je jednou z cest, jak chceme současné i budoucí velitele motivovat a inspirovat do další práce.“

Osobnosti navrhované k udělení čestného titulu Velitel roku jsou nominovány na základě doporučení nadřízených a následně vybírání se zohledněním dosavadních výsledků ve službě. „V armádě vyhlášíme řadu kategorií „nejlepší“. Například je organizována soutěž o nejlepšího řidiče, svá klání mají odstřelovači, dělostřelecké osádky i další odbornosti. Vyhlášován byl i nejlepší manažer, ale velitel musí být v každodenní praxi přeci jen víc než jen dobrým manažerem a právě na tuto oblast jsme pod dojmem jakési samozřejmosti zapomněli,“ uvedl dále generál Bečvář.

A kdo jsou tedy první nositelé čestného titulu Velitel roku?

Plukovník gšt. Roman Náhončík je v pořadí devátým velitelem 4. brigády rychlého nasazení. Tuto funkci převzal v roce 2016.

Jeho předchozí služební kariéra byla spojena s působením na velitelství Pozemních sil, štábu 4. brigády rychlého nasazení, u jejích jednotlivých útvarů a také v samém počátku u tankových jednotek. Do armády nastoupil ke studiu Vysoké školy pozemního vojska ve Vyškově v roce 1988. Během dosavadní služby se účastnil čtyř zahraničních misí na Balkáně a v Afghánistánu.

Plukovník gšt. Milan Malík je velitelem 26. pluku velení a řízení. Počátek jeho kariéry v armádě sahá do roku 1984, kdy byl přijat do služebního poměru vojáka z povolání a nastoupil na studium na důstojnickou školu do Prešova. Během své kariéry působil postupně na různých pozicích v rámci jednotek protivzdušné obrany a Vzdušných sil. Na pozici velitele 26. pluku velení řízení a průzkumu byl zařazen v roce 2014.

Plukovník gšt. David Franta je velitelem 601. skupiny speciálních sil. Službu v AČR zahájil v roce 1995, kdy nastoupil ke studiu průzkumného směru na Vojenské vysoké škole pozemního vojska ve Vyškově. Během studia absolvoval Královskou vojenskou akademii Sandhurst ve Velké Británii a Ranger kurz v USA. Po ukončení studia nastoupil k tehdejší 6. brigádě speciálních sil Vojenského zpravodajství, kde postupoval v jednotlivých velitelských funkcích. Velitelem 601. skupiny speciálních sil se stal v roce 2014. Během své kariéry se zúčastnil celkem čtyř zahraničních misí na území Iráku a Afghánistánu.

Text: plukovník Jan Šulc, foto: Vladimír Marek a archiv

plk. gšt. Roman Náhončík

plk. gšt. Milan Malík

plk. gšt. David Franta

Příslušníci 74. lehkého motorizovaného praporu si z téměř tříměsíčního cvičení Training Brigade 2017 v Litvě přivezli řadu zkušeností

Podpora železného vlka

Armáda agresora obsadila některé litevské obce. Litevské ozbrojené síly se začaly připravovat na vytlačení protivníka ze svého území. V této souvislosti bylo na základě článku 5 Washingtonské smlouvy ustanoveno rotní úkolové uskupení Armády České republiky. Pro potřeby cvičení Training Brigade 2017 v Litvě ho vytvořili příslušníci 74. lehkého motorizovaného praporu z Bučovic, doplnění dalšími odborníky převážně z logistické oblasti. Jeho úkolem bylo pomoci tyto oblasti osvobodit.

Zatímco na horizontu to práskalo jako u Verdunu, české a litevské jednotky navázaly kontakt s okrajovými objekty a postupně se začaly probíjet do vesnice. I přes silný odpor protivníka se na návěs dostalo několik českých lehkých obrněných vozidel Iveco. Jejich osádky okamžitě podpořily další postup pěchoty. Zatímco ta česká atakovala budovy přímo před námi, litevská postupovala rychle z lesa na levém křídle.

Rozdíl mezi profíky a základáky

Na první pohled byl zřejmý rozdíl mezi profesionálními příslušníky a vojáky základní služby. Pro Litevce bylo v této fázi boje nejdůležitější překonat rychlým během prostor mezi lesem a vesnicí. Nedostatek taktiky nahrazovali o to prudší a intenzivnější palbou. Nehledě na riziko, že brzy vyčerpají zásoby munice. Jakousi zběsilostí

to tak trochu připomínalo útok na Zimní palác. Nemalou snahu a velké nadšení jim však v žádném případě nebylo možné upřít. Čeští vojáci postupovali pomaleji, o to více se ale kryli, využívali nerovností terénu a vzájemně se podporovali palbou krátkými dávkami.

„Spolupracovat s litevskými vojáky základní služby byla pro nás nová zkušenost. Profesionální armádu máme již více dvanáct let, takže naši vojáci něco podobného nezažili. Bylo to zajímavé. Ti kluci mají úplně jinou motivaci, jinak pracují. Litevské armádě se právě díky nim podařilo bez problému naplnit tabulkové stavy. Většinou to ale nejsou lidé, kteří by byli odvedeni povinně. Litevská armáda preferuje dobrovolnost. A právě za tím účelem vytvořila celou řadu zajímavých pobídek,“ podělil se s námi o čerstvě nabyté zkušenosti ze spolupráce s litevskou jednotkou, která má ve znamení železného vlka, velitel našeho rotního úkolového uskupení kapitán Miroslav Maixner.

Posilování obrany finišuje

Litevská armáda prošla za čtvrt století své novodobé existence výraznými proměnami. Po vzniku samostatné Litvy v roce 1991 se utvářela v podstatě na zelené louce. Významným způsobem k jejímu formování přispěli emigranti, kteří měli za sebou službu v americké armádě a vrátili se do vlasti. Nedostatek finančních prostředků se ozbrojené síly snažily řešit nákupem vyřazené západní techniky z druhé ruky.

Ta měla nahradit tu sovětské provenience. Rozhodujícím faktorem zajištění obranyschopnosti země bylo co nejrychlejší směřování do NATO. To bylo završeno v roce 2004. O čtyři roky později zavedla Litva plně profesionální armádu. Měla mít zhruba patnáct tisíc příslušníků, a to včetně dva a půl tisíce občanských zaměstnanců. Tyto stavy se ale ani přes veškeré úsilí nepodařilo nikdy naplnit. A tak po událostech na Ukrajině a obsazení Krymu ruskou armádou přijala litevská politická reprezentace další zásadní rozhodnutí. V loňském roce obnovila vojenskou základní službu, a to v délce trvání devíti měsíců. Takže tyto početní stavy se jí podařilo bez problému naplnit. Navíc má poměrně početnou zálohu, kterou tvoří zhruba sto tisíc rezervistů. V současné době litevská armáda doplňuje velice intenzivně výzbroj. K posledním akvizicím patří například nákup odstřelovacích pušek SCAR-H PR od FH Herstal či 88 obrněných transportérů Boxer od německo-nizozemského výrobce. Vilnius se tak zařazuje mezi země, které plní závazek NATO vynakládat 2 procenta hrubého domácího produktu na armádu. Litevská doktrína počítá s obranou území vlastními silami po dobu 72 hodin. Pak by na základě článku 5 Washingtonské smlouvy měla být posílána spojenci. Na podporu obranné koncepce by již v nejbližší době měly být v této oblasti rozmístěny čtyři alianční prapory. Z nich jeden bude dislokován přímo v Litvě. Přispět k posílení obranyschopnosti této země se rozhodli i státy skupiny V4.

Dodrželi jsme slovo

Mezi tím česká a litevská pěchota čistí od protivníka jeden dům za druhým. Vojáci důsledně kontrolují, zda zasažený protivník je skutečně definitivně vyřazen z boje. Postup do centra obce si ale i přesto vyžádal jisté ztráty. Ze všeho nejdříve je potřeba postarat se o zraněné vojáky a poskytnout jim první pomoc. Jakmile jsou stabilizovány základní životní funkce, je nutné je co nejrychleji dopravit do polní nemocnice. Česká rota zde má obrněné sanitní vozidlo Iveco, které je schopné zajistit přepravu raněných i pod palbou. Od jedné z obsazených budov se k němu blíží čtyři vojáci s nosítky a raněným. Samotné naložení trvá jen okamžik.

Cvičení Training Brigade, kterého se v Litvě účastnili naši vojáci, začalo již počátkem ledna letošního roku. O jeho uspořádání se ale začalo uvažovat ještě o řadu měsíců dříve. „Jsem hrozně rád, že ten nápad, který se zrodil zhruba před rokem za našeho předsednictví zemí V4, se podařilo zrealizovat. Říkali jsme si tehdy, že bychom mohli přispět nějakou takovouto aktivitou, pak přišel summit ve Varšavě, tam se zrodila pro změnu idea čtyř Battle Group. Řekli jsme si, že to není nic proti ničemu, že tyto záležitosti mohou jít paralelně. Tehdy jsme si rozdělili rok 2017 na čtyři kvartály. Česká

republika se přihlásila k tomu prvnímu,” řekl v této souvislosti ministr obrany ČR Martin Stropnický. „Těší mě, že jsme dodrželi slovo a počátkem ledna jsme tady byli. Z toho, co vím, výcviková činnost je zde velice intenzivní. Myslím si, že i pro naše vojáky je to něco zcela nového. Řada z nich byla v Afghánistánu, v Mali a dalších misích. Tohle je něco zcela jiného. A to nejen z hlediska terénu či klimatu.“

Střelba s taktickým zadáním

Již samotná přeprava našich vojáků a techniky do Litvy představovala nemalou zkušenosť. Nakládání na bučovickém nádraží si vyžádalo jeden den. Vlak skládající se

z 24 nákladních a čtyř osobních vagónů se vydal na cestu z Bučovic v neděli 8. ledna. Na litevském vlakovém nádraží Šestokai čekala naše vojáků vykládka osmatřiceti kusů vojenské techniky a zhruba tři sta padesát kilometrů dlouhý přesun po vlastní ose do výcvikového prostoru Kairiai poblíž Klaipedy na pobřeží Baltu. Za doprovodu litevské Vojenské policie se podařilo i obrněné technice překonat tuto vzdálenost za osm hodin. Do cíle dorazili 11. ledna ve dvě hodiny po půlnoci. To byla velká prověrka především řidičů.

V prostoru pak naši vojáci cvičili postupně celé spektrum operací. Nemalá část výcviku byla zaměřena na obranu. Aby byla co neúčinnější, bylo to spojené se zakopáváním jednotek. Celkově naši vojáci vykopali na patnáct set okopů a téměř kilometr spojovacích zákopů. „Nemalý prostor byl věnován rovněž střelbě. Cvičili jsme ji nejen na úrovni jednotlivce, ale i družstva a později také čtyři. Při ní se zde spojovala jak střelecká, tak i taktická příprava. Vojáci plnili určité taktické úkoly a do toho stříleli ostrou municí. Z hlediska výcviku jsme sice byli podřízeni litevskému praporu, ale z hlediska velení jsme se zodpovídali velitelství 74. lehkého motorizovaného praporu. Veškerá hlášení a další důležité záležitosti jsme řešili s velitelem praporu v Bučovících. Naopak všechny záležitosti týkající se výcviku, jako bylo například stanovování výcvikového plánu, jsme řešili společně s Litevci. V tomto směru byl pro mne nejdůležitějším partnerem velitel 3. mechanizované roty kapitán Justina Bolys a velitel praporu major Jagminas Anpinis,” vysvětluje kapitán Maixner. „Především pro naše mladé vojáky to bylo tady zajímavé. Mohli si procvíčet činnost ve složitých klimatických podmínkách. Zažili jsme poměrně velké mrazy spojené s vysokou vlhkostí vzduchu. Navíc foukal silný vítr od moře. Takže pocitová teplota se většinou pohybovala

od mínus deset do mínus patnácti stupňů. V těchto podmínkách jsme měli možnost cvičit i přímo na pobřeží Baltu.“

Využijí to v misi

Některé naše jednotky dostali za úkol imitovat protivníka. Jakmile se úkolová uskupení dostala do jejich prostoru, měly je napadat ze všech směrů. „Spolupráce s Litevci probíhala bez problému. V jednotlivých drilech až tak velké rozdíly nebyly. Navíc jak oni, tak my jsme zde působili jako kompaktní jednotky, takže případné odlišnosti nám nedělaly žádné problémy. Litevská rota se skládala převážně z vojáků základní služby. Samozřejmě, že byli na nižší úrovni vycvičenosti než naši příslušníci, kteří jsou v armádě již řadu let. Všechno se teprve učili. Tak trochu mi připomínali nováčky, kteří v pravidelných intervalech doplňují náš útvar,“ zdůraznil zástupce velitele čtyř rotmistr Jan Malík. „Výcvikový prostor se z technického hlediska podobal těm našim. Byly zde střelnice, polygony a další výcviková zařízení. Výhodou samozřejmě bylo, že to pro nás bylo nové prostředí.“

S činností našeho rotního úkolového uskupení na cvičení v Litvě projevil spokojenost i náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář. „Nejedná se jen o jakousi deklaraci spojeneckých

závazků. Cvičili jsme zde skutečně intenzivně. To, co se zde nacvičilo, využije tato jednotka v příštím roce, kdy má být nasazena v zahraniční misi. Všechno se tedy v následujících měsících zúročí.“

Po téměř třech měsících nastal 20. března čas loučení. Jak místní obyvatelé, tak i vojáci byli po celou dobu velice přátelští a vstřícní. Civilisté při každém výjezdu

našich vojáků z výcvikového prostoru mávali. Byli prý velice rádi, že cvičí v Litvě. A tak nezbývá věřit, že se v příštím roce naši vojáci v souvislosti s nasazením aliančních Battle Groups vrátí nejen do Litvy, ale i do dalších pobaltských zemí.

Text a foto: Vladimír Marek

Hranická 2. mechanizovaná rota završila třítydenní výcvik na střelnici Velká Střelná

Ostré střelby

Námětem cvičení byla reakce na silného nepřítele za užití BVP-2, pěchoty a ručních protitankových granátů. Tvrdý dril a proměnlivé počasí tak prověřilo nejen zkušené vojáky roty, ale i nováčky, pro které šlo mnohdy o první seznámení s ostrým nasazením bévépěček.

Hranická 2. mechanizovaná rota završila třítydenní výcvik na střelnici ve vojenském prostoru Libavá. Cílem bylo prověřit, zda vojáci zvládnou taktiku na stupni četa a ostré střelby z BVP-2 uskutečnit s co nejlepšími výsledky v daných časových normách. Hraníči ničili mizivé i pohyblivé cíle až do vzdálenosti 2 300 metrů, a to nejen ve dne, ale i v noci. Příslušníci roty zúročili své znalosti a schopnosti z odborných příprav a polních cvičení předěšlého výcvikového roku, nováčci získali potřebné dovednosti. Velký důraz byl kladen na rozhodovací proces velitelů čet a velitelů družstev, kteří si mimo jiné procvičili vydávání bojových rozkazů.

Reálné náměty

Řídící připravili atraktivní zaměstnání, velice blízké reálnému boji, kdy družstvo v BVP-2 bylo „napadeno“ střelbou z civilního automobilu. Na tuto situaci družstvo reagovalo střelbou z kanónu bojového vozidla a protivníka zničilo. Během hlášení velitele družstva nadřízenému bylo družstvo znovu napadeno, ale tentokrát imitací teroristické

bojůvky s ručními zbraněmi. Aby bylo použito „úměrné síly“, jak stanovují doktríny pro použití zbraní, dal velitel družstva pokyn k sesednutí roje a ničení pěchoty. Druhá část střeleckého výcviku pokračovala střelbou z ručních zbraní. Vojáci nejprve odrazili protivníka ráznou ztečí a potom se postupně odpoutali z boje a za pomoci krycí palby se odsunuli z takticky nevýhodného prostoru.

Kanón i kulomet

Během samotných střelb vojáci využili veškeré zbraně, které mají ve výzbroji. Střelci-operátoři BVP střelili z kanónu i kulometu. Pěchota při útoku použila útočné pušky BREN, RPG-7, kulometry a granátometry. „Úroveň vycvičenosti velitelů a střelců-operátorů BVP šla znatelně nahoru. Náročné třítydenní zaměstnání prověřilo schopnosti velení a dokázalo zužitkovat předešlé zkušenosti. Cvičení hodnotím velice kladně,“ uvedl velitel 2. mechanizované roty kapitán Michal Rožňovský. Vojákům nachystala Libavá své obvyklé podmínky, tedy zcela nevypočitatelné počasí, kde sněh

A fakta

BVP-2 je bojové obojživelné obrněné pásové vozidlo, které bylo v Československu vyráběno na základě licence dle sovětského transportéru BMP-2. Stroj je určen pro zvýšení pohyblivosti a palebné síly mechanizovaných jednotek a k ničení obrněných cílů a živé síly protivníka. Jeho výzbroj tvoří automatický kanón 2A42 ráže 30 mm, který je určen k ničení lehce obrněných vozidel protivníka, kulomet PKT ráže 7,62 mm a odpalovací zařízení protitankových řízených střel Konkurs. BVP-2 má instalované zařízení k ochraně osádky před tlakovou vlnou, pronikavou radiací, radioaktivním spadem a chemickými zbraněmi. Dále je vybaveno systémem 902V pro odpalování dýmových granátů (6 ks). BVP-2 se v Československu sériově vyráběly od roku 1987 do roku 1989. Celkem bylo vyrobeno 344 kusů, z toho bylo do ČSLA zavedeno 280 kusů tohoto bojového vozidla.

střídal dešť a jarní sluneční paprsky silný vítr hraničící s orkánem. Pro zkušené vojáky to ovšem nebyl žádný problém a rychlá adaptace nováčků znamenala úspěšné završení třítydenní fáze střelb za dne i v noci.

Text a foto: Michal Voska

Žatečtí vojáci obsadili Vojenský újezd Hradiště, cvičili zde i s partnery z německého Bundeswehru

Vyměnili si zbraně

Čtrnáctidenní výcvik absolvují příslušníci 41. mechanizovaného praporu v Doupovských horách na Karlovarsku.

„Do výcvikového prostoru jsme se přesunuli v pondělí 13. března a tím vlastně zahájili samotný výcvik, který je pro nás první prověrkou sladění rot v novém roce,“ uvedl velitel praporu podplukovník Jiří Líbal a doplnil, že do výcviku se postupně zapojují všechny jednotky jeho praporu, včetně logistiky.

Připomněl, že na podzim od praporu odešla většina zkušených vojáků praporčického sboru a v současné době získávají zkušenosti ti, kteří je mají v budoucnu nahradit. Velitel kladl na kvalitní výcvik zvláštní důraz, také z toho důvodu, že v květnu čekají vojáky praporu rotní taktická cvičení s bojovou střelbou a další prověrky, na jejichž konci by v roce 2018 mělo jejich připravenost prověřit certifikační cvičení

CREVAL (Combat Readiness Evaluation – Hodnocení bojové připravenosti).

Navíc taktiku a střelbu na Doupově pilují společně s partnery z 371. mechanizovaného praporu z nedalekého Marienbergu, který je součástí 3. obrněné brigády Bundeswehru. Do Čech přijelo prvních šestadvacet vojáků, kterým velí poručík David Beischer.

„Jedná se o naše první společné praktické cvičení s kolegy z německého Bundeswehru

a tuším, že je pro letošek naplánováno dalších pět podobných cvičení, kterým v loňském roce předcházela společná příprava na úrovni štábů,“ dodal na vysvětlenou podplukovník Líbal.

Výcvik po přesunu pokračoval střeleckou přípravou. Například na střelnici bojových vozidel na Mětikalově najížděla do palebných postavení kolová bojová vozidla Pandur 1. mechanizované roty, aby se vzápětí ozval charakteristický štěkavý zvuk kulometů. Cíle v dále se měnily v děravá řešeta...

V úbočí kopce v areálu střelnice nastoupila četa vojáků Bundeswehru. Velitel poručík Beischer seznámil vojáky s tím, že si dnes jejich kolegové z české armády vyzkoušejí střelbu z jejich kulometů MG3. Palbu českých vojáků z kulometů s dlouhou hlavní ráže 7,62 mm korigovali příslušníci Bundeswehru, kteří dalekohledy pozorovali úspěšnost.

„Paráda,“ pochvaluje si střelbu jeden ze žateckých vojáků a dodá, že kulomet MG3 je od obdobné naší zbraně Minimi lepší v tom, že tolik neskáče.

Podplukovník Líbal prozradí, že v následujících dnech si němečtí kolegové vyzkoušejí střelbu ze zbraní, které užívají jeho podřízení. Tedy s již zmíněného kulometu Minimi, samonabíjecí pušky Bren a pistole Glock.

Střelbu za pohybu, tedy úlohu, kterou údajně od listopadu minulého roku vojáci neprocvičovali a navíc ji mnozí zkusí poprvé, bylo možné zaznamenat na Součinnostní střelnici Žďár. Tady žatečtí využívali dvou směrů vedení střelby. Tedy na dráhu se vydávaly vždy dva Pandury, z nichž se za pohybu snažili operátoři ničit terče znázorňující nepřitele a jeho techniku.

Střelec kalibrováním 7,62mm souosým kulometem ničil pěchotu, kterou představovaly sklápěcí terče v okopu. Poté se ozvala střelba z hlavní zbraně, kterou je ATK MK44 30mm. Dunivé střely mířily do vyřazených nákladních vozidel, která imitovala techniku nepřitele. Svítící náboje dávaly tušit, jak je střelec úspěšný.

Velitel minometné baterie kapitán Vratislav Knot dohlížel na střelbu z 82mm minometů a prozradil, že baterie je sice tabulkově vyzbrojena 120mm minomety, ale musí

střílet menší ráží, protože do větších minometů není už delší dobu k dispozici munice.

„Cvičíme zde denní i noční střelbu dvou palebných čet ze čtyř různých postavení na vzdálenost jednoho až tří kilometrů,“ řekl nám po příjezdu na Žďár velitel baterie. Vysvětlil, že střelbu opravují dělostřelečtí průzkumníci, kteří nejlépe vidí, kam mina dopadla.

Text: Miroslav Šindelář, foto: Jan Kouba

Armáda České republiky patří s třináctiprocentním zastoupením žen mezi přední země aliance NATO

Ženy v české armádě

Ještě před čtyřiceti, padesáti lety to byla vzácnost. V současné době jsou ženy naprostou samozřejmostí. Na lékařky, psychologičky či personalistky si už veřejnost zvykla. V posledních letech se ale setkáváme s pilotkami, výsadkářkami, řidičkami pásových vozidel, potápěčkou nebo pyrotechničkou. Slouží u bojových jednotek, ženijního nebo chemického vojska, u tankistů, dělostřelců, ale i u speciálních sil. Vedou bojové jednotky, pilotují stíhací letouny nebo bojové vrtulníky. Letos se možná lidé dočkají i ženy v hodnosti generálky.

Armáda České republiky má přibližně tři tisíce žen a principy rovného prosazování mužů a žen v resortu obrany jsou mimo jiné zaručeny jednak vnitřním předpisem – rozkazem ministra obrany „Prosazování principu rovnosti mužů a žen v působnosti MO“, dále je to služební pomůcka „Rovné zacházení s muži a ženami“ a v neposlední řadě je „Akční plán resortu MO k implementaci rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325, o ženách, míru a bezpečnosti“.

Rovnost mužů i žen

Posledně jmenovaný dokument byl schválen ministrem obrany v červnu 2015 a deklaruje snahu resortu plnit závazky této rezoluce a informovat širokou odbornou veřejnost a zájmové organizace

o přijatých opatřeních k naplňování principu rezoluce a principu rovnosti žen a mužů obecně v resortu obrany.

Když ženy vstupují do armády, nikdo nerozlišuje, zda se jedná o muže či ženu. Sítem fyzických a psychologických testů musí projít obě pohlaví stejně. Armáda je o týmu, a zde je nutné prokázat, jak být užitečný a prospěšný bez rozdílu pohlaví. Smíšené kolektivy jsou pro celkový tým naopak velmi důležité. Obě pohlaví se totiž vzájemně doplňují i spolupracují a zastoupení žen v různých stupních velení je mnohdy i motivující.

Pilotka, výsadkářka i pyrotechnička

Vývoj počtu vojáků od vstupu do Aliance svědčí o tom, že česká armáda je ženám otevřená. V rámci NATO patří Armádě České republiky 10. příčka (graf č. 1 – Vývoj počtu vojáků).

VÝVOJ POČTŮ VOJÁKŮ (vždy k 1.1.)

graf 1

Z grafu je ovšem patrné, že byt' se počty žen zvyšují, počet mužů se zvýšil také, proto se podíl žen oproti minulým letům nepatrně snížil. Pokud se žena rozhodne vstoupit do armády, nikdo nepřemýšlí nad tím, zda se jedná o muže či ženu. Rozhoduje opravdu jen to, co ten který zájemce umí a čím může armádě prospět.

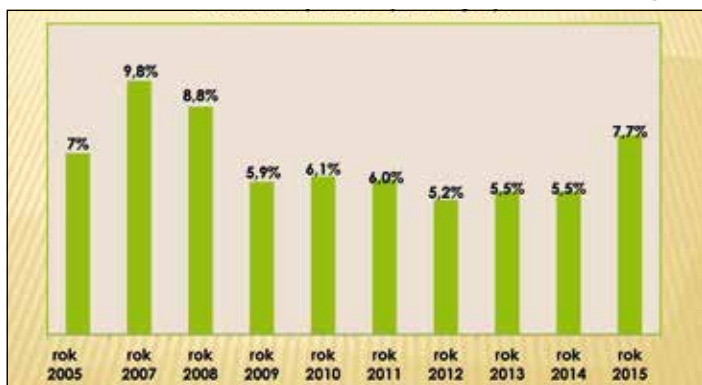
„Proto není žádnou výjimkou, že jsou ženy součástí bojových jednotek a v těchto pozicích mohou být nasazeny i v zahraničních operacích,“ zdůrazňuje majorka Miroslava Štenclová, stálá delegátka ve Výboru NATO pro genderová hlediska. „V současnosti máme ženské zastoupení i ve vyšších stupních velení, máme dokonce ženu na pozici vrchní praporčice.“

Z psychologických závěrů Armády ČR je jasně patrné, že ženy velmi dobře snášejí dlouhodobou zátěž, muži naopak krátkodobou. Tyto odlišnosti se pak využívají v sestavení kontingentů pro nasazení v zahraničí. Ženy se lépe orientují na krátké vzdálenosti, daleko lépe zvládají komunikaci a také jsou schopny plnit více úkolů najednou. Muži daleko lépe zvládají krátkodobý stres a orientují se na dlouhé vzdálenosti.

V poměru přijatých žen a mužů při ucházení se o službu v české armádě jsou dokonce ženy mírně úspěšnější. To samé platí i v případech přijímacího řízení na Univerzitu obrany v Brně nebo Vojenskou střední školu a vyšší odbornou školu v Moravské Třebové. Vysoký podíl studentek je dlouhodobým trendem. Poměr dívek a chlapců přijatých ke studiu ve vztahu k počtu uchazečů a uchazeček nasvědčuje tomu, že diskriminační přístupy jsou odbourány a že dívky jsou u přijímacích řízení úspěšné (graf č. 2 – zahraniční operace – podíl vojákyně).

ZAHRAJNÍ OPERACE – PODÍL VOJÁKYNĚ

graf 2

„Do zahraničních operací jsou vojákyně vysílány převážně jako součást vybraného útvaru a jejich účast v průběhu let musí být vnímána vždy v kontextu s plněními operačními úkoly daného kontingentu,“ pokračuje majorka Štenclová. „Charakter úkolů jednotlivých operačních nasazení se každoročně mění a tím se zákonitě mění i reálné uplatnění vojákyně. Vždy se však přihlíží k tomu, jaké konkrétní profese – odbornosti jsou pro daný kontingent potřeba.“

Jako voják musí žena plnit stejné úkoly jako muž. Fyzické předpoklady nejsou zanedbatelné, biologický fakt nelze ignorovat. Ženy jsou konstrukčně slabší než muži. Ale to ještě není důvodem k vyčleňování těch žen, které jsou schopné náročné fyzické předpoklady pro danou pozici splnit.

Nejvyšší hodnost plukovnice – zatím

Ženy jsou v české armádě zastoupené ve všech hodnostech od rotně po plukovnici. Jen loni řady našich ozbrojených sil rozšířilo 127 žen. Celkově má naše armáda téměř tři tisíce žen a deset procent z nich zastává „velicí“ pozici.

„V české armádě jsou nejčastějšími hodnostmi nadrotmistryně, je jich 463,“ majorka Miroslava Štenclová. „Další častou hodností jsou nadporučice, těch je 389, následují kapitánky v počtu 293, majorek má česká armáda 179 a v hodnosti podplukovnice je 70 žen. Nejvyšší dosud dosaženou hodností žen je plukovnická hodnost a ty máme doposud čtyři.“

HODNOSTNÍ SLOŽENÍ

Nejčastější hodnosti žen v AČR

■ nadrotmistryně	463 žen
■ nadporučice	389 žen
■ kapitánka	293 žen

Nejvyšší dosažené hodnosti žen v AČR

■ plukovnice	4 ženy
■ podplukovnice	70 žen
■ majorka	179 žen

První plukovnici má česká armáda od roku 2007. Stala se jí Lenka Šmerdová, která tehdy působila jako náčelnice odboru, který měl na starosti nábor, výběr a přijímání nových vojáků. Při svém jmenování prohlásila: „Ženy to mají oproti mužům o trochu těžší, musí být vždy o trochu lepší.“ I v současné době je plukovnice Lenka Šmerdová zodpovědná za nábor nových rekrutů na odboru doplňování personálu, který je podřízen Agentuře personalistiky Armády České republiky.

Další plukovnicí je Jana Růžičková, která v současné době působí na pozici ředitelky Kanceláře Generálního štábu Armády České republiky. Další dvě plukovnice působí na Univerzitě obrany v Brně.

Pokud jde o hodnost generálky, tu zatím česká armáda nemá, ale ministr obrany Martin Stropnický se už několikrát vyjádřil, že do konce svého funkčního období by do této hodnosti ženu rád navrhnul.

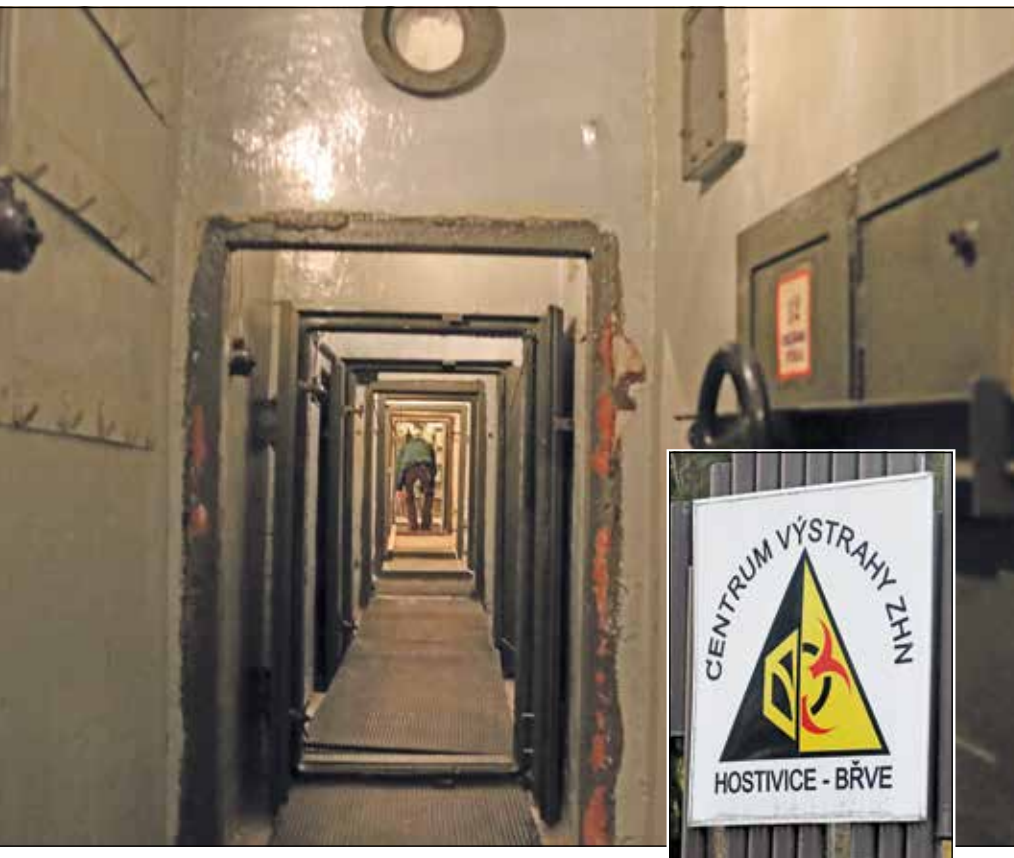
Ženy jsou ve velení i ostatních armád ve strukturách NATO. Například americká armáda měla své první generálky už v roce 1970. V roce 2008 se žena dostala i mezi naprostou vojenskou elitu. Na čtyřhvězdičkovou generálku byla povýšena Ann Dunwoodyová, která se jako logistický důstojník zúčastnila války v Perském zálivu.

Text a foto: Jana Deckerová,
grafy: odbor doplňování personálu

Složky Armádní radiační monitorovací sítě nacvičovaly zásah při radiaci

Radiační poplach

V posádkách Armády České republiky se uskutečnil nácvik aktivace složek Armádní radiační monitorovací sítě (ARMS). Koordinaci nácviku ARMS zajistilo 314. centrum výstrahy proti zbraním hromadného ničení v Hostivici-Břve, které je podřízenou součástí 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany v Liberci. Tamní specialisté simulovali náhlé zvýšení radiace s nasazením mobilních skupin.

V ranních hodinách byla zaznamenána hodnota dozimetrických veličin na zásahové úrovni 500 $\mu\text{Sv/h}$ na všech 16 měřicích bodech. 314. centrum výstrahy proti ZHN ve spolupráci s 31. plukem radiační, chemické a biologické ochrany proto ihned kontaktovalo Státní úřad pro jadernou bezpečnost s požadavkem přechodu do havarijního režimu. Ve stejné době byl odeslán návrh nařízení náčelníkovi Generálního štábu AČR s aktivací pohotovostních složek Armádní radiační monitorovací sítě a k provedení radiačního průzkumu. Liberečtí specialisté zahajují průzkum a zkoumají aktuální radiační situaci. Ačkoliv jde o nácvik, vše vypadá, jako kdyby šlo o skutečnou aktivaci pohotovostních složek.

Pomáhá i Státní ústav

Na určenou trasu měření vyjíždí i Státní ústav radiační ochrany (SÚRO). Posádka vozu po celou dobu nepřetržitě monitoruje míru radiace a získaná data předává dále ke zpracování. Na závěr odešle 314. centrum výstrahy proti ZHN souhrnné hlášení o provedených měřeních na Stálé operační centrum Generálního štábu AČR. Po vyhodnocení výsledků radiačního průzkumu pak centrum deaktivuje jak pohotovostní složky ARMS, tak i skupiny Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Nácvik byl ukončen v odpoledních hodinách a míra odezvy, profesionality a především pak rychlosti aktivace dokázala špičkovou, profesionální práci všech zapojených složek.

Skvělá koordinace

„Nácvik byl skvěle koordinován, během celého dne nenastala žádná komplikace a celkově mohu poděkovat všem zapojeným složkám za výbornou spolupráci. Velký dík patří i Státnímu ústavu radiační ochrany za jejich zapojení, který nám svojí přítomností a výjezdní skupinou poskytl další cenný materiál,“ uvedl na závěr nadporučík Jiří Komárek, starší důstojník Skupiny monitorování a leteckého průzkumu 314. centra výstrahy ZHN. Ten, stejně jako ostatní neustále vyhodnocoval získané údaje a prováděl potřebná kalibrační měření. Sice šlo o cvičení, ale zapojení jednotlivých složek ukázalo, jak by to vypadalo při reálném nasazení při radiačním poplachu.

A fakta

Posláním Centra Hostivice-Břve je monitorovat a vyhodnocovat stav prostředí v úvarech a zařízeních Armády České republiky s důrazem na látky naznačující použití zbraní hromadného ničení. Centrum je součástí 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany Liberec. Plní odborné úkoly související se sledováním a vyhodnocováním informací v oblasti radiační, chemické a biologické ochrany. Statut útvaru je v současné době definován takto: 314. centrum výstrahy ZHN je administrativně podřízeno veliteli 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany a operačně je podřízeno Stálému operačnímu centru Ministerstva obrany, případně Ústředního krizového štábu České republiky. Odborně je řízeno náčelníkem chemického vojska Armády České republiky. Je konceptním a normativním pracovištěm s celoarmádní působností v oblasti monitorování radiační, chemické a biologické situace.

Text a foto: Michal Voska

Součinnostní cvičení ozbrojených složek pro ochranu státní hranice

Sektor Polsko

Často skloňovaná migrační krize vyžaduje neustálou připravenost odpovědných složek dokázat neprodleně ochránit naše území a v případě potřeby znovuzavést hraniční kontroly. Armáda České republiky se zúčastnila v pořadí již třetího cvičení s touto tematikou, tentokrát u hranic s Polskem.

Evropská migrační krize (také označovaná jako evropská uprchlická krize) je probíhající politická krize v Evropské unii (EU), způsobená velkým počtem imigrantů – jak ekonomických migrantů, tak uprchlíků – směřujících do EU přes Středozezemní moře a Balkán z Afriky, Blízkého a Středního východu. Rostoucí počty migrantů z těchto zemí se začaly objevovat již v předchozích letech, zejména v souvislosti s tzv. Arabským jarem (2011). Rozměry celoevropské krize jev dostal na jaře roku 2015, kdy se ve Středozezemním moři během krátké doby potopilo pět lodí s migranty, celkem se utopilo asi 1 200 lidí a začalo se uvažovat o zavedení kvót na přerozdělování uprchlíků. V roce 2014 členské státy EU přijaly žádosti od 626 065 migrantů, z nichž bylo 183 365 přijato, a žadatelům byla poskytnuta nějaká forma ochrany, zatímco 442 700 žádostí bylo zamítnuto. I nadále nejvíce žádostí o azyl směřuje do Spolkové republiky Německo, následované Maďarskem, Itálií, Francií, Rakouskem a Švédskem. Česká republika sice není cílem, nicméně

jsme tranzitní zemí. Časté kontroly odhalují legální, ale i nelegální pohyb uprchlíků přes naše území, nejčastěji s využitím silniční dopravy, ale nezaostávají ani vlaky.

Společně s policisty

„Z našeho pohledu jsou tato cvičení velmi důležitá k ověření připravených operačních plánů, dojezdových časů i praktické součinnosti vojáků s dalšími složkami v terénu,“ uvedl k významu cvičení generálmajor Petr Mikulenk, zástupce náčelníka Generálního štábu AČR – ředitel Společného operačního centra MO. Do cvičení bylo zapojeno na 70 vojáků s příslušnou přepravní technikou ze 44. lehkého motorizovaného praporu, 71. mechanizovaného praporu a 74. lehkého motorizovaného praporu. Během cvičení vojáci působili ve společných hlídkách s policisty na vybraných bývalých hraničních přechodech i na úsecích zelené hranice. V rámci cvičení bylo ověřeno i střídání směn v obtížných klimatických podmínkách.

13 vytipovaných míst

Do cvičení se kromě Policie ČR, Armády ČR, Celní správy ČR zapojili i příslušníci Straže Granicznej Polska a poprvé také zdravotnické zařízení Ministerstva vnitra ČR. Cvičení bylo provedeno na základě fiktivního rozhodnutí Vlády České republiky, a to na státních hranicích s Polskem v jejich celkové délce 795 km, na 13 vytipovaných místech bývalých hraničních přechodů a čtyřech úsecích tzv. „zelené hranice“.

Plán cvičení počítal i se zřízením a provozním „registračním místem“ v místě předpokládané migrační trasy, a to v blízkosti bývalého hraničního přechodu Choťebuz. Zde byl poprvé realizován praktický nácvik činností a postupů v rámci registračního místa v případě, že u některého z migrantů bude zjištěna nakažlivá infekční choroba, což bylo jedním z cílů cvičení. Primární cíl byl shodný s tím, co bylo navržováno i v předešlých případech na hranicích se Slovenskem a Rakouskem, tedy ověřit připravenost ozbrojených složek na rozhodnutí Vlády ČR o znovuzavedení kontrol na státních hranicích.

*Text: Michal Voska, kpt. Ladislav Kabát
foto: kpt. Ladislav Kabát*

Certifikační cvičení na misi v Afghánistánu prověřilo schopnosti vojáků

Shield

Scénář s řadou incidentů a vypjatých chvil znamenal pro vojáky náročnou přípravu na skutečné situace, které je mohou v misi Resolute Support v Afghánistánu potkat. Úkolem 8. SR BAF bude zejména ochrana základny Bagrám, ale i doprovod VIP osob a jejich přeprava.

Certifikační cvičení 8. strážní roty BAF (Bagram Air Field) v operaci Resolute Support prověřilo schopnost jednotky plnit operační úkol v prostoru nasazení na území Afghánistánu, zejména zajištění ochrany letecké základny Bagrám. Řídící štáb představovali příslušníci Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov, praporek zabezpečení Vyškov, 103. centra CIMIC/PSYOPS Olomouc, 102. průzkumného praporek Prostějov, zástupci 6. SR BAF (4. brigáda rychlého nasazení Žatec), téměř 30 příslušníků aktivní zálohy a vojáci z KVV Hradec Králové a KVV Liberec. Kromě instruktorů z Vyškova se na výcviku významnou měrou podílel i Britský výcvikový poradní tým, přičemž řada mentorů má z nasazení v Afghánistánu bohaté zkušenosti.

Reálné náměty

Námět cvičení vychází vždy z aktuální situace v místě nasazení, je postaven i na čerstvých zkušenostech příslušníků předchozích jednotek. Základem je přitom připravit vojáky na všechny situace, které mohou nastat. Příslušníci 8. strážní roty řešili desítky incidentů a to od obyčejné dopravní nehody, najetí vozidla na nástražné výbušné zařízení až po nástřely patrol z ručních

zbraní či útoky sebevražedných atentátníků. Součástí testování byla i schopnost čet navázat kontakt s místním obyvatelstvem ve vlastním prostoru odpovědnosti, jednat s hlavními představiteli vesnic a také doprovázet VIP osoby, k čemuž přispěla i znalost příslušníků URNA, kteří se též na výcviku podíleli. Příprava trvala téměř sedm měsíců a byla rozdělena do několika etap: od zajištění personálního obsazení, přípravě jednotlivců – specialistů, obsluhy zbraní, až po neméně důležitou logistiku.

Znalost tamních zvyků

Poručík Jan Fus, který byl řídícím certifikace, zmínil zejména bezvadnou koordinaci, ale i přínos pro vojáky v podobě náročných scénářů. „Díky koordinaci celého týmu, náročné, několikaměsíční přípravě a spolupráci napříč armádou je možné příslušníky strážní roty připravit na všechny situace, včetně transportu raněných prostřednictvím MEDEVAC, který bylo možné ve spolupráci se základnou v Náměšti zahrnout do scénářů,“ uvedl. Vojáci si tak procvičili nejen přesun raněných, ale získali i rozsáhlejší znalosti o tamní kultuře a prostředí. Teplotní rozdíly mezi dnem a nocí mohou být až několik desítek stupňů, což

s balistickou ochranou a výzbrojí o celkové hmotnosti v řádu desítek kilogramů není nic snadného. Pro vojáky tak půjde o nelehký úkol. Kromě překonání fyzických obtíží a klimatu musí znát i kulturu místních obyvatel. Velikou roli hrají kmenoví vůdci, jenž jsou do určité míry, zejména v očích tamních obyvatel, nad zákony Afghánistánu. Důležité je i znát tamní náboženství, kde je z 99% zastoupen islám.

A fakta

53. pluku průzkumu a elektronického boje se skládá z hlavních organizačních celků, kam patří velení a štáb pluku, Centrum Intelligence Surveillance and Reconnaissance (ISR) a jednotlivé praporek. Organizační strukturu pluku doplňují prvky podpory (rota logistiky, velitelská rota, plukovní obvoziště a prvek posádkové podpory). V posádce Opava se nachází velení a štáb 53. pluku, velitelství 532. praporek elektronického boje a část jeho jednotek, jednotlivých rot. Další jednotky praporek elektronického boje jsou rozmístěny v posádce Tábor. Posádka Prostějov je pak domovem 102. průzkumného praporek. Dalšími součástmi pluku jsou stacionární průzkumná stanoviště – Božice, Velký Zvon, Kříženeč, Tachov, Nakléřov a Osoblaha.

Text a foto: Michal Voska

plukovník gšt. Ivo Střecha zástupce velitele Pozemních sil AČR

**Pane plukovníku, výcvik
Pozemních sil Armády ČR
odstartoval hned v prvních
měsících letošního roku.
Jaké nejdůležitější úkoly
mají pozemní síly v nejbližší
době před sebou?**

Od začátku roku vrcholí příprava kontingentů do zahraničních operací v Afghánistánu a Mali. Mezi nejdůležitější úkoly řadím téměř tříměsíční výcvikovou aktivitu zesílené motorizované roty 74. Imopr 7. mechanizované brigády v Litvě jako součást výcvikové aktivity V4 v Pobaltí, dále aktivační cvičení Nombi Jump 17 úkolového uskupení NRF, jednotky CBRN na bázi 31. prchbo s podporou 14. plogp a 7. mb a také cvičení Dynamic Front 13. dělostřeleckého pluku v Německu. Velmi důležitou součástí je i součinnost pozemních sil k podpoře Policie ČR k problematice migrace.

Druhé výcvikové období se zaměří na vyvedení jednotek do vojenských výcvikových prostorů. V plánu jsou plavby OT a BVP, začínáme s plánovanou certifikací dle metodiky CREVAL 4. brigády rychlého nasazení, 7. mechanizované brigády a některých jednotek bojové podpory a bojového zabezpečení. Zároveň bude pokračovat příprava velitelů a štábů praporů a brigád při jednotlivých cvičeních doma i v zahraničí, jejichž intenzita vyvrcholí v druhé polovině letošního roku, kdy budou obě brigádní úkolová uskupení prověřena při cvičeních Vital Sword 17 v Německu a Dukla Spirit 17. Očekáváme také nově pořízenou výzbroj a techniku. Pro všechny příznivce armády pak samozřejmě kromě dalších aktivit připravujeme nejnáročnější akci Bahna 2017.

U telefonu: Jana Deckerová

Novým velitelem Hradní stráže se stal dělostřelec plukovník Jiří Kývala

Pokračování personální stabilizace

A fakta

Plukovník Jiří Kývala se narodil 18. ledna 1966 v Karviné. Svou vojenskou kariéru zahájil v roce 1980 na Vojenské střední odborné škole v Martině. Později absolvoval Vojenskou vysokou školu pozemního vojska ve Vyškově a kurz vyšších důstojníků na Vojenské akademii v Brně. Většinu své aktivní služby strávil u dělostřelctva. Začínal na funkci velitele čtyř těžkého dělostřeleckého oddílu, později dělal zástupce velitele baterie a velitele baterie. V roce 2003 se stal náčelníkem dělostřelctva 7. mechanizované brigády. Po nástupu k 13. dělostřelecké brigádě dělal náčelníka operačního odboru, velitele 131. smíšeného dělostřeleckého oddílu a zástupce velitele brigády a následně i pluku. V roce 2009 velel 15. kontingentu AČR mise KFOR v Kosovu. O tři roky později se účastnil operace ISAF v Afghánistánu. V říjnu 2014 byl jmenován do hodnosti plukovníka. Jiří Kývala má dvě děti, syna Jakuba a dceru Lucii.

Náčelník Vojenské kanceláře prezidenta republiky jmenoval dnem 10. března 2017 do funkce velitele Hradní stráže plukovníka Jiřího Kývala, dosavadního zástupce velitele 13. dělostřeleckého pluku. Za svoji vojenskou kariéru prokázal plukovník Jiří Kývala své schopnosti ve velitelských a štábních pozicích Armády České republiky, včetně účasti v zahraničních operacích. Ve funkci nahradil plukovníka Petra Prskavce, který byl odvolán vloni v prosinci. Od té doby vedl Hradní stráž dočasně jeho statutární zástupce plukovník Karel Kroupa.

Plukovník Jiří Kývala vnímá jako svoje priority v nové funkci pokračování personální stabilizace Hradní stráže, úzkou spolupráci s ostatními složkami při zajištění bezpečnosti sídel prezidenta a v neposlední řadě zvyšování rozsahu a kvality výcviku vojáků Hradní stráže. Hradní stráž stráží nejen Pražský hrad, ale i zámek v Lánech. Historie Hradní stráže sahá do počátků Československa. Již 7. prosince 1918 byla velitelstvím branné moci pro vojenskou ochranu Pražského hradu zřízena pěší setnina, která byla organizačně začleněna do 28. pěšího pluku. Výstavba Hradní stráže v počátcích samostatného státu byla završena v roce 1922, kdy prezident podepsal dokument Organizace a funkce Hradní stráže.

Text: Vladimír Marek, foto autor a archiv Vojenské kanceláře prezidenta republiky

Vojáci Odřadu pyrotechnické očisty spolu s pyrotechnickým zabezpečením roty EOD 15. ženijního pluku v Bechyni provádí asanaci CHKO Brdy.

Denně mezi municí

Fyzická i psychická náročnost

Každý den pro vojáky odřadu začíná vždy stejně. Mění se jen roční období. Ráno v 6:30 nástup, odjezd do terénu, bezpečnostní poučení, jednotka se rozdělí do jednotlivých prostor a provádí se vlastní pyrotechnický průzkum, při kterém je přítomno i zdravotnické zabezpečení. Poté následuje několik hodin chůze v rojnici a rozeznávání rezavých kusů munice od rezavých konzerv. „Všechny nálezy munice je nutné zdokumentovat za asistence Vojenské policie, aby bylo doloženo, že nepochází z trestné činnosti,“ podotýká velitel odřadu. „V případě nálezu pak náš pyrotechnik situaci vyhodnotí, a pokud jej uzná jako nebezpečný, tak se rojnice zastaví, prostor se vyklidí a k místu jsou povoláni vojenští policisté, kteří munici likvidují v místě nálezu,“ doplňuje kapitán Zika.

Pro vojáky je tato každodenní práce nesmírně náročná. Jak po fyzické stránce, kdy musí zvládat pohyb v náročném terénu a prodíraní se hustými nálety křovin, tak i po stránce psychické. „Pokud pomínu ten fakt, že si každý den ráno uvědomíte, že můžete šlápnout na munici, kterou tím aktivujete, tak psychika dostává zabrat i jednotlivými prací, která je každý den stejná. Den co den, v zimě, ve vedrech, jdete terémem a koukáte se na svoji vytyčenou trasu, zda uvidíte železo, čouhající ze země,“ vysvětluje kapitán Zika. „Kromě základního výcviku, nezbytných střelb či tělocviku žádný jiný druh vojenského výcviku vojáci nemají. Jejich úkolem je vyčistit dané území, a pokud si uvědomíte, že takovou práci budete provádět denně po dobu několika let – to se nedá popsat, to se musí zažít na vlastní kůži.“

Chráněná krajinná oblast Brdy existuje už více než rok. Ale armádní pyrotechnici už téměř pět let procházejí tisíce hektarů brdských lesů, aby vyčistili vojenský prostor od nevybuchlé munice nebo jejích zbytků. Jedná se o pět dopadových ploch, ve kterých hledají munici do hloubky 30 centimetrů, a dalších několik tisíc hektarů pak kontrolují povrchovým sběrem. Pro vojáky je to fyzicky i psychicky náročná práce. Denně v terénu, za jakéhokoliv počasí, ale i s vědomím, že se pohybují mezi nevybuchlou municí. Z celkové plochy určené k asanaci 12 703 hektarů vyčistila padesátka vojáků odřadu pyrotechnické očisty 15. ženijního pluku už přes 75 procent území.

„**P**rotechnická asanace začala už v dubnu 2012, kdy začal hloubkový pyrotechnický průzkum bývalých střelnic. V dubnu 2013 po splnění základních školení pak zahájil naplno svoji činnost Odřad pyrotechnické očisty (ORPO) 151. ženijního praporu v Bechyni spolu s pyrotechnikou roty EOD 151. ženijního praporu 15. ženijního pluku,“ říká kapitán Aleš Zika, velitel odřadu pyrotechnické očisty. „Od té doby denně plochu systematicky pročešáváme a naším úkolem je vyloučit běžnou dostupnost munice.“

Vstup zakázán

Kde ještě vojáci nebyli, tam lidé nesmí. Na vědomí jim to dávají výstražné cedule s nápisem „Zákaz vstupu! Prostor pyrotechnické

asanace“ nebo „Vstup zakázán – prostor bez pyrotechnické asanace“. Mnohdy se vojáci potýkají i s lidmi, kteří se na vlastní nebezpečí v prostoru pohybují.

„Několikrát se nám stalo, že lidé označené území nerespektují,“ konstatuje kapitán Zika. „Jsou důrazně upozorněni, že se pohybují v zakázaném území a že jim hrozí nebezpečí, ale setkal jsem se i s odpovědí, že tu dotyčný žije přes čtyřicet let a že se na tomto území prý nikdy nestřílelo. Je nutné si ale uvědomit, že se nacházíme na dělostřelecké střelnici, která vznikla v roce 1926, a proto tu nacházíme munici už z první republiky, z doby wehrmachtu a následně pak z dob Československé lidové armády až po současnost. A všechna tato munice může být po mnoha letech v zemi aktivní a nebezpečná,“ dodává Zika.

Nálezy zpomalují asanaci

K 31. prosinci minulého roku byl proveden pyrotechnický průzkum na ploše 843,9 hektarů z celkových 12 703. To znamená, že 69,62 procent plochy je vyčištěno.

„Protože jsou zde některé prostory, jako například střelnice Bahna nebo Kolvín, kde jsou hloubkové pyrotechnické průzkumy mnohem náročnější a zdlouhavější než ty povrchové, je předpoklad, že avizované ukončení asanace koncem letošního roku nebude splněno, ale bude pokračovat,“ upozorňuje velitel odřadu kapitán Aleš Zíka. „U střelnic se pak předpokládá, že tam munice bude, a jednotlivé nálezy, kromě klimatických podmínek, pak naše tempo zpomalují. Čím dále jsme od dopadových ploch, pravděpodobnost nálezu je pak samozřejmě nižší.“

Práci zpomalují i klimatické podmínky – nejen sníh, mráz a déšť, ale například i vedro. „Předminulý rok se nám stalo, že díky vysokým teplotám bylo takové sucho, že se nemohla ničt nalezená munice, protože hrozilo riziko požáru,“ vysvětluje kapitán Zíka. „V zimním období se hledá v případě, že zem není zmrzlá. Při nálezu pyrotechnik manipuluje s půdou, aby se k munici bezpečně dostal. Při silnějším úderu do zmrzlé půdy by mohlo dojít k její iniciaci.“

Nalezená munice nebo její zbytky, které nejsou nebezpečné, končí v přistavném kontejneru na posádce v Jincích. Když je naplněn, odváží se na specializované pracoviště armády, kde se provádí odborná likvidace. „Jen za rok 2016 se našlo 946 kusů munice či jiných muničních elementů, od roku 2012 máme evidováno už 7 969 kusů,“ dodává kapitán Zíka.

Zákaz vstupu!

Zapíchnutá žlutá tabule s nápisem – „Zákaz vstupu! Prostor pyrotechnické asanace“ – upozorňuje na probíhající práce pyrotechniků a vojáků provádějících asanaci prostoru.

„Když probíhá pyrotechnický průzkum za pomoci detektorů, je prověřovaný prostor ohraničen páskou a v něm se zpravidla pohybuje dvojice pyrotechniků,“ informuje pyrotechnik roty EOD 15. ženijního pluku nadrotmistr Vlastimil Kalivoda. „Jeden z dvojice – operátor – prozkoumává detektorem asanovanou plochu. V případě, že se v zemi nachází nějaká kovová anomalie, detektor na to upozorní zvukovým signálem. Podle výšky tónu a délky signálu se dá orientačně odhadnout velikost.“

V tu chvíli přichází k místu nálezu druhý z dvojice vojáků a pomalu se lopatkou nebo krumpáčem snaží dostat k předmětu. „K předmětu se přistupuje vždy ze strany, nikdy shora, práce musí probíhat pomalu a detektorem se po částečném odkrytí opět upřesňuje přesnější poloha nálezu,“ popisuje mravenčí práci pyrotechniků nadrotmistr Kalivoda. „Pyrotechnik pak určí, zda je nálezu

nebezpečný, či nikoliv. To znamená, jestli se může s municí manipulovat a přepravit ji na místo ničení nebo je nutné ji z důvodu bezpečnosti zničit na místě.

Detektory, které používáme, je možné naladit na vzájemně rozličné frekvence. V praxi

to znamená, že detektory s rozdílnými frekvencemi mohou pracovat vedle sebe, aniž by docházelo k vzájemnému rušení.

První republika, wehrmacht i česká armáda

Vyskytuje se zde jak prvorepubliková munice, tak munice z období, kdy zde cvičil wehrmacht, poválečná munice z období Varšavské smlouvy a nalézá se zde i munice používaná silami NATO,“ vysvětluje pyrotechnik Kalivoda. „Z období první republiky se zde například nachází dělostřelecké miny ráže 5 cm. Zajímavé je to, že zkušky této munice a minometů proběhly 2. a 3. března 1939. Komise schválila minomet do výzbroje přijmout, ale přišel 15. březen,“ dodává Kalivoda.

Z období wehrmachtu se zde nachází munice, která je běžná na všech místech bojů, ale našli se zde i fragmenty neřízených raket 7,3 cm R. Sp. Gr. 4609 Föhn, určených pro německý záchytný jednoúčelový raketový přepadový letoun Bachem Ba 349 Natter.

„Nacházeli jsme zde i 15cm wurfgrana- te 41 – rakety určené pro šestihlavňový raketomet Nebelwerfer 41,“ vysvětluje pyrotechnik. „U všech došlo k výbuchu raketového motoru, proto se domníváme, že zde byla zkoušena nová pohonná směs.“

Stoprocentní bezpečnost není možná

Nálezu je mnoho, a pokud se podíváme do mapy, kde se cvičila dělostřelecká palba, tak jsou jasně dané dopadové plochy plus ohrožená pásma, která označují místa, kam mohla střela při nepřesnostech palby dopadnout. Proto by se všichni návštěvníci měli ve svém zájmu informovat, jak se na tomto území chovat a co v případě nálezu dělat.

Tato dvě pásma armáda vyčlenila a označila za zvláště nebezpečná a život ohrožující. „To jsou pro nás také jasně dané hranice, které má naše jednotka za úkol povrchově vyčistit,“ dodává závěrem velitel odřadu kapitán Aleš Zíka. „Abychom mohli říci, že prostor je stoprocentně čistý, museli bychom vyřezat všechny nálety, vyčistit lesy a vzít všechno, co je na povrchu. Pak by se musela nasadit těžká technika a kopaloby se do hloubky půl metru, aby se mohlo s úplně čistým svědomím tvrdit, že prostor je bezpečný. Ale to bychom potřebovali jednotku o síle pluku, a na to nemá armáda ani síly, ani prostředky,“ dodává závěrem kapitán Zíka.

Cvičení aliančních jednotek vzdušných a pozemních sil v německém Hohenfelsu

Allied Spirit VI

Jednoho z nejvýznamnějších zahraničních cvičení v tomto roce se zúčastnilo téměř 70 příslušníků 22. základny vrtulníkového letectva s vrtulníky Mi 24/35 a Mi-171Š. Jednotky z České republiky, Lotyšska, Německa, Maďarska a USA během společných leteckých manévrů nacvičovaly obranné operace, blízkou leteckou podporu a podporu speciálních sil.

Třítýdenní cvičení, které vyvrcholilo na konci března, znamenalo nejen náročnou logistiku v podobě přesunu techniky a personálu, ale také kladlo výrazné nároky na všechny vojáky po jazykové stránce. První den cvičení, tedy v sobotu 11. března, proběhl úvodní Red Line briefing, kde se ujasnila pravidla používaná při cvičení. Létající personál se poté seznámil se vzdušným prostorem nad HTA (Hohenfels Training Area) a také proběhl let nad výcvikovým prostorem. V neděli 12. března 2017 se všichni zúčastnili zdravotnické přípravy. Ta znamenala nejen běžnou rutinu, ale všem, včetně pilotů,

byly rozdány kartičky. Na každé z nich bylo různé poranění, od lehkých, po těžké průstřely a traumatická poranění hlavy. V případě střetu s nepřítelem byla tato „zranění“ aplikována v praxi a tím bylo docíleno maximální reálnosti. Vše bylo pochopitelně i doplněno o laserový systém Miles, který je našim vojákům již důvěrně znám. Bezpečně vyhodnocuje zásahy pomocí soustavy laserových čidel umístěných na vojákovi, navíc pod neustálou kontrolou funkčnosti ze strany instruktorů a rozhodčích. Američtí vojáci kontrolu provádějí za pomoci laserového odpovídače, kdy se po namíření na vojáka ozvala dvě krátká pípnutí.

Střílejí i piloti

Alert, alert, alert, zaznělo improvizovanou základnou. Šlo o první stupeň možného ohrožení. Pro všechny přítomné, včetně pilotů, to bylo signálem k okamžitému zaujetí obranných pozic. Vidět útočnou pušku BREN v rukách vojáků je zcela běžné, vidět piloty využívající ke krytu nedaleko stojící Humwee již tak běžné není. Piloti obvykle kralují nebi, zde ovšem jsou podmínky nastaveny jednoznačně. Cvičí každý a střela od nepřítele zabije všechny, proto musí být všichni v neustálé pohotovosti a v mžiku být schopni se účinně bránit. Velitel jednotky, major Jan Vanický, pilot vrtulníku Mi-24/35, si podmínky a prostředí vychvaloval, jelikož reálnost byla na nejvyšší možné úrovni. „Systém plánování pozemního vojska je pro nás výzva. Pro některé je to novinka, někteří máme kurzy z USA a systém nám je důvěrně znám. Na zahraničním cvičení se s ním ovšem setkáváme prvně. Vždy je zde k dispozici aktuální plán

zahrnující informace o stavu pozemní a letecké techniky, stavu mužstva, ale i o právě platných dokumentech. Ty se mění každý den i několikrát a rozhodující tak je postup dle právě platné verze, což klade vysoké nároky na pozornost."

Lotyšská brigáda

Česká jednotka byla zařazena do lotyšské brigády. Pro obě strany tak šlo o významnou zkušenost. Lotyšsko nemá vlastní letectvo, vyjma čtyř strojů Mi-17, které jsou určeny zejména k pátracím a záchranným operacím. Taktéž vlastní protivzdušná obrana je nulová a zajišťují ji členské státy NATO v rámci programu Baltic Air Policing. Koncept lotyšské armády je založen na malé mobilní profesionální armádě s vysokou rychlostí nasazení v počtu 6 000 osob, kterou doplňuje a podporuje 12 000 vycvičených příslušníků Národní gardy. Při cvičení v Hohenfelsu tak šlo o dva protipóly. Jedním bylo velení vzdušným silám, respektive spojeneckým vrtulníkům (v našem případě strojům Mi-171Š a Mi-24/35) zemí, která prakticky letectvo nemá a druhým podřízenost zkušených pilotů a leteckého personálu velení s malou zkušeností. Na všechny tak byl kladen těžký úkol a na chyby zde nebyl žádný prostor. K tomu všemu byla divize rozdělena na tři brigády.

Tři prapory, dva reálné

Brigáda, jak již bylo zmíněno, byla rozdělena na tři prapory. Dva reálné a jeden zejména štábní. Lotyšský mechanizovaný, americký pěší (částečně mechanizovaný) a mimo reálný prostor Hohenfelsu i prapor maďarský. Činnost praporu byla simulována, taktéž se simulovala činnost proti tomuto praporu. Naše jednotka se simulovaně nacházela dvacet kilometrů od bojiště, vedle oblasti, která byla uzavřena. Šlo o simulovaně zamořenou oblast a nikdo z cvičících sem nemohl vstoupit, což platilo i pro vzdušné operace. Situace v Hohenfelsu umožňuje využití i dálniční sítě, je to specifikum tohoto výcvikového zařízení a tak byla řada přesunů prováděna i díky rozsáhlé silniční síti. Jelikož nejmobilnější silou, kterou brigáda disponovala, byla naše letecká technika, stala se tak zároveň i nejsilnější protitankovou částí, pokud to počasí umožňovalo. Skutečným rozměrem byla naše jednotka zesílenou rotou, významem pro brigádu však na úrovni praporu, tedy vyšší stupeň. Díky naší účasti byla vysoká míra mobility a jednotka byla využívána prakticky neustále. Jediným omezením byla absence utajovaného spojení, což je dáno konstrukcí a výbavou našich strojů. Při jiných cvičeních byl vždy simulován opak. Tedy dispozice utajeného spojení, zde to ovšem možné není, podmínky jsou naprosto realistické.

Letitý, ale spolehlivý

Vzhledem k dlouhodobě avizovanému výběrovému řízení na nové víceúčelové vrtulníky bylo přínosné si prohlédnout techniku našich aliančních partnerů. Kupříkladu moderní Eurocopter UH-72 Lakota s poměrně nízkou přepravní kapacitou, ovšem moderní avionikou. O přepravní kapacitě slavného, leč již letitého Chinooku CH-47, který byl též zařazen po boku strojů Eurocopter do lotyšské brigády, nemluvě. Potěšující byla vzdušná dominance slavných Hindů (Mi-24). O tom, že do starého železa rozhodně nepatří, není pochyb. Čtyřřadčacítka byla schopná zastoupit prakticky jakýkoliv úkol díky své univerzálnosti, vysoké užitné hodnotě, ale i přepravní kapacitě. Major Jan Vanický v souvislosti s nasazením tohoto již legendárního stroje uvedl: „Nejen naše posádky, ale i posádky ostatních armád přínos tohoto stroje oceňují, když vidí, jaké má tento letoun výkony, obratnost a čeho jsme s ním schopni dosáhnout.“ Jedná se sice do jisté míry o letitý sovětský stroj, ale palebná síla a kapacita jsou prakticky nedostižné. Taktéž je chronicky spolehlivý, na údržbu nenáročný. V čem ovšem tento stroj pokulhává je avionika, prostředky elektronického boje a také prostředky spojení.

Text a foto Michal Voska

Představujeme vojenské profese

Časovač děla

Dělo Automobilní Nabíjené Automaticky – DANA. Jinak také samohybná kanonová houfnice 152 mm ShKH vz. 77. Jediným dělostřeleckým útvarem Armády ČR, který ji má ve své výzbroji, je 13. dělostřelecký pluk „Jaselský“. DANU obsluhuje pětičlenná osádka a jedním z tohoto týmu je časovač děla, svobodník Martin Hadrbolec. V armádě slouží přesně rok, a že využil nabídky práce u dělostřelců, jak sám říká – nelituje.

Dělostřelecký komplet, samohybná kanonová houfnice vz. 77 DANA, slouží v české armádě už od roku 1977 a zabezpečuje palebnou podporu ostatním jednotkám. Je to nesmírně silná, třicetitunová zbraň, která v případě konfliktu likviduje živou sílu i techniku s maximálním dostřelem téměř dvaceti kilometrů.

„Posádku tvoří pět členů, kromě velitele a řidiče jsou to miřič, nabíječ a časovač,“ vysvětluje velitel děla rotný Jan Karbusický a dodává, že kromě zodpovědnosti za celou posádku přijímá úkoly od velení, musí správně počítat prvky a komunikuje s miřičem při jejich nastavování. „Funkce řidiče je také velmi

důležitá, musí téměř třicetitunovou techniku s celou posádkou dopravit na stanovenou pozici, zodpovídá za stav vozidla, kontrolu motoru, doplnění motorového a hydraulických olejů, zkrátka udržuje dělo v takovém stavu, aby bylo kdykoliv schopné k akci.“

Nejdůležitější funkci pak má miřič, který musí správně nastavit prvky, dálku a komunikovat s velitelem, aby bylo zaručeno, že střelba bude co nejpřesnější. Nabíječ rovněž pomáhá miřiči s počítáním prvků a zároveň ho může ho kontrolovat, zda jsou prvky správně nastavené. Jeho hlavním úkolem je ale odpalovat střely, při nabíjení otvírá závěr a kontroluje přívody závěrů.

Stoprocentní zastupitelnost

„Časovač děla obsluhuje a při plnění palebného úkolu zaměřuje samohybnou kanonovou houfnici do bojové polohy, nastavuje účinek střely a při výstřelu kontroluje, zda se vystřelená nábojnice dostala ven, a nabíjecí pás je po vyhození nábojnice uvolněný, a zda došlo k opětovnému otevření závěru, což je nutné, aby nedošlo k poškození nabíječky,“ vysvětluje svobodník Martin Hadrbolec a dodává, že mezi jeho další povinnosti patří i používání veškeré přidělené spojovací techniky družstva.

„Posádka se ve svých funkcích umí, kromě řidiče, stoprocentně zastoupit,“ informuje svobodník Hadrbolec. „Proto jsou při výcviku vojáci vyškoleni pro všechny tři funkce miřiče, nabíječe i časovače. Než totiž vyjede posádka na ostré střelby do prostoru, musí projít výcvikem ve Vyškově, kde se posádka DANY naučí znát práci každého člena budoucí posádky.“

Perfektní údržba techniky

Jedním z nejdůležitějších úkolů celé posádky je udržovat techniku v perfektním stavu. Při výcviku pak nedochází k poškození a závadám. „Údržba spočívá zvláště v čistotě a vyčištění hlavně, především závěrového klínu, závěru,“ uvádí časovač děla. „Celková údržba se provádí několikrát do roka, při přechodech na sezónní provozy, kdy se dělá kompletní údržba vozidla, podvozku, motoru, obsluha pak provádí údržbu nástavby, věže, závěrového klínu, promazání všech nutných součástek a samozřejmostí je i úklid v prostorách.“

První výstřel z děla

Pro posádku je dělo uzpůsobené tak, aby tlakovou vlnu a ránu, která přijde po výstřelu, byli schopni vydržet. „Každý člen obsluhy má na hlavě kuklu, ve které je zároveň i dorozumívací zařízení pro posádku, ale zároveň i s velitelem. Také samotná houfnice má ochranné prvky, které zabezpečují ochranu před ránou i tlakovou vlnou,“ prozrazuje Martin Hadrbolec. „Na první výstřel si pamatují velmi dobře, bylo to na Doupově a byla to fakt pecka. Celou dobu to teoreticky cvičíte, simulujete na prázdko a pak čekáte na ten první výstřel. Nečekáte takovou sílu, ale časem si zvyknete a druhý, třetí výstřel berete úplně normálně, jako bych to dělal celý život. Teď mohu říct, že mě to i víc baví, když vím, že tam mám napáskovanou ostrou municí. Musíte si víc dávat pozor, protože se pracuje s ostrou municí, ale v tom je právě ten adrenalin. A tlaková vlna? To se nedá popsat, to se musí zažít na vlastní kůži.“

Rozdíl je také v municí. Pokud je tam dálková, která má větší náplň, rána je větší a razantnější je i tlaková vlna. „Je vidět, jak to prochází trávu, má to větší zážeh, je to zkrátka adrenalin, když víte, že tam páskujete čtyřicet tři kilovou střelou, která je plná trhavy,“ popisuje časovač. „Na druhou stranu víte, že se nemůže nic stát, tyto dělostřelecké střely mají maskovou jistotu, že když upadnou, neměly by vybuchnout. Ale máme tam i náboje s prachovými náplněmi, kdy stačí jen málo, aby se zažehly, a pak je to zase rána. Vlastně sedíte několik hodin v technice, která je napěchovaná ostrou municí,“ usmívá se Martin Hadrbolec.

Výška do 185 centimetrů

V armádě je svobodník Martin Hadrbolec už rok. Při náboru dostal nabídku na časovače děla k dělostřelcům do Jinců. „Jedinými předpoklady byl minimálně vyuční list a výška do 185 centimetrů,“ vzpomíná na návštěvu rekručního střediska. „Pozadovaná výška je hlavně kvůli stísněným prostorům uvnitř houfnice, aby se tam vešla celá posádka. U posádky jsem měl kamarády, takže jsem tak trochu tušil, do čeho jdu. A do armády jsem chtěl vždycky, takže po absolvování hotelové školy jsem se hned přihlásil. Ale bylo to bohužel

v době, kdy byl nábor pozastaven. Ale hned jak to bylo možné, tak jsem se o službu přihlásil a už rok jsem tady v Jincích.“

Po nezbytném základním výcviku ve Vyškově stál na bráně u 13. dělostřeleckého pluku v Jincích. První den hned strávil ve vozovém parku, kdy mu ukázali DANU. „Tam jsem se dověděl, co přesně budu dělat, jaké budu plnit úkoly a detailně se seznámil s technikou,“ vzpomíná na svůj první den u útvaru čtyřřadvacetiletý časovač. „První půlrok jsem si všechno osahával, absolvoval jsem předkurz na přeškolení a pak jsem byl odeslán na oficiální kurz na vyškolení na konkrétní techniku.“

DANA není pro každého

„Důležitá je především chuť ponořit se do profese, uvědomit si, že to není žádná procházka růžovým sadem,“ konstatuje svobodník Hadrbolec. „Je nutné si uvědomit, že uvnitř tohoto třicetitonového kolosu mohou sedět šest, osm, ale i dvanáct hodin v kuse, ve stísněných prostorách, za každého počasí až do té doby, než naši podporu bude potřebovat některá jednotka. Člověk na to musí být připraven, žádá si to trpělivost, a především psychickou i fyzickou odolnost, protože při ručním nabíjení střel je určitá síla zapotřebí. Ale já jsem věděl, do čeho jdu, mám tu práci rád a spojil jsem vlastně svého koníčka s profesí.“

A koníčků má svobodník Martin Hadrbolec opravdu mnoho. Airsoft, kempink, přespávání v přírodě, ale je i členem Klubu vojenské historie, který se účastní mnoha akcí s historickými rekonstrukcemi bitev. „Teď mám místo několika koníčků jeden veliký, a tím je armáda,“ směje se Martin Hadrbolec. „Práce mě baví i proto, že tu mám rodinné zázemí, které mě podporuje. U kluků, kteří dojíždějí z velké dálky, to bývá problém, proto je to tu pak moc nebaví. U mě Jince vyhrály i proto, že tu mám zázemí.“

Fyzická se vyplatí

Spíš než fyzická je u této profese důležitá psychická stránka. „I to, že můžeme být kdykoli vysláni plnit úkoly, se může pro někoho stát psychickou zátěží,“ upozorňuje Martin Hadrbolec. „A jak už jsem říkal, stísněné prostory, v jakémkoli počasí, tu práci musíte mít opravdu rád, protože i tu svačinu a vodu musíte mít zkrátka s sebou, protože v palebném postavení můžete být několik hodin. Když řeknu kamarádům v civilu, že jedu na jedenáct dnů do prostoru, tak se trochu diví. A fyzická se určitě vyplatí, pokud dojde k ručnímu nabíjení. Přece jen čtyřicetkilová munice se už pronese. Ale každý člověk, který projde sítím přijímacích fyzických testů, to tu v pohodě zvládne. Jo, a taky je tu výborná parta. Spolehnout se totiž jeden na druhého, to je v naší profesi hodně důležité,“ dodává závěrem sympatický časovač.

Zaujalo nás v poslední době

Posádka Brandýs nad Labem – Stará Boleslav je již čtvrtým útvarem po Praze, Čáslavi a Bechyni, kde byl zahájen provoz předškolního zařízení – dětské skupiny, tentokrát s názvem „Ptáčata“. Provoz symbolicky zahájili ředitel Kabinetu ministra obrany Hynek Novák, ředitel Agentury logistiky brigádní generál Jaroslav Trakal, velitel posádky plukovník Zdeněk Kolomý a velitel 26. pluku velení, řízení a průzkumu plukovník gšt. Milan Malík. Záštitu nad projektem zřizování dětských skupin převzala Agentura profesního rozvoje a podpory aktivit Ministerstva obrany.

Na Ministerstvu obrany se konalo tradiční setkání účastníků bojů u polského Jasla a Sokolova. Setkání veteránů 2. světové války se konalo u příležitosti 72. výročí bitvy u Jasla a 74. výročí zahájení bojové operace u Sokolova. Ukrajinské Sokolovo bylo před 74 lety prvním místem bojového nasazení československé bojové jednotky v SSSR, v němž se také vyznamenal a padl velitel první roty kapitán in memoriam Otakar Jaroš. Boje u polského Jasla byly první fází Západokarpatské operace Rudé armády, které se zúčastnili dělostřelci a tankisté, příslušníci 1. československého armádního sboru v SSSR.

Jaderná elektrárna Dukovany předala užitkové vozidlo Mercedes Vito, které sloužilo ke střežení prostoru areálu elektrárny, k využití Krajskému vojenskému velitelství Jihlava. Vozidlo bude sloužit především k podpoře příslušníků aktivní zálohy, kteří se velmi významným způsobem podílí na zajištění vnější ochrany JE Dukovany. Klíčky od vozu symbolicky převzal ředitel KVV Jihlava plukovník Jan Nachaj.

1. března oslavil příslušník 1. československého armádního sboru v SSSR a přímý účastník Dukelské i Jaselské operace plukovník ve výslužbě Jan Ihnatík 95. narozeniny. Tento druhoválečný veterán bojoval do posledních dnů války při osvobozování Břestu na Přerovsku, kde jeho bojová cesta skončila. Plukovník Ihnatík byl velitelem dělostřelecké baterie, během války byl třikrát raněn, ale vždy se do bojů dokázal vrátit. Dva a půl roku prožil také v gulagu u města Uchta. Válečného veterána ocenil ředitel KVV Ostrava plukovník Jaroslav Hrabec.

Účastníci dvoudenního odborného shrnutí funkcionářů logistiky resortu MO Lázně Bohdaneč a Pardubice se seznámili s hlavními úkoly, které bude Agentura logistiky prioritně plnit ve prospěch resortu v tomto roce. Náčelníci logistických služeb pak informovali o aktuálních chystaných opatřeních ve svých oblastech. Druhý den pak proběhla u Centra zabezpečení zahraničních operací a mimořádných stavů v Pardubicích ukázka skladových možností a seznámení s činností centra ve prospěch zahraničních operací. Na závěr bylo představeno komerční představení Kontejnerové úpravy vody CCW typu KU firmy Hutira Brno.

V Komunitním centru pro válečné veterány v Brně zahájil ministr obrany Martin Stropnický výstavu In memoriam, věnovanou památce novodobých válečných veteránů. Výstavu připravil Odbor pro válečné veterány Sekce právní Ministerstva obrany. Výstava zachycuje osudy všech vojáků ACR, kteří přišli o život v zahraničních misích počínaje operací Pouštní bouře, přes operace UNPROFOR, KFOR a další až po misi ISAF v Afghánistánu.

Armáda pokračuje v přebírání dalších vozidel Tatra. Za účasti náměstka pro řízení Sekce průmyslové spolupráce a řízení organizací ministerstva obrany Tomáše Kuchty, ředitele Sekce podpory MO generálmajora Jaromíra Zůny a zástupců společnosti TATRA TRUCKS a.s. bylo u Centra zabezpečení materiálem technických služeb Štěpánov předáno 18 nových vozidel TATRA T-815-7 6 x 6 valník. Celkově bude v letošním roce do české armády dodáno 112 kusů vozidel TATRA různých typů v podobě těžkých nakladačů kontejnerů, plniců pohonných hmot, vyprošťovacích vozidel, dílenských vozidel a vozidel pro komplet PRAM.

Základní škola Kladská v Praze patří ke školám, které spolupracují s humanitární a mírovou organizací Na vlastních nohou – Stonožka. Česká armáda spolupracuje s hnutím Na vlastních nohou již sedmnáct let. Společné projekty přinesly pomoc dětem v Bosně a Hercegovině, Kosovu, Iráku, Afghánistánu a Mali. Jeden z takových projektů připravily děti ze ZŠ Kladská a letošní výtěžek z prodeje obrázků věnuje škola Fakultě aplikovaných věd Západočeské univerzity na výzkum léčby Crohnovy nemoci.

V soutěži o nejlepšího bojovníka americké armády uspěli čtyři příslušníci Armády České republiky. Vojáci z řad poddůstojnického a praporčického sboru se zúčastnili soutěže o nejlepšího bojovníka partnerských národních gard států Texas a Nebraska (Best Warrior Competition). Získali bronz a umístili se v první desítku. Podstatou soutěže je změřit základní bojové dovednosti příslušníků mužstva a poddůstojníků různých jednotek. Náročné třídenní klání u soutěžících prověřilo jejich fyzickou zdatnost, psychickou odolnost a znalost základních bojových dovedností jednotlivce.

Česká atletická reprezentace předvedla na halovém mistrovství Evropy v Bělehradě medailové žně. Přivezla celkem sedm medailí, což znamená páté místo v medailovém pořadí, sedmé v bodováním národů. Na nejvydařenějším halovém evropském šampionátu nadchli fanoušky i atleti z ASC Dukla. Sprinter Pavel Maslák vybojoval zlato, na čtyřstovce Zuzana Hejnová získala stříbro. Koulař Tomáš Staněk byl stříbrný a štafeta bronzová. Kvarteto ve složení Patrik Šorm, Jan Tesař, Jan Kubista a Pavel Maslák obhájilo třetí místo díky svému nejslavnějšímu členovi. Bronzovou medaili zajistil výtečným finišem Pavel Maslák.

Nejlepším sportovním skialpinistou je dělostřelec z Jinců. Svě kvality prokázal v Otevřeném přeboru resortu MO ve sportovním skialpinismu na Brádlkových boudách u Špindlerova mlýna. Na start 4. ročníku se postavilo 38 závodníků. Mimo příslušníků české armády se jej zúčastnili i členové Horské služby Krkonoše, Celní správy a Sdružení dobrovolných hasičů Chýnov. Trať měřila 17 kilometrů s celkovým převýšením 2 000 metrů. Absolutním vítězem se stal nadporučík Matěj Picka z 13. dělostřeleckého pluku, který absolvoval už všechny předešlé ročníky a letošní vítězství tak bylo vyvrcholením jeho přípravy.

Před libereckými kasárnami zkolaboval mladý muž. Dva chemici z 31. pluku radiální, chemické a biologické ochrany mu poskytli první pomoc a zachránili mu tím život. To potvrdil i lékař sanitky, která na místo dorazila. Vojáci rotný Josef Bobek a četař Roman Jech nezaváhali, a když zjistili, že muž nejeví známky života, začali muže neprodleně oživovat. Četař Jech zahájil masáž srdce, rotný Bobek volal ambulanci. Sanitka byla na místě do pěti minut. Záchranáři pak s vojáky pokračovali v resuscitaci muže. Polský turista měl velké štěstí, nyní se zotavuje v liberecké nemocnici.

Čeští vojenští psychologové spolupracují s kolegy z Belgie, Velké Británie, Německa, Norska, Švédska, Kanady a Spojených států amerických na projektu „Advances in Military Personnel Selection and Assessment“, který iniciovali kanadští vojenští psychologové. Program bude odstartován organizací NATO pro vědu a technologie. Cílem třídenního setkání psychologů v Praze bylo sestavit plán diagnostiky rekrutů pro využití v aliančních armádách. Česká republika byla mimo jiné vybrána i proto, že psychologickým testům u nových žadatelů o vstup do české armády se věnuje dlouhodobě velká pozornost, provádí se na velmi vysoké úrovni a armádní psychologové mají v tomto oboru velké zkušenosti.

Příslušníci výcvikové mise EU v Mali si při slavnostním nástupu jednotek úkolových uskupení předali operační úkol. Příslušníci 9. úkolového uskupení za účasti honorárního konzula České republiky v Mali Tiécoura Kané převzali operační úkol od svých předchůdců. Členové 8. úkolové uskupení působili na území Mali od září loňského roku. Jeho jádro tvořili vojáci 72. mechanizovaného praporu z Přáslavic pod velením kapitána Romana Petra. Současné 9. úkolové uskupení je složeno z vojenských profesionálů 71. mechanizovaného praporu z Hranic a v africkém Mali bude nasazeno do září roku 2017. Veličkou uskupení je kapitán Bedřich Hýža.

Možná budoucnost terénních vozidel v AČR

Průmyslové dny

Prezentace konaná pod záštitou Ministerstva obrany a Armády České republiky měla za cíl transparentně prozkoumat trh a jeho možnosti v podobě aktuální nabídky terénních a lehkých obrněných vozidel, tedy techniky, která by v budoucnu mohla nahradit nyní používanou a zastarávající techniku.

„Plánujeme obměnu terénních vozidel pro příští roky. Průmyslové dny ve Vyškově nám udělaly obrázek o současné nabídce na trhu. Některá vozidla jsou i několik desítek let stará a proto transparentní průzkum trhu je na místě,“ uvedl ministr obrany Martin Stropnický. Jemu i dalším významným hostům bylo prezentováno dvacet různých značek a více než padesát modifikací, včetně vozů kategorie LOV, tedy lehkých obrněných vozů. Armáda České republiky provozuje v současnosti necelých 1 500 osobních automobilů bez balistické ochrany určených pro všeobecné využití, jako je přeprava osob či nákladu o menším objemu a hmotnosti (do jedné tuny), s možností využití také v rámci chemického nebo spojovacího vojska. Konkrétně jde

o 630 kusů legendárních, mimořádně odolných, nicméně již zastaralých a opotřebovaných vozů UAZ ve verzích 469B nebo 469CH (Chemická verze) a 740 vozů Land Rover Defender 110 TDi. Armáda dále používá také 115 kusů vozidel Toyota.

Obměna v roce 2020

Většinu těchto vozidel bude třeba v dohledné době nahradit novou technikou a náhrada se bude hledat také za 115 lehkých obrněných vozidel Iveco LMV s balistickou ochranou osádky až do ráže 12,7 mm (STANAG 4569 Level 4). Obměna by měla být zahájena v roce 2020 a armáda již nyní zjišťuje, jaké vozy by mohly v rámci výběru přicházet v úvahu. Z toho plyne rozdělení

požadovaných vozů na dvě kategorie, tedy do pěti tun a nad pět tun. Požadavkem je, aby vozidla v první kategorii byla univerzálnější, bez výrazných bojových prvků, v druhém případě s možností dodatečné balistické ochrany či lafetace. Vše se uvidí na základě technických parametrů, které budou dostupné v roce 2020.

Výroba i v ČR

Vzhledem k požadavkům armády na tyto dvě kategorie vozidel, samozřejmě s pohonem všech kol, se na polygonu ve Vyškově potkávaly automobily odlišných kategorií od Dacií Duster, které se kupříkladu využívají na misi EUTM v Mali, až po mohutné obrněnce Eagle od General Dynamics nebo stroje NIMR Ajban 440A, které pocházejí ze Spojených Arabských Emirátů. Jejich výrobu pro AČR, případně pro armády dalších zemí tzv. Visegrádské čtyřky, by zajišťoval státní podnik VOP CZ z Šenova u Nového Jičína, který již s arabským výrobcem uzavřel strategické partnerství s předpokladem vyrobit více než tisíc vozidel v příštích

třech až pěti letech, což překračuje hodnotu 500 milionů amerických dolarů. Jako potenciální nástupci lehkých terénních vozidel byly představeny i Škoda Kodiaq, Jeep Wrangler, Mercedes Benz G-Wagon, Toyota Hilux, Volkswagen Amarok nebo čínské exportní BAIC BJ80.

Vozy pro speciální síly

Speciální síly (konkrétně 601. skupina speciálních sil „Generála Moravce“ – Prostějov) dostanou v příštím roce čtyři nová bojová vozidla označená Arm 7-Soft Top. Dodá je společnost SVOS Píleouč, jež na Průmyslových dnech vystavovala též celou škálu terénních speciálů. Společnost na konstrukci vozu úzce spolupracovala s armádou a dá se tak říci, že vůz byl doslova ušit vojákům na míru. Závaznou objednávkou na jejich dodání podepsalo ministerstvo v březnu, spolu s objednávkou na nové balistické vesty od společnosti Argun a malarážového střeliva od firmy Sellier & Bellot. Nová vozidla Arm 7-Soft Top jsou navržena podle přání samotných příslušníků speciálních sil AČR a nebudou žádnou improvizací, jako tomu bylo v určitém směru v minulosti. Jedná se o speciální otevřené automobily poháněné vysoce výkonným motorem prémiové značky a postavené na vynikajícím čtyřkolovém podvozku automobilky Tatra. Tato vozidla by měla vynikat pohyblivostí, velkým dojezdem a schopností nechat na sebe „připnout“ vše, co si akce jednotek speciálních sil vyžadují. Podle údajů MO ČR je celková cena čtveřice vozidel SVOZ Arm 7-Soft Top včetně logistické podpory a základního výcviku obsluh 94,5 mil. korun, což je méně než se původně čekalo a rozhodně méně, než na co by přišlo pořízení a úprava podobných strojů v zahraničí. Doslovně se dá říci, že nákupy vojenské techniky, včetně terénních vozů,

A fakta

- Průmyslové dny probíhaly pod pořadatelstvím Sekce průmyslového rozvoje a řízení organizací MO a ve spoluorganizaci Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov ve dnech 27. – 28. února, a to prezentací firm nejprve v areálu kasáren Dědice a poté ve Vojenském výcvikovém prostoru Březina.
- První den byla všechna vozidla připravena na statické ukázce na nástupišti kasáren Dědice a všechny přihlášené společnosti představily svá nabízená řešení formou prezentací pro zástupce AČR a MO. Statickou ukázkou si zde mohli prohlédnout i příslušníci v posádce Vyškov.
- Druhý den se prezentace firm a jejich vozů odehrála již jako veřejná, a to na řídicím cvičišti bojových vozidel, včetně předváděcích jízd. Těto prezentace se účastnil ministr obrany Martin

Stropnický s doprovodem, náčelník Generálního štábu s doprovodem, zástupci všech složek AČR a také 22 akreditovaných zástupců médií.

- Na akci se prezentovalo 12 společností, které představily 20 různých značek vozidel ve více než 50 odlišných modifikacích. Zastoupeni byli tak například GDELS, Jeep, Mercedes Benz, Toyota, Dacia, Renault, SVOS, VOP CZ, VW nebo Škoda.
- Za Velitelství výcviku – Vojenskou akademii měli na akci největší podíl příslušníci Centra rozvoje a řízení přípravy (celková příprava a organizace), Centra dopravní výchovy (příprava cvičišť, instruktoři, řízení předváděcích jízd, regulace), dále příslušníci Úseku Komando (testování vozidel v taktické ústrojí se zbraněmi) a nelze opomenout spolupráci Praporu zabezpečení Vyškov, VP Olomouc, VLRZ či 153. ženijního praporu Olomouc.

budou promyšlenější a k tomu všemu napomáhají právě akce typu Průmyslové dny ve Vyškově.

Izraelský systém bude chránit i české nebe

Radiolokátory MADR

Hodnotící komise Ministerstva obrany vybrala nabídku Izraele na radiolokátor ELM 2084 MMR ze systému Iron Dome, jehož výrobcem je státní společnost IAI Elta. Nákup bude uskutečněn na úrovni vláda – vláda. Čeští vojáci tak získají špičkovou náhradu za dosluhující sovětskou techniku.

Česká vláda poptávala radary ve Francii, Izraeli, Švédsku a Velké Británii. Britové ze zakázky odstoupili, jelikož neměli výrobek s parametry, které armáda definovala. Odborníci u radarů nabídnutých Francouzi, Izraelci a Švédy zkoumali 105 základních kritérií a více než 406 technickoekonomických parametrů. Jednou z podmínek výběru bylo i prověření radaru operačním nasazením. To radiolokátor ELM 2084 MMR vzhledem k užití v systému Iron Dome (Železná kopule) bezesbytku splňuje. Radary budou určené ke sledování cílů ve výšce od sto metrů do tří kilometrů. Větší výšky sledují páteřní radary NATO umístěné na českém území. Trvale bude rozmístěna pětice radarů, zbylé budou určené k výcviku, záloze, náhradě v průběhu servisování radarů či posílení ochrany důležitých cílů, například měst či jaderných elektráren.

OVĚŘEN V BOJI

Během druhé libanonské války v roce 2006 vypálil Hizballáh zhruba 4 000 raket (drtivá většina z nich byly rakety krátkého doletu typu Kaťuša), které dopadly na území severního Izraele, včetně Haify, třetího největšího izraelského města. Při masivních raketových útocích zahynulo 44 izraelských civilistů a na 250 tisíc Izraelců se muselo evakuovat a přemístit do jiných částí Izraele. Zároveň se odhaduje, že téměř milion Izraelců bylo během konfliktu upoutáno k protiraketovým krytům. Na jihu země bylo od roku 2000 do roku 2008 vypáleno více než 4 000 raket a 4 000 minometných granátů. Za těmito útoky stál převážně Hamás. Naprostá většina vypálených raket byly rakety typu Kassám a následně Grad. Systém Iron Dome byl v únoru

2007 vybrán tehdejším ministrem obrany Amirem Perecem, coby izraelské obranné řešení hrozby útoků raket krátkého doletu. Od té doby byl systém vyvíjen ve spolupráci s Izraelskými obrannými silami. Radar systému odhalí odpálení rakety, spočítá její trajektorii, přeneše tuto informaci do řídicího centra, kde zmíněnou informaci využijí k určení místa dopadu. V případě, že vypálená raketa či granát představují hrozbu, je vypálena protiraketová střela, která raketu zničí daleko od dopadového území.

Unikátní technologie

Systém MMR nabízí jedinečnou úroveň výkonu generováním vysoce kvalitního obrazu o situaci ve vzduchu. Špičková technologie radaru zahrnuje anténu se systémem elektronického vychylování paprsku AESA (Active Electronically Scanning Array) jak v azimutu, tak v elevaci. To rozšiřuje schopnost detekovat malé, nízko letící, rychle manévrující či pomalu se pohybující objekty a přitom umožňuje simultánní vysoce přesné vyhledávání a sledování cílů. K tomu systém využívá rychle rotující

anténu zajišťující rychlé obnovování situačního přehledu. Radar MMR funguje efektivně i za špatného počasí. Většina moderních přehledových radiolokátorů používá elektronické vychylování pouze v elevaci (tedy ve výšce), zatímco radar MMR i v azimutu (směru), čímž je přehledová situace doslovně v systému 3D. Tento způsob snímání prostoru výrazně zvyšuje schopnost vnímání nízko a pomalu letících cílů či cílů s malou odrazovou plochou. Radar má dosah až 256 km na vzdušné cíle a až 100 km na pozemní cíle (které lokalizuje díky dráze jimi vypalovaných střel). Ve vzduchu může sledovat až 1 100 cílů najednou, na zemi může lokalizovat až 200 cílů za minutu.

Výroba i v ČR

„Armáda získá jeden z nejmodernějších existujících radarových systémů, které používá nejen izraelská armáda, ale také další

země, například Kanada. Navíc je to dobrá zpráva i pro český obranný průmysl, protože významná část výroby bude probíhat v České republice a podílet se na ní bude česká společnost,“ uvedl ministr obrany Martin Stropnický. Již před rokem se izraelská firma dohodla se společností Retia, že se tato společnost bude na výrobě radaru v případě úspěchu v tendru podílet. V České republice by se mělo realizovat 30 procent objemu zakázky a v Pardubicích bude instalována speciální linka na výrobu polovodičových anténních modulů radaru nejmodernější galium-nitridovou technologií. Zde bude zároveň zajišťován celoživotní servis radaru. Životnost je plánována minimálně na dvacet let.

Text: Michal Voska,
foto: IAI Elta

A fakta

- Průběh testování systému Iron Dome
- červenec 2008: Protiraketová střela Tamir prošla úspěšnými testy.
  - březen 2009: Izrael úspěšně otestoval protiraketový obranný systém, i když zatím bez zasažení skutečné střely.
  - červenec 2009: Systém při testu ministerstva obrany úspěšně zneškodnil několik raket napodobujících rakety Kassám a rakety s krátkým doletem typu Kaťuša.
  - srpen 2009: Izraelské ozbrojené síly dokončily vytvoření nového praporu, který bude provozovat systém Železná kopule. Prapor bude součástí izraelské sítě protivzdušné obrany v rámci Izraelského vojenského letectva. Nejprve bude systém rozmístěn podél hranice s Gazou a poté podél hranice s Libanonem. První protiraketové baterie by měly začít fungovat v polovině roku 2010.
  - leden 2010: Železná kopule úspěšně zneškodnila imitaci několikanásobného raketového útoku. Generální ředitel ministerstva obrany Pinchas Buchris v souvislosti s testem prohlásil, že „aktivování Železné kopule změní diplomatickou a bezpečnostní situaci Izraele na severní a jižní frontě.“
  - 7. dubna 2011 byla poprvé tímto protiraketovým systémem sestřelena raketa Grad zacílená na Aškelon.
  - listopad 2012: První masivní nasazení systému proti raketám mířícím z Gazy do Izraele, několik stovek zneškodněných raket mířících na Izrael.

Na výstavě zbraní a střeliva IWA v Norimberku se představily i české firmy

Novinky zbrojního světa

V německém Norimberku se již několik desítek let koná výstava zaměřená na zbraně, střelivo a obranné prostředky. Ani letošní ročník nebyl výjimkou a na odborné návštěvníky čekala řada novinek na poli krátkých i dlouhých zbraní. České firmy předvedly aktuální zbrojní trendy a novinky.

Veletrh IWA Outdoor Classics se vyvinul v nejdůležitější mezinárodní přehlídku loveckých zbraní a střeleckého sportu, outdoorové výbavy a výstroje pro účely civilní a institucionální bezpečnosti. V roce 1973 se v Norimberku poprvé otevřely brány národní přehlídky výkonů specializovaného obchodu se zbraněmi a puškařského řemesla, která čítala sotva 100 vystavovatelů. Za název IWA Outdoor Classics veletrh vděčí rychle rostoucímu mezinárodnímu významu a multitematické nabídce, která spojuje tradiční řemeslo s inovativními nápady.

Mezinárodní význam

Na více než 86 000 čtverečních metrech se v devíti výstavních halách točilo vše kolem osvědčených věcí a novinek v rámci

tří velkých výstavních segmentů – Target Sports, Nature Activities a Protecting People. IWA Outdoor Classics je nejen výstava, ale i mezinárodní setkání neobyčejného významu. Letošní ročník navštívilo přes čtyřicet jedna tisíc odborných návštěvníků ze sto dvaceti zemí světa a své produkty předvedlo téměř 1 500 vystavovatelů z přibližně padesáti zemí. I naše země měla na výstavě řadu zástupců v podobě firem Tilak, STV Group, Dasta, Czech Small Arms, ALFA-PROJ, České zbrojovky, Meopty a mnoha dalších. Jejich produkty drží krok s aktuálními trendy a v některých případech i zahraniční výrobce předčí. O tom, že vyrábíme výborné zbraně, svědčí i řada zahraničních vystavovatelů, která měla část svého výrobního programu zaměřenou právě na naše zbraně, zejména pak na jejich úpravy a vylepšení, takzvaný tuning.

Škorpion jinak

Česká společnost Czech Small Arms (CSA), která se zabývá výrobou a vývojem zbraní na základě Sa vz. 58 a Sa vz. 61 (Škorpion), předvedla řadu novinek a vylepšení. Základem je výroba z nových, nikoliv použitých či repasovaných dílů. Výrobce se ani nebrání využívání jiných ráží, než jsou pro zmíněné zbraně obvyklé, 9mm Browning, 9mm Makarov a malorážní .22LR. Při pohledu na staronový Škorpion nás zaujmou především zmíněné ráže i protažení hlavně. Mířidla a ovládací prvky jsou shodné s jeho předchůdcem. Zásobníky jsou využívány moderní, plastové, poloprůhledné. Výrobce nabízí i poměrně unikátní „kosu“, tedy Sa vz. 58 v podobě zkráceného modelu, která měří 435mm se sklopenou pažbou. Nabízí se v rážích 7.62 i 5.56 a ústňová rychlost vzhledem ke krátké hlavní číní maximálně 700 m/s ve verzi 5,56 x 45. Zbraně je možné dodat buď s jednotlivou střelbou, či pro ozbrojené složky a majitele příslušných oprávnění i pro střelbu dávkou. Ceny nejsou nejnižší, nicméně s ohledem na výrobu z nových dílů obstojně a konkurenceschopně.

Doplňky a tuning

Řada výrobců se specializovala na úpravu již používaných a vyráběných zbraní. K vidění byla řada odlehčených spouští, světlovodných mušek, taktických doplňků či pouzder. Kdo má doma například zmíněnou klasickou „kosu“, přišel by si na své u stánků FAB Defense či Roni. V jejich sortimentu je řada lišt, resp. railů, pažeb, ale i dvounožek. U pušek bylo k vidění mnoho úprav zvyšujících užitnou hodnotu zbraně. Jako ideální řešení pro zájemce o střelbu s pistolí na větší vzdálenost či pro zpřesnění střelby byla nabízena řada takzvaných karabinových konverzí. Ty fungují tak, že vezmete pistolí, vložíte ji do připraveného otvoru, zajistíte a z vaší pistole je rázem něco mezi útočnou puškou a pistolí. Díky teleskopické pažbě si můžete zbraň při střelbě pohodlně opřít o rameno a na připravené lišty můžete namontovat řadu příslušenství, od lepších mířidel, kolimátorů, až po taktickou svítilnu. Tyto konverze jsou k dostání i na našem trhu pro většinu známých výrobců, od České zbrojovky a jejich CZ75 až po Glock. Jejich cena často překračuje cenu samotné zbraně.

CZ P-10 C

CZ P-10 C je naprostá novinka v segmentu „striker fired“ pistolí pro osobní ochranu a ozbrojené složky v kompaktní velikosti, která je vhodná také pro skryté nošení. Jak výrobce z Uherského Brodu říká, „jde o další ‚level‘ obranné a služební pistole, která vyniká vysokou spolehlivostí, životností a kultivovaným zvládnutím výstřelu, na čemž se podílí jedinečný checkering a vynikající úchop vyřešený pomocí nové ergonomické metodiky DiFEND.“ Součástí balení jsou přídatné patky zásobníku navyšující jejich kapacitu z 15 na 17 nábojů v ráži 9 x 19 a tři vyměnitelné hřbety rukojeti pro individuální přizpůsobení její velikosti. Slova výrobce lze zatím jen těžko posoudit, osobně mi úchop bez rukavic přijde poměrně ruku drásající a nepotěší příliš ani doba dodání na domácí trh z důvodu prvotního pokrytí prodeje v USA.

Maskování a outdoor

Vidět a nebyť viděn, i tak by se dala nazvat rozsáhlá část výstavní plochy, která představovala nové, moderní trendy v maskování. Představena byla jak řada pro myslivce či zálesáky, tak také pro policii a armádu. Moderní maskovací vzory Kryptek, známý Multicam, ale i neznámé vzory všemožných výrobců dávají tušit budoucnost maskování. I když byla většina zaměřena na pohyb v zalesněných oblastech, byla zde řada výjimek. Zejména asijská produkce, hojně zastoupená u desítek stánků, ukazovala prapodivné vzory kombinující pouštní maskování s listy. Čínské značky se snaží

prosadit na světových trzích, bohužel kvalita je obvykle značně nestálá a odlepující se podrážka na jedné z vystavených bot do terénu nebudila příliš důvěry. Ovšem na poli nožů a svítilen to byla zcela jiná káva. Novinku představil i tuzemský Mikov, ale není znám datum výroby. Pohledný flipper by domácí trh jistě potěšil při rozumné ceně.

Budoucnost a zlepšení

Výstava IWA vždy potěší, bohužel někteří vystavovatelé občas zklamou. Škodou byla absence útočné pušky CZ BREN 2 u České zbrojovky, jen minimum novinek u populárního Glocku, který se soustředil prakticky jen na novou barvu v podobě našedlé varianty. Naopak potěšila snaha mnohých menších výrobců a úpravců ukázat to nejlepší ze své produkce, mnohdy i na velmi omezeném prostoru. I když stále roste počet vystavovatelů a odborných návštěvníků, je výstavní plocha pořád stejná. Zvětšení výstavních ploch, zlepšení podružných služeb včetně občerstvení a zmírnění předpisů pro dovoz zbraní na výstavní účely by jistě potěšily nejednoho návštěvníka. Taktéž i silnější podíl značek z USA a Evropy. Čínští výrobci neustále zvyšují kvalitu a zabírali až s podivem téměř třetinový podíl všech výstavních ploch.

Text a foto: Michal Voska

Sestra Sympatie

Nejsympatičtější zdravotní sestřička Sabina Beránková chce být jednou součástí polního chirurgického týmu

Drobná usměvavá černovláška Sabina Beránková pracuje v Ústřední vojenské nemocnici už pátým rokem, a jak říká, pomalu se jí tak naplňuje její předsevzetí stát se vojenskou zdravotní sestřičkou. A právě ona se stala vítězkou celorepublikové soutěže Sestra Sympatie.

„Jdu si za svým snem a nic mi v tom nezabrání,“ s trochou nadsázky vysvětluje Sabina, když se setkáme na lůžkovém oddělení rehabilitační a fyzikální medicíny Ústřední vojenské nemocnice v Praze Střešovicích. Tady pracuje jako zdravotnický asistent a zároveň studuje obor všeobecná sestra na 2. lékařské fakultě Univerzity Karlovy.

„Je tady skvělý kolektiv,“ řekne na adresu spolupracovníků na oddělení a doplní, že jí nadřazení vycházejí vstříci, aby mohla studovat a být bakalářkou. To je cesta k tomu, aby měla právo podat si přihlášku na rekručním

středisku a splnit si svůj sen být třeba součástí polního chirurgického týmu.

Její druhý domov

Ovšem cesta do střešovické vojenské nemocnice nebyla pro Sabinu zrovna přímá. Na Střední zdravotnickou školu v Mostě nastoupila už s vědomím toho, co chce dělat. Jiný typ školy jí totiž nelákal. „Navíc především při praxi v nemocnici jsem poznávala, jak moc mne tato práce baví. Záhy jsem zjistila, jak moc nás potřebují pacienti, kterým jsme jako studentky pomáhaly. Bylo jasné, že oni potřebují mne a já je,“ svěří se a dodá: „Po maturitě jsem na Mostecku nemohla najít uplatnění ve svém oboru a tak jsem zkusila štěstí v Praze. Musím se přiznat, že se to vyplatilo a cítím se tu být spokojená. Zprvu jsem měsíc a půl pomáhala v domácí

péči pro invalidní lidi a sbírala zkušenosti. Byla to pro mne obrovská škola. Cestovala jsem po celé Praze a přitom ji vůbec neznala. Lidé, kteří čekali na mou pomoc, jsou úžasní. Váží si každé podpory. Jsou na vás velmi závislí. Práce to byla fyzicky a hlavně psychicky velmi náročná.“ Přes všechny počáteční nelehké začátky vzpomíná právě na tuto zkušenost velmi ráda. Prý také proto, že si několik lidí, kteří její práci dokázali ocenit, oblíbila a dodnes se s nimi vídá. Navštěvuje je u nich doma. Měla z té práce údajně nepopsatelně krásný pocit. Chtěla však být sestřičkou v uniformě a pracovat v nemocnici, nejlépe ve vojenské nemocnici, kam jí to vždy táhlo. Poslala do několika nemocnic svůj životopis a přála si, aby přišla odpověď ze Střešovic. Vyšlo to.

„Ozvali se z krevní transfúze, paní magistra Táňa Markovina mi napsala e-mail, že chce se mnou udělat pohovor a já radostí skákala na posteli, protože jsem věděla, že mne přijmou,“ svěří se se smíchem černovláška, když popisuje svou anabázi cesty

do Ústřední vojenské nemocnice v pražských Střešovicích. Na oddělení hematologie a krevní transfúze pracovala tři roky a cítila, že to stále není ono, že stále nedělá to, co chtěla. Kolektiv tam byl výborný, ale bylo to jen o ranních směnách a tudíž nemohla studovat. Potřebovala jsem být u lůžka a pomáhat lidem zkrátka jinak. Na odběrech, kde jsem pracovala, mě práce bavila, to ano, ale chodili tam zdraví lidé, kteří darovali krev.

Pacienti se uzdravují před očima

„Tady na rehabilitaci jsou lidé, kteří mou péči bezprostředně potřebují. Práce s lidmi, kteří jsou po totálních endoprotézách i po neurochirurgických zákrocích, mě více uspokojuje. Na rehabilitaci je krásná spolupráce s lidmi, jsou zde vidět pokroky, jaké ti pacienti dělají při návratu co možná nejbližší normálnímu životu. Samozřejmě, že je to především skvělá práce skvělých endoterapeutů a fyzioterapeutů,“ přiznává s určitou hrdostí budoucí vojenská zdravotní sestřička Sabina Beránková.

„Mě to, že jsou tady vidět takové pokroky v léčebném procesu, doslova nabíjí energii, jsem za to moc ráda, že jim mohu pomoci. Být těm lidem užitečná. My sestřičky se snažíme o pacientovu soběstačnost, co se týče hygieny, aby se sám najedl, atd.,“ dodá na vysvětlenou. Svěří se, že jí velmi baví vytažovat stehy, prý také proto, že je to jediná příležitost, kdy může sestřička vzít skalpel do ruky.

Přihlásila se na poslední chvíli

„O soutěži Sestra sympatie jsem věděla dost dlouho. Už od mojí staniční z transfúzy, která mne chtěla přihlásit. Připadalo mi to divné, ale v duchu jsem účast zvažovala. Byla jsem zvědavá, co to obnáší. Minulý rok jsem byla na plesu s názvem „Sestra na sál!“. A když jsem tam viděla finále soutěže, začala jsem o účasti už vážněji přemýšlet. Na té soutěži se mi líbí především fakt, že v ní nejde primárně o fyzickou krásu, není to o proménádě v plavkách. Do toho bych asi nešla, kdyby tam byla takhle disciplína. Můj vrchní – nadporučík Roman Šedlbauer – mi také říkal, že mne do soutěže přihlásí, ale já to odmítala,“ vzpomíná Sabina na to, co předcházelo zápolení, z něhož vychází nejsympatičtější sestřička roku. Koná se na plese, nad kterým mají záštitu Ministerstvo zdravotnictví a Magistrát hlavního města Prahy. Ten je vlastně jakýmsi vyjádřením díky zdravotním sestřím a ostatním nelékařským pracovníkům za jejich péči o pacienty.

„V poslední den registrace do soutěže za mnou přišel Roman a upozornil mne,

že pokud se nepřihlásím, už šance pro letošní rok padne. Dala jsem na něj a na poslední chvíli se přihlásila. Tady v práci jsme vypisovali vše potřebné k přihlášení,“ prozradí stále usměvavá asistentka.

Upřesní, že se do soutěže přihlásilo celkem 39 lidí. Po hlasování pomocí sms bylo vybráno 24 semifinalistek a z nich po druhém kole hlasování pomocí telefonů jich postoupilo do finále dvanáct.

„Bylo super poznat ty další sestřičky, prožili jsme jedno krásné odpoledne, byly na společném obědě. Poznala jsem se se skvělými lidmi. Jsme sestřičky, tak bylo o čem si povídat. Rozuměli jsme si od první chvíle, protože nás spojovala práce. Mohli jsme si říci, jak co děláme u lůžek, apod.“ přiblíží zákulisí soutěže jedna z finalistek.

Večerem na vyzdobeném Žofíně provázal moderátor Vojtěch Bernatský a i on

mohl být svědkem toho, že letošní Sestra sympatie je z Ústřední vojenské nemocnice v pražských Střešovicích Sabina Beránková.

Sestra sympatie je určitě o vztahu k lidem a říká se, že sestřičkou, která jim chce pomáhat, se člověk musí narodit. Sabina je důkazem toho, že tohle tvrzení je pravdivé. Sama k tomu říká, že každá sestra by měla mít ráda lidi, být empatická, dokázat se vcítit do potřeb pacientů.

Podle pravidel soutěže musí ideální sestřička splňovat zásadu pěti „S“: Musí být srdečná, sympatická, společenská, stylová a sportovní. Právě těchto pět „S“ zcela určitě Sabina splňuje a já dodávám, že určitě pomáhá léčit i svým úsměvem.

*Text: Miroslav Šindelář,
foto: Jan Kouba*

Představujeme službu metrologie a odborného technického dozoru

Metrologie není meteorologie

Ve sdělovacích prostředcích často dochází k záměně pojmů metrologie a meteorologie. Metrologie je nauka o měření, zatímco meteorologie je věda zabývající se atmosférou. V tomto článku vám představíme první z těchto pojmů v rámci služby metrologie a odborného technického dozoru.

Zaváděním stále modernější, přesnější a sofistikovanější techniky do armády přináší zvýšené nároky i na údržbu techniky. Výrobce techniky stanovuje základní parametry, při kterých lze v době míru techniku provozovat s maximální úsporou a bezpečností. Tyto parametry se musí pravidelně ověřovat a kontrolovat. Proto byla v roce 1989 implementována do armády služba metrologie a odborného technického dozoru (OTD) v jejím moderním pojetí. Její hlavní činností je ověřování

parametrů kontrolní a měřící techniky, zda jsou ve shodě s udanými parametry výrobce a zda je technika bezpečná k provozu v oborech elektro, zdvih, tlak a plyn. Legislativně se opírá zejména o platný zákon č. 505/1990 Sb. o metrologii, zákon č. 262/2006 Sb. zákoníku práce a zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách ČR. Na základě těchto zákonů byl v resortu MO nastaven a udržen systém preventivních údržeb, který pokrývá požadavky v této oblasti.

Dva samostatné obory

Služba metrologie a OTD tedy integruje dva samostatné obory, a to metrologii a OTD. OTD se zabývá otázkou bezpečnosti určitých technických zařízení (UTZ), tj. elektrických, tlakových, plynových a zdvihacích zařízení nebo jejich kombinací. Metrologie se zabývá oblastí měření a měřidel.

Přestože je tato služba nejmenší co do počtu řídicích pracovníků, počtem realizovaných údržeb patří k největším službám v resortu MO. Za svou relativně krátkou historii si vydobyla pevný základ mezi logistickými službami v resortu MO, navzdory stále se opakující nelogické snaze ji začlenit mezi jiný druh logistických služeb.

V čele stojí náčelník služby podplukovník Ing. Zbyněk Zubalík, který je v současné struktuře resortu MO ustanoven na odboru technického zabezpečení u Agentury logistiky ve Staré Boleslavi. V přímé podřízenosti náčelníka služby jsou zástupce náčelníka služby v hodnosti majora a dva občanští zaměstnanci na funkci správce seznamů, návodů a postupů (SNAP) a pracovník pro OTD. Jak je patrné z výčtu pracovníků, žádný z nich nemá vyhraněnou pouze svou oblast, ale všichni jsou zapojeni napříč službou. Náčelníkovi služby jsou dále odborně podřízeni všichni pracovníci v oblasti metrologie a OTD, jako např. metrologové, revizní technici nebo řídicí orgány metrologie a OTD na všech stupních velení a řízení.

Oblast metrologie

Aby bylo možné provádět údržbu na technice v oblasti metrologie, je budován systém výkonných metrologických laboratoří, středisek a pracovišť. Laboratoře jsou nejvyšším metrologickým prvkem v resortu MO, jejich činnost je limitována technickými schopnostmi a parametry etalonů. Jsou garanty za veličiny (elektrické, mechanické, nebo ionizující záření) a odborným garantem v akreditační činnosti ostatních výkonných

metrologických subjektů. Budují se jako stacionární. Naopak metrologická pracoviště obvykle zabezpečují pouze malý rozsah veličin a mohou být i mobilní. K preventivní údržbě kontrolní a měřicí techniky jsou u výkonných metrologických subjektů používány velmi přesná měřidla zvaná etalony. Parametry těchto etalonů jsou pravidelně kontrolovány v resortních metrologických laboratořích, nebo u Českého metrologického institutu anebo u výrobce.

Laboratoře CZO Lázně Bohdaneč jsou nejvyšším výkonným metrologickým subjektem v AČR a zabezpečují většinu údržeb v oblasti metrologie. Ostatní střediska a pracoviště jsou zřizována převážně pro potřeby vlastního útvaru.

Koncem roku 2016 proběhla celková oprava etalonu laboratoře ionizujícího záření, při které byly vyměněny zářiče. Původní, 20 let staré zdroje záření, již nedokázaly plně pokrýt rozsahy měřidel, která se měla kalibrovat a ověřovat. Tato oprava za několik desítek milionů korun zařadila laboratoř na pomyslný vrchol laboratoří ionizujícího záření v ČR.

Obnova etalonáže u ostatních laboratoří a středisek nám již také započala a svého vrcholu dosáhne v letech 2019 až 2025.

Oblast OTD

Pomocí revizí zjišťujeme, zda jsou určená technická zařízení bezpečná pro obsluhu, případně lze odhalit i blížící se závady a tím minimalizovat prostředky k jejich odstranění. V resortu MO jsou revizní technici ustanoveni na tabulkách počtů, nebo jsou výkonem činnosti pověřeni vybraní vojáci nebo zaměstnanci. Revizní technici pokrývají svými schopnostmi více než 95 % druhů techniky zavedené do užívání. Mimo revizí provádí revizní technici i školení a přezkušování obsluh k činnostem na UTZ. Školení revizních techniků provádí zkušební komisaři OTD.

Situace v OTD je poněkud komplikovanější na rozdíl od metrologie, kde výkonní pracovníci (metrologové) jsou pouze u středisek, laboratoří nebo pracovišť. Revizní technici v OTD jsou určováni na revizních místech, ale velmi často i mimo ně. Revizních míst v roce 2017 evidujeme 45 pro elektrická zařízení, 18 pro plynová zařízení, 18 pro tlaková zařízení, 7 pro zdvihací zařízení a dále ještě nutno zmínit 44 plnění plynů. Oprávnění k činnosti u těchto revizních míst a plnění uděluje Sekce dozoru a kontroly MO, jakožto úřad výkonu státní správy. CZO Lázně Bohdaneč je nejvyšším resortním výkonným prostředkem pro OTD a provádí nejvíce výkonů v OTD.

Revizní technici jsou vybaveni revizními přístroji. Dle střednědobého plánu dojde v letech 2021 až 2025 k centrální obměně revizních přístrojů.

Přestože se v současnosti podařilo obrátit nebezpečný trend v podfinancování

služby metrologie a OTD, nedaří se prozatím získávat nové pracovníky pro tyto oblasti. OTD je postavena převážně na pověřených revizních technících, kteří mimo své každodenní povinnosti vykonávají činnost i v oblasti OTD, za což nejsou patřičně ohodnoceni. V metrologii je, bohužel, v důsledku snižování mandatorních výdajů malý počet tabulkových míst, takže je s obtížemi pokryt celý rozsah úkolů preventivní údržby. Za obě oblasti lze konstatovat, že vyškoleného a zkušeného personálu je trvalý nedostatek, avšak stále je snaha zájemce o tuto práci získat.

Laboratoř metrologie ionizujícího záření

Laboratoř AČR v Olomouci – Bystrovanech byla uvedena do provozu na přelomu let 1995/1996. V současnosti je zařazena ve struktuře Úseku metrologie a technického dozoru Centra zabezpečení oprav, v podřízenosti Agentury logistiky. Jedná se o unikátní pracoviště v resortu MO, které je srovnatelné s jinými špičkovými pracovišti v České republice, umístěnými v jaderných elektrárnách, má však navíc svá nezměnitelná specifika.

V uplynulých dvaceti letech laboratoř prováděla ročně přibližně 1 500 ověření stanovených měřidel, kalibrací pracovních měřidel a kalibrací pracovních etalonů v oblasti ionizujícího záření (např. osobní dozimetr EDOS-1, RAD-60S, SOR-R/T, RAD-50S, vojskové dozimetry DP-86, RDS-200, rentgenometr RL-75).

Na podzim roku 2016 proběhla oprava laboratoře s náklady v celkové výši 21,4 mil. Kč, která spočívala ve výměně zářičů, ozařovače ionizujícího záření a úpravách příslušných technologií. Současně byly provedeny i další opravy k zajištění dodržení předepsaných vztažných podmínek (teploty a vlhkosti), s náklady ve výši 0,3 mil. Kč.

V laboratoři pracují tři zaměstnanci, odborníci z oblasti metrologie. Vlastní zařízení laboratoře se skládá z mechanické a řídicí části. Mechanická část je umístěna v ozařovně a slouží k umístění testovaného měřidla do přesně definované polohy v kalibračním svazku ionizujícího záření, který je vytvářen uzavřenými radioaktivními zdroji. Řídicí část se nachází mimo rizikovou oblast ozařovny, kdy operátor řídí veškeré procesy prostřednictvím řídicího počítače ze svého pracoviště.

Instalovaná technologie odpovídá současným technologickým požadavkům a bude minimálně dalších 20 let sloužit potřebám AČR v oblasti metrologie ionizujícího záření.

Recon Strike Group – cesta jak čelit ruským tankovým jednotkám

Ozvěny Pouštní bouře

Americký plukovník ve výslužbě Douglas Macgregor je vlivný americký vojenský myslitel, autor knih a kritik současné podoby mechanizovaných brigád amerického pozemního vojska (US Army). Macgregor dlouhodobě bojuje za výstavbu vysoce mobilních bojových týmů RSG (Recon Strike Group) se značnou palebnou silou.

Macgregor je absolventem vojenské školy West Point. Během operace Pouštní bouře v roce 1991 velel 2. eskadroně „Cougar“ 2. jezdeckého pluku (2nd Cavalry Regiment). V bitvě o 73. východní (Battle of 73 Easting) během 23 minut s 10 tanky Abrams a 13 bojovými vozidly pěchoty Bradley zničil celou iráckou obrněnou brigádu (70 obrněných vozidel). Vítězství nad iráckými jednotkami bylo zdrcující. Nicméně Macgregor v důsledku bitvy usoudil, že kdyby americké jednotky stály proti lépe vyzbrojeným a vycvičeným Rusům, výsledek by nebyl tak jednoznačný.

V roce 1995 Macgregor na základě dojmů z bitvy vydal knihu „Breaking The Phalanx“, ve které doporučuje, aby jednotky americké pozemní armády byly přetvořeny do modulárně organizovaných, vysoce mobilních a soběstačných bojových týmů. Tehdejší náčelník štábu americké armády Dennis Reimer nařídil, aby kniha byla poslána všem generálům US Army. Od té doby Macgregor stále bojuje za koncepci RSG a jeho myšlenky v armádě i v Kongresu podporuje značné množství lidí, včetně republikána Johna McCaina.

Boje v Pobaltí

V roce 2015 Macgregor vydal powepointovou prezentaci s návrhem střetnutí mezi americkou a ruskou obrněnou divizí v Pobaltí. Podle prezentace to pro americké síly v Pobaltí nedopadne vůbec dobře. „Porazit není správné slovo. Pravé slovo je totální zničení,“ cituje Macgregora ve svém článku „Inside the Pentagon’s fight over Russia“ z roku 2015 novinář Mark Perry.

Ostatně slova Macgregora potvrzují i simulace NATO z prosince 2016 – jednotky NATO budou podle simulace schopny bránit Pobaltí před ruským útokem po dobu maximálně 60 hodin.

Klíčem k úspěchu Rusů je boj v pro ně výhodných geografických podmínkách a malá hloubka bráněného území. Zjednodušeně řečeno, americkým jednotkám dojde brzy palivo a Rusové zničí zásobovací jednotky s palivem. Například brigády ABCT (Armored Brigade Combat Teams) s tanky Abrams mají dostatek vlastního paliva na den až den a půl bojů, pak musí dočerpat palivo od zásobovací brigády.

Podle simulace (metodologii simulace ale Macgregor nezveřejnil) ruské nezávislé brigády o 23 000 mužích zničí americké BCT brigády (Brigade Combat Teams), tj. obrněně ABCT, Stryker SBCT, pěchotní IBCT a podpůrné brigády o 24 000 až 28 000 mužích během pěti dnů.

Naproti tomu dvě brigády RSG o 11 000 mužích se rozhodně ubrání ruským jednotkám a jedna RSG o 5 500 mužích se bude schopna úspěšně bránit ruským jednotkám. RSG dominuje díky „nahuštěné“ palebné síle, rychlému velení a značné palivové volnosti ve vedení manévrového boje (útoky na křídla, do zázemí, atd.)

Velká tonáž a nízká palebná síla BCT

Americké jednotky by musely válčit nejen proti ruským mechanizovaným formacím, ale „také proti sofistikované protivzdušné obraně (PVO), balistickým raketám a akcím speciálních jednotek.“ Jde o nové bojiště, kde nepřežije nikdo pod 25 000 stop (7 620 m – pozn. red.),“ uvedl plukovník v záloze David Johnson.

Prezentace ukazují čtyři scénáře útoků Rusů na Pobaltí. Ve dvou US Army nasazuje své BCT, v dalších dvou RSG. Podle Macgregorova scénáře budou BCT zničeny, naopak RSG se Rusům ubrání.

Cílem Macgregora je v RSG zejména zjednodušit velení a přenést více odpovědnosti (možnost použít větší palebnou sílu)

na nižší velitele – více palebné síly, rychlejší rozhodování, to vše pod jednodušším velením. „Pokaždé, když nasadíme divizi, nasadíme divizi 1 000 vojáků a důstojníků do ústředí velení,“ říká Macgregor a popisuje bojové jednotky pozemní armády USA jako „devítičlennou veslici, kdy čtyři lidé řídí, čtyři udávají tempo a dva veslují.“

RSG musí soustředit maximální palebnou sílu do co nejnižší celkové tonáže obrněných vozidel brigády. Výsledkem mají být mnohem lehčí (na palivo nenáročné) a mobilnější obrněné jednotky, které budou mít stejnou nebo vyšší palebnou sílu. Jednoduše řečeno, obětovat pancíř ve prospěch palebné síly.

Macgregor vs McMaster

Macgregor má v Pentagonu hlavního odpůrce v podobě generálporučíka H. R. McMastera, který velí Centru integrace schopností Armády Spojených států ARCINC (United States Army Capabilities Integration Center).

McMaster sloužil během bitvy o 73. východní pod Macgregorem, ale v armádě byl úspěšnější než Macgregor, který odešel ze služby již v roce 2004, když ho minulo povýšení na generála. Média ráda spekulují o nevrzivosti mezi oběma muži a dokonce spekulují o podílu McMastera na odchodu Macgregora ze služby. Je zde také další klíčová proměnná v poslední době – Donald Trump zvolil generálporučíka McMastera novým poradcem národní bezpečnosti. Tradičně jde o jednu z klíčových postav administrativy amerických prezidentů.

Oba muži se neshodují především s délkou bojů, které pozemní síly v příštích válkách povedou. RSG má mít vlastní zásobu munice, paliva a jídla na rozhodujících sedm až čtrnáct dní bojů. Podle McMastera ale armáda musí bojovat mnohem déle a zajišťovat dobyté území po zničení protivníka. Ohání se přitom zkušenostmi z Iráku a Afghánistánu. McMaster tak vidí současnou podobu BCT jako ideální.

„Myslím si, že si s Dougem rozumíme víc, než si myslíte,“ řekl pro magazín Politico McMaster. „Říká, že armáda potřebuje větší koncentraci ničivosti a mobility. Souhlasím. Říká, že naše formace mají mít větší přístup ke společným schopnostem (zpravodajské informace, elektronický boj, letecká podpora, atd. – pozn. red.). Souhlasím. Říká, zjednodušte velení, s tím souhlasím také. To, co chci a co chce Doug je větší integrace ničivosti na nižší úrovni, například na úroveň praporu, a více robustní a lepší ISR (zpravodajství, sledování, průzkum – pozn. red.). Ale je zde jedna oblast, kde se rozcházíme. Doug podceňuje naše požadavky na udržitelnost (kontrola oblasti v delším horizontu – pozn. red.). A to je klíč.“

Další úhel pohledu – Macgregor tvrdí, že armáda se má soustředit pouze na boj a zničení protivníka. Nemá následně zajišťovat

správu nebo „budovat národ“ na dobytém území. McMaster naopak tvrdí, že úkolem armády je víc než nasazení do místa bojů, boj a zničení nepřítele, ale že je nutné řídit území i v budoucnu a „připravit se na každou eventualitu.“

McMaster dává za příklad Irák. V roce 2003 americká armáda zničila početnější Sadámovou armádu, ale nedokázala následně kontrolovat situaci v zemi. Ta se ale spíše zhoršovala špatnými rozhodnutími amerických politiků a úředníků, než chybou armády.

Takový přístup samozřejmě potřebuje větší počet vojáků. Není třeba jen vyčlenit vojáky pro boj, ale i další vojáky, kteří je nahradí po skončení bitvy. To si klade další personální nároky na výcvikové, logistické nebo velitelské jednotky. „Američané musí pochopit, že se od nás očekávají politické výsledky (nejen zničení nepřítele – pozn. red.), a to vyžaduje nějaké zdroje,“ říká McMaster.

Dalším příkladem je válka v Koreji v 50. letech minulého století. Podle McMastera se Jižní Korea stala jednou z neúspěšnějších ekonomik na světě nejen proto, že Američané pomohli porazit Severní Koreu, ale že také následně udržovali na Korejském poloostrově stabilitu.

Macgregor však trvá na svém: „Není (US Army – pozn. red.) vedena, vybavena a školená pro high-tech, integrovaný konvenční boj, s o něco početnějším nebo v některých případech kvalitativně nadřazeným protivníkem na místě vybrané protivníkem (viz Pobaltí – pozn. red.). V simulacích to je Rusko. Ale snadno to může být Čína.“

RSG brigády

Základní platformou RSG jsou střední pásová vozidla. Ve své koncepci Macgregor vysloveně uvádí německé bojové vozidlo pěchoty (BVP) Puma. Díky výkonnému

motoru lze německé obrněnce osadit bojovou věží s tankovým kanónem ráže 120 mm nebo dokonce kanónem ráže 130 mm. Nabízí se například věž BAE Systems projektu lehkého tanku M8 Armored Gun System.

RSG získá vlastní letecké křídlo s bitevními vrtulníky Apache, dopravními stroji Blackhawk a čtveřicí taktických průzkumných dronů s doletem 1 000 km (výdrž až 18 h). V jedné RSG brigádě s počtem 5 500 lidí má sloužit 161 vozidel s dělem ráže 120 mm, 242 BVP s 30mm kanónem, 60 samohybných minometů (120 mm), 36 velitelských vozidel a 23 systémů blízké protivzdušné obrany (PVO) s kanóny ráže 35 mm – vše na platformě Puma.

Palebnou podporu zajistí zejména 12 samohybných raketometů MLRS, 24 bitevních dronů (případně „kamikadze“ dronů), 18 odpalovacích vozidel PVO se střelami středního dosahu (např. NASAMS 2), 12 bitevních vrtulníků Apache a 30 vozidel návodčích palby a návodčích kompletů PVO.

Bojovou podporu zajistí 12 Blackhawků, osm mostních vozidel a 12 protimínových vozidel. Zabezpečení pak 58 vozidel pro evakuaci zraněných, 48 pojezdných dílen, 228 nosičů kontejnerů a 132 cisternových vozidel (palivo i voda). Dodejme, že palebnou a leteckou podporu zajišťují BCT samostatně dělostřelecké a letecké brigády pozemního vojska. Ve výsledku má RSG 12x větší palebnou sílu než BCT (bez ohledu na typ), a pětikrát lepší poměr palebné síly na celkovou tonáž.

Podle Macgregora v palebné síle dominují BVP Puma nad současnými BVP Bradley a nové samohybné minometry nad minometry M1064. Ničivost RSG významně vzroste i díky použití bitevních/kamikadze dronů a raketometů MLRS. Výstavba a personální/technické vybavení 4 RSG má přijít na 21,4 miliardy dolarů.

Připravil: Jan Grohmann, foto: KMW, US Army

Již deset let v boji

Prozatím poslední bojové nasazení děl M777A2 se uskutečnilo v Iráku, kam v březnu 2016 zamířila čtveřice těchto zbraní spolu s dvousetčlenným kontingentem příslušníků US Marine Corps. Ti se zde zapojili do přípravy ofenzivy na město Mosul (viz ATM 4/2016), přičemž během svého dvouměsíčního působení vystřelili více než 2 000 ran. Poté byli vystřídáni svými kolegy z US Army.

Houfnice M777

Tažená houfnice M777 začala vznikat ve druhé polovině 80. let minulého století u britské společnosti Vickers Shipbuilding and Engineering pod projektovým označením UFH (Ultralightweight Field Howitzer). Výše uvedený typ měl korigovat některé nedostatky v té době zavedených děl, především evropského FH-70 a amerického M198.

Tyto moderní zbraně byly sice na svou dobu velice výkonné, ale zároveň značně těžké a nedostatečně mobilní. Například 7 228 kg vážící houfnice M198 nemohla být přepravována v závěsu pod vrtulníkem a její příprava ke střelbě zabrala devíticelenné obsluze celých 6,5 minuty (opuštění palebného postavení potom dokonce 10 minut). Naproti tomu UFH měla být díky hmotnosti jen 4 170 kg přepravitelná vzduchem stroji CH-47 Chinook, CH-53 Super Stallion a V-22 Osprey a její přechod z pochodové do bojové polohy neměl trvat déle než tři minuty. Stejně tak se předpokládala redukce obsluhy na pouhých pět osob.

Důraz při vývoji UFH byl proto položen zejména na vytvoření celkově subtilnější konstrukce a širší využití lehčích slitin namísto běžné oceli. Výrobcem se stala firma BAE Systems, jež koncem 90. let pohltila Vickers Shipbuilding and Engineering a převzala její původní design. První předsériová

děla, nyní již přeznačená na M777, předala BAE Systems zástupcům US Marine Corps v únoru 2003, přičemž jejich produkce probíhala na území jak Velké Británie (ve městě Barrow-in-Furness), tak Spojených států (Hattiesburg a Watervliet).

Kromě americké námořní pěchoty se dalším uživatelem typu M777 stala US Army, když obě tyto složky ozbrojených sil odebraly dohromady 1 001 houfnic (toho 580 bylo pro US Marine Corps a 421 mířilo k pozemnímu vojsku a Národní gardě).

Kanadská houfnice M777A2 přepravovaná v podvěsu pod vrtulníkem CH-147F Chinook. Hlavním rozdílem oproti americké a australské variantě děla je použití systému řízení palby LINAPS (Laser Inertial Artillery Pointing System) od společnosti Selex místo TAD/DFCS od General Dynamics. Prakticky neznámým faktem je, že na americké M777A2 jsou pneumatiky osazeny dojezdovými vložkami, jež u kanadské i australské modifikace chybí.

V roce 2005 poskytly Spojené státy v rámci programu FMS (Foreign Military Sales) šestici svých M777 Kanadě, která je počátkem roku 2006 nasadila v afghánské provincii Kandahár. Jejich bojový úspěch znamenal, že si „země javorového listu“ posléze objednala přímo od výrobce dodatečných 31 kusů. Kvality zbraně si povšimli i u protivníků a počínaje rokem 2010 nakoupila Austrálie celkem 54 M777. O dělo projevila zájem také Indie, kde však kvůli neprůhlednému výběrovému řízení došlo k několikaletému odkladu jeho akvizice. Teprve koncem června 2016 bylo oznámeno, že BAE Systems dodá do této země 25 kompletních houfnic a zbývajících 120 zkompletuje přímo na místě, ve spolupráci se společností Mahindra Defence & Aerospace. Vyloučená ovšem není ani následná objednávka až 500 zbraní M777, které jsou ideální pro nasazení v hornatém terénu na indicko-pákistánském pomezí a u hranic s Čínou.

Modifikace A1 a A2

Během vojenských zkoušek obdržely houfnice označení XM777, které se s jejich závěrem a naběhnutím předseriové výroby v počtu 94 kusů změnilo na M777. Hned vzápětí, počátkem roku 2002, ale začala firma BAE Systems pracovat na jejich vylepšení na variantu M777E1. Po tříletém vývoji začala fáze testování, jež byla úspěšně uzavřena v lednu 2007, kdy také došlo ke změně názvu na M777A1. Kromě BAE Systems byla do modernizace zapojena i americká společnost General Dynamics Armament and Technical Products, integrující na zbraň svůj digitální systém řízení palby TAD/DFCS (Towed Artillery Digitization/Digital Fire-Control System), napájecí soustavu, radiostanici kategorie SINCGARS (Single

Channel Ground and Airborne Radio System) a GPS/INS navigaci. Na konci stejného roku se ale objevila ještě vyšší a prozatím poslední verze M777A2. Ta prodělala oproti M777A1 drobnou, ale velmi důležitou změnu – je schopna vystřelovat náboje s koncovým navedením M982 Excalibur a běžnou municí osazenou řídicí soustavou XM1156 PGK (Precision Guidance Kit). K naprogramování jejich zapalovačů před zasunutím do nábojové komory slouží elektronický časovač EPIAFS (Enhanced Portable Inductive Artillery Fuze Setter) propojený s dělem pomocí kabelu a přístroje PIK (Platform Integration Kit). Změn doznal i software v systému řízení palby, který byl nahrazen verzí Block 1A. Na standard M777A2 byly v amerických ozbrojených silách zpětně modifikovány jak veškeré M777A1, tak předseriové M777.

Třetí vylepšení na obzoru

Na loňském ročníku výstavy Eurosatory v Paříži společnost BAE Systems představila další možnosti upgradu této velice účinné dělostřelecké zbraně. Mezi nejzajímavější lze bezpochyby zařadit HyPAK (Hydraulic Power Assist Kit, tedy hydraulický pomocný zdvihací mechanismus) a I-PCCM (Improved Power Conditioning & Control Module – vylepšený modul řízení spotřeby elektrické energie). Úkolem HyPAKu je ulehčit práci obsluhy houfnice při přechodu z pochodové do bojové polohy a obráceně. HyPAK zcela automaticky během 30 s zdvihá nebo spouští podvozek děla M777A2, čímž výrazně urychluje přípravu ke střelbě či opuštění palebného postavení a snižuje únavu obsluhy. Ke svému pohonu využívá HyPAK tzv. superfosfátové 28V baterie Saft VL43E-Fe s kapacitou 80 Ah, napájecí systém

TAD/DFCS. I-PCCM má nahradit stávající řídicí jednotku PCCM, přičemž má být spolehlivější a schopný fungovat i za extrémně nízkých či vysokých teplot. Kromě toho BAE Systems do budoucna nevyklučuje možnost montáže automatického nabíječe, vedoucí ke zvýšení rychlosti palby, nebo elektronického senzoru ETWD (Electronic Thermal Warning Device) indikujícího přehřátí zbraně.

S inovacemi pro houfnice M777A2 přichází také americký vojenský podnik Picatinny Arsenal, v němž probíhá vývoj typu M777ER (tj. Extended Range), jež má mít maximální dostřel téměř 70 km. Těto hodnoty bude dosaženo díky nahrazení původní hlavně délkou 39 ráží novou 52rážovou (čili o 183 cm delší), což se ovšem neobejde bez zvýšení celkové hmotnosti zbraně o téměř 450 kg. První testy s hmotnostním ekvivalentem (sestaveným z experimentálního kanonu XM907 ERCA a lafety M777A2) proběhly na arizonském polygonu Yuma Proving Ground, následovat budou zkoušky mobility na Aberdeen Proving Ground v Marylandu. Navíc loni v červenci příslušníci 3. oddílu 11. dělostřeleckého pluku US Marine Corps odzkoušeli další výrobek z Picatinny Arsenal – šlo o šestici M777A2 s novými hlavními M776 s chromovaným vývrtem, v nichž se má během střelby usazovat výrazně nižší množství nečistot.

Houfnice M777 tak i po deseti letech od svého prvního operačního nasazení zůstává relevantním zbraňovým systémem, který v blízké budoucnosti ještě navýší svou bojovou hodnotu.

Text: Dušan ROVENSKÝ,

Foto: US DoD, MO Kanady, MO Austrálie

Ze snímku dobře patrné malé rozměry houfnice M777 umožňují transport dvou kusů výše uvedeného typu v nákladovém prostoru letounu C-130 Hercules. Do velkokapacitního C-17 Globemaster II se jich vejde šest a C-5 Galaxy dokonce dvanáct.

Pro výsadkové operace i boje v džungli

Turecko-indonéský lehký tank MMWT

Poptávka po lehkých tankách bude v řadě států třetího světa nadále přetrvávat. Konkrétně Indonésie má v arzenálu např. 275 kusů AMX-13, 60 FV101 Scorpion a 15 PT-76; Singapur vlastní asi 350 upgradovaných strojů AMX-13SM1 a Malajsie provozuje 21 obrněnců FV101 Scorpion. Jihoamerické Peru vykazuje stále ještě asi stovku AMX-13, zatímco Argentina 213 tanků TAM a 123 SK-105 Kürassier. Brazílská armáda provozuje přes pět desítek obrněnců M41 Walker Bulldog a Bolívie zhruba stejný počet SK-105 Kürassier. Na africkém kontinentě má Botswana asi třicetku SK-105 Kürassier a 25 strojů FV101 Scorpion, zatímco v Maroku a Tunisku slouží dohromady přibližně 160 Kürassierů.

Na veletrhu zbrojní techniky Indo Defense 2016, konaném mezi 2. a 5. listopadem 2016 v Jakartě, oznámila turecká společnost FNSS a firma PT.Pindad z Indonésie vznik společného konceptu lehkého tanku MMWT (Modern Medium Weight Tank). Na jeho základě by měl být detailněji rozpracován projekt kompaktního obrněnce splňujícího soudobé požadavky a přitom vyzbrojeného výkonným kanonem zaručujícím schopnost ničit většinu cílů případného nepřítele.

Historie lehkých tanků se datuje už do doby první světové války, kdy spatřil světlo světa britský stroj Mark A Whippet, ale především nesmírně úspěšný francouzský Renault FT. Ten mj. přinesl jednu zásadní inovaci – zatímco dříve měly ocelové kolosy svou výzbroj instalovanou v postranních výklencích (tzv. sponzonech), FT byl jakožto první typ osazen otočnou věží buď s 37mm kanonem, nebo kulometem ráže 8 mm. S koncem konfliktu v roce 1918 a příchodem meziválečného období získaly lehké tanky na popularitě a jejich výroba byla zahájena také v jiných zemích. Značného rozšíření dosáhly jak v Evropě (mj. i v Československu, kde vznikla série LT, čili „lehký tank“, exportovaná do řady zemí), tak na americkém kontinentě, ale i v Asii.

V průběhu druhé světové války se ale začalo ukazovat, že lehce vyzbrojené a pancéřované stroje již na mnoho úkolů nestačí. Sice je bylo možné přepravovat v nákladních kluzácích, nasazovat v podmáčených a hustě zarostlých deštných pralesích nebo je nechat plnit různé průzkumné úlohy, ale většinu ostatních převzaly obrněnce střední hmotnostní třídy, později přeznačené na hlavní bojové tanky. Proto vývoj

specializovaných lehkých typů sice nadále pokračoval, ale pouze v omezeném měřítku. I tak ovšem vznikl v Sovětském svazu a současném Rusku např. PT-76, respektive 2S25 Sprut-SD, ve Spojených státech M41 Walker Bulldog a M551 Sheridan, ve Velké Británii potom na bázi unifikovaného podvozku CVR(T) model FV101 Scorpion. Vývozním trhákem ve své době byl i francouzský AMX-13 montovaný v tisícikusových sériích.

Na trh v Asii, Africe a Jižní Americe

Dle zveřejněných informací začala turecko-indonéská spolupráce na programu tanku MMWT už v roce 2014 a nyní probíhá produkce prvního prototypu. Do konstrukce MMWT mají být zapracovány poslední poznatky z oblasti vývoje obrněné techniky, např. pokročilé pancéřování vrchních, bočních i spodních partií korby, moderní systémy řízení palby či výkonná pohonná jednotka a kvalitně navržený podvozek. Díky propojení motoru s elektronicky řízenou plně automatickou převodovkou

má MMWT dosahovat měrného výkonu přinejmenším 15 kW/t. Obsah palivových nádrží nového lehkého tanku vystačí na přibližně 450 km jízdy. Kromě powerpacku se instalace dočká také pomocná energetická jednotka umožňující činnost vozidla i při vypnutém motoru.

Podvozková část bude tvořena hnacím, napínacím a šesti pojezdovými koly na závesném ústrojí tvořeném zkrutnými tyčemi s tlumiči pérování, kolem nichž mají obíhat koleje pásy vybavené zdvojenými pryžovými patkami. Při přípravě interiéru tanku se přikládá velká váha ergonomickým aspektům tak, aby osádka mohla dlouhodobě působit za jakékoli taktické situace. Její ochranu a situační přehled má zlepšovat bojový vozidlový informační systém a soustava čidel indikujících ozáření laserovým paprskem.

Zbraňový komplet bude sestávat z nízko-tlakého kanonu ráže 105 nebo 120 mm doplněného o kulomet ráže 7,62 či 12,7 mm. Jeho zaměřování a vysokou pravděpodobnost zásahu cíle první ranou zabezpečí moderní aparatura zahrnující denní a noční přístroj velitele a střelce, pracujících v tandemu „hunter-killer“ (tj. velitel vyhledává cíle, které následně předává střelci k likvidaci).

Ať však v konečném důsledku dopadne turecko-indonéská kooperace jakkoli, jedno je jisté. Na trzích v Asii, Africe a Jižní Americe provozuje několik zemí stále ještě vysoké počty zastaralých lehkých tanků, jež čeká v relativně blízké budoucnosti obměna – a to je příležitost, kterou určitě není moudré promarnit.

Společné zkušenosti pro NRFC

Problematika záložních sil se projednávala v rámci prvního plenárního jednání poradního Výboru NATO pro národní záložní síly (NRFC) pod českým předsednictvím v americkém Norfolku. Jednání řídil brigádní generál Jaromír Alan, ředitel Sekce rozvoje a plánování schopností Ministerstva obrany.

Bilance a reflexe, to jsou odrazové můstky pro další fungování Výboru NATO pro národní záložní síly. „Jednání bylo především o osvědčených postupech, ale i o případných potížích s návrhy konkrétních opatření pro zlepšení plánování i činnosti a chování do budoucna,“ říká brigádní generál Jaromír Alan a dodává, že vše je výsledkem procesu pozorování a vyhodnocování, stanovení vize a úrovně ambicí.

NATO totiž nemá vlastní záložní síly, proto se zkušenosti včetně implementace čerpají ze zkušeností jednotlivých aliančních zemí. Společné zkušenosti a přijatá doporučení jsou pak adresována Vojenskému výboru NATO. Každý rok se poradní výbor zabývá prioritní problematikou. Ta je pak identifikována tak, aby odrážela zájem NATO i potřeby jednotlivých zemí.

Centrum výjimečnosti pro záložní síly

„V současné době se prioritně zaměřujeme na chytrou obranu (smart defence), působení vojáků v záloze v operacích NATO a v oblasti kybernetické obrany, v popředí našeho zájmu je i podpora a zapojení zaměstnavatelů, kteří záložníky zaměstnávají,“ konstatuje generál Alan.

Další úkol, který vzešel ze zasedání štábních důstojníků v Amsterdamu, je prozkoumat možnost vytvoření Centra výjimečnosti (Centre of Excellence) pro záložní síly. „Myšlenka se zrodila před půl rokem, a to v rámci práce syndikátů účastníků NATO kurzů záložních sil, které jsme za Výbor dozorovali,“ pokračuje předseda Výboru generál Alan.

„Maďarsko na jednání v Norfolku sdělilo, že má vážný zájem takové centrum zřídit, a bude usilovat i o podporu ostatních zemí, včetně České republiky.“

Vše šlapalo jako hodinky

Zásluhu na tom, že jednání Výboru „odsypalo“, měl nejen český tým, ale i velitelství Spojeneckých sil pro transformaci v Norfolku. „Včasná příprava jednání a hlavně entuziasmus vyčleněných osob povýšit jednání na událost přispělo k tomu, že všechno klaplo do puntíku, nedocházelo k časovým prostojeům a program šlapal jako hodinky,“ informuje generál Alan. „Výraznou a zároveň ceněnou změnou bylo pro účastníky jednání i to, že na konci každého bodu jednání byly ze strany předsednictví vždy zformulovány závěry, bez jejichž potvrzení ze strany vedoucích delegací by nebylo možné přejít k dalšímu bodu programu. Rovnou po diskusi zformulovat závěr a přitom nepřerušit jednání vyžadovalo nejenom zkušenost, ale i diplomacii a skvělou práci českého sekretariátu.“

Jistým specifickým bylo i to, že pracovní skupiny Výboru začaly za českého předsednictví aplikovat zásady a vybrané nástroje projektového řízení v rámci projektů a iniciativ. „Věřím, že i to přinese do budoucna progres v oblasti záložních sil,“ upřesňuje předseda Výboru Jaromír Alan.

Londýn, Calgary, Kodaň

Letos v dubnu se uskutečnilo jednání štábních důstojníků v Londýně, v červenci se pak v kanadském Calgary bude konat druhé plenární jednání a v říjnu čeká Výbor opět štábní jednání, tentokrát v dánské Kodani. „Kromě dalších konferencí a přednášek a prezentací je to i o udržování vazeb s organizacemi a sdruženími, které se o problematiku záložních sil zajímají, a také o aktivitách, které mohou Alianci podpořit,“ vypočítává očekávané aktivity Výboru generál Alan. „Máme odpovědnost i za dva kurzy, které poskytuje NATO prostřednictvím školy v Oberammergau. První je integrační kurz pro záložní síly a druhý je zaškolovací kurz pro záložníky – seniory.“

Text: Mária Gedayová a redakce

Záložníkem nanečisto, i tak lze nazvat unikátní počin 22. základny vrtulníkového letectva

Náborový den

Jaké to je být příslušníkem aktivní zálohy na letecké základně a co obnáší služba v rotě bojového zabezpečení, mohlo okusit čtyřicet mužů a žen nejen z okolí základny, ale i ze vzdálených měst. Služba je zde náročná, ale přítomnost špičkové letecké techniky a častá cvičení s mezinárodní účastí jsou lákadlem.

„**K** 1. lednu 2017 vznikla na naší základně rota bojového zabezpečení aktivní zálohy, která se sestává ze dvou strážních, jedné chemické a jedné hospodářské čety. Rota je začleněna do struktury 225. letky bojového zabezpečení a čítá 98 tabulkových míst. Aktuálně poptáváme všechny pozice, od skladníků, kuchařů, až po velitele čety. Od Náborového dne si slibujeme ukázat zájemcům o službu v aktivní záloze možnosti a zázemí, kterým základna disponuje,“ uvedl na úvod podplukovník Radek Pilař, velitel 225. letky bojového zabezpečení.

Nábor nanečisto

Cílem náborového dne bylo především seznámit zájemce o aktivní zálohu se strukturou a úkoly jednotky. Ukázka vševojskových oblastí kladla důraz na střeleckou, zdravotní, spojovací, topografickou a tělesnou přípravu. To vše již od brzkých, ranních hodin. Pro některé se tak sobotní den stal nejen

prvním seznámením se základnou, ale také s armádou jako takovou. „Jsem z Brna, a když jsem slyšela o možnosti náboru nanečisto, neváhala jsem. Zanedlouho absolvuji lékařskou prohlídku, a když vše dobře dopadne, v nejbližším turnusu ve Vyškově projdu výcvikem. Chtěla bych sloužit právě zde na letecké základně,“ uvedla jedna z účastnic.

Přestupní stanice do armády

Slova zájemkyně o službu v zálohách potvrdila i řada ostatních mužů a žen, pro které je služba vlastí prioritou a otázkou cti. Pro některé je záloha jen pomyslnou přestupní stanicí do prostředí profesionální armády. Adepty lákají jistoty, benefity, ale i atraktivní prostředí a moderní technika. I ta se stala součástí ukávek a každý zájemce tak měl možnost si prohlédnout a následně vyzkoušet nejběžnější používané zbraně, tedy

pistoli CZ 75 Phantom a útočnou pušku BREN. Kromě zbraní a vrtulníků, které každý obdivoval, zejména špičkový airbrush na stroji Mi-24, byla nachystána i ukázka umění psovodů. Základna disponuje celou škálou ras, každý pes má jinou povahu a jak říká psovodi, každý je osobnost. Zastavení pachatele, vyřazení, kdy je pes cvičen za pomocí košíku pachatele doslovně omráčit, či prohlídka zavazadel jsou jen střípkem dovedností těchto čtyřnohých profesionálů.

Vzor ostatním

„Náborový den hodnotím velice kladně. Zájem byl značný a věřím, že v brzké době přivítáme do našich řad mnoho nových mužů i žen, kteří budou zastávat v rámci bojové rotě důležité pozice,“ uvedl na závěr plukovník Petr Čepelka, velitel základny, která minulý rok oslavila 60. výročí založení leteckých útvarů posádky Náměšť nad Oslavou. Dal tím možná i vzor pro ostatní, zejména nově vznikající jednotky, jelikož právě ukázka základny, zázemí a práce, kterou mohou záložníci vykonávat, je nedocenitelná. Je rozdíl podat přihlášku v náborové kanceláři, či si předem prohlédnout zázemí a možnosti, které jednotky základny a útvarů nabízí.

Text a foto: Michal Voska

Naleznete na historické pohlednici z první světové války čtyři rozdíly?

Tentokrát přinášíme válečnou pohlednici věnovanou velikonočním svátkům. Ty, stejně jako ty vánoční, musely miliony vojáků trávit na frontě první světové války. Celkem logicky jsou v mnohem větší míře prezentovány boje, které během tohoto střetnutí svedli naši legionáři na straně zemí Dohody. Mnohem větší ztráty utrpěla ale naše populace nasazená na druhé straně fronty. Podle odhadu bylo během první světové války ze zemí Koruny české do rakousko-uherské armády povoláno 1,4 milionu vojáků. Z toho jich podle velice

střízlivého odhadu sto čtyřicet tisíc padlo. Skutečný počet zemřelých nejen přímo na frontě, ale v důsledku zranění, nemoci a dalších negativních okolností byl podstatně vyšší. Údajně mohl dosahovat až tři sta tisíc lidí. Mnoho našich krajanů položilo životy na ruské a sočské frontě. V posledním roce války pak na řece Pijavě. A právě jim jsou věnovány ty památníčky na návsích většiny našich obcí.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, ilustrace: archiv VHÚ

Rozdíly: chybí část textu, noha od lavičky, jedna ovce, označení pohlednice v pravém dolním rohu

recenze

Petr Prokš 1914–1920 Vítězové a poražení

V průběhu první světové války měla každá velmoc celý souhrn strategických zájmů, které se týkaly též střední a východní Evropy, především dalšího osudu Rakouska-Uherska. Koncem roku 1918 a v následujících měsících roku 1919 se pro přístup velmocí k uvedeným evropským oblastem stalo určujícím vítězství Spojených států, Velké Británie, Francie a jejich spojenců nad Německem. Současně také vyvrcholil národně-osvobozenecký zápas národů, rozpadly se habsburská, hohenzollernská, romanovská a osmanská říše a byly vytvořeny „nástupnické“ státy. Vítězné mocnosti se snažily rychle stabilizovat vyhocené státopravní, národnostní, sociální, ekonomické a geografické (hraniční) poměry ve střední a východní Evropě a zabránit šíření komunismu do západní Evropy. Přitom zejména Američané a Britové do budoucna počítali s transformovaným a demokratizovaným Německem jako rovnoprávným partnerem pro udržení stability v kontinentální Evropě. Na základě výsledku první světové války a velmocenských kalkulací vzniklo také samostatné Československo, které se zařadilo do spojeneckého systému Francie ve střední a východní Evropě.

Počet stran: 274, vydalo nakladatelství Naše vojsko

Text: Michal Voska, foto: nakladatelství Naše vojsko

Libuše se odmlčela

Alfréd Bartoš

Jiří Potůček

Josef Valčík

Skupina Silver A působící za druhé světové války na území Protektorátu patří jednoznačně k těm nejúspěšnějším. Do posledního písmene se jí podařilo splnit veškeré zadané úkoly. Téměř půl roku udržovala přes svoji stanicí Libuši spojení s Londýnem a odeslala téměř šest set depeší. Vybudovala rezidenturu, která koordinovala činnost všech dalších vysazených parašutistů. Podařilo se jí dokonce i kontaktovat štábního kapitána Václava Morávka a přes něho náš nejdůležitější zdroj informací – agenta A-54. Nebylo rozhodně jejich vinou, že v té době se nad odbojovou organizací Tři králové již zatahovala mračna a Morávek byl záhy nato zastřelen gestapem. Příslušníci skupiny Silver A prokázali mimořádnou odvahu a vysoké morální kvality.

Od působení této skupiny na území okupovaného Protektorátu uplynulo sedmdesát pět let. To je určitě jedním z důvodů připomenout si činnost těchto odvážných vojáků. Skupině velel nadporučík prvorepublikové armády Alfréd Bartoš. Dále ji tvořili vynikající radista svobodník Jiří Potůček a rotmistr Josef Valčík.

Uchýlili se do Pardubic

Podle původního plánu měla být vysazena nad územím vlasti již v listopadu 1941. Z důvodu selhání obou listopadových výsadek došlo ale k posunutí tohoto plánu. Skupina čekala společně s výsadky Silver B a Anthropoid na rozkaz k akci ve speciálním výcvikovém středisku STS 2 na zámečku Bellasis nacházejícím se zhruba čtyřicet

kilometrů jihovýchodně od Londýna. Zde ji také 28. prosince 1941 zastihl povel k akci. Zhruba v poledne téhož dne dokončila přesun na letiště Tangmere. Nad Protektorátem byla tato trojice vysazena společně se skupinami Silver B a Anthropoid (úkollem Jozefa Gabčíka a Jana Kubiše bylo provést atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha) krátce po půlnoci z 28. na 29. prosince 1941. O přepravu se postarala 138. perut RAF se svým bombardérem Handley Page Halifax Mk.II NF-V. Stroj pilotoval F/O Ronald C. Hockey. Původní místo výsadku bylo v důsledku navigační chyby podobně jako u ostatních skupin posunuto. A tak výsadkáři namísto poblíž obce Vyžice u Chrudimi dosedli o čtyřicet kilometrů dál u obcí Podmokly a Senice mezi Poděbrady a Městcem Králové.

Bartoš v rozporu se zásadami zpravodajské práce hledal pomoc u blízkých na Pardubicku. Již druhý den po seskoku se obrátil na svou bývalou spolužačku z gymnázia a později i lásku Věru Junkovou. Ta obstarala parašutistům nejen jedno z prvních ubytování u příbuzných v Hošťálovicích u Heřmanova Městce, ale díky otci tiskaři i falešné legitimace a řadu důležitých kontaktů.

Rozsáhlá organizace

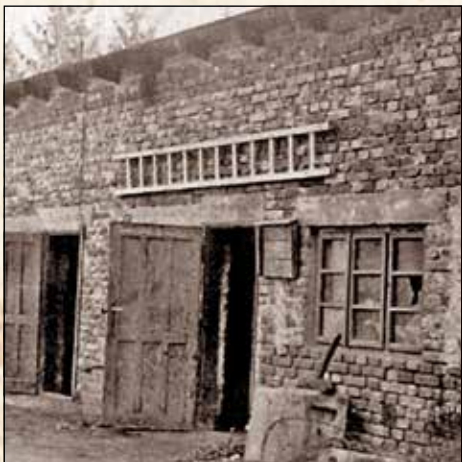
Skupině se dařilo. Poměrně rychle si vybudovala rozsáhlou organizaci, kterou postupně tvořilo více než sto padesát spolupracovníků. Díky jejich pomoci se jim podařilo vybudovat síť ilegálních bytů. Hned po seskoku také začali hledat místo, odkud by mohli pravidelně vysílat. První depeši odvysílala Stanice Libuše 15. ledna 1942 z lomu Hluboká u Miřetic. V tomto prostoru ale hrozilo zaměření vysílačky, tak postupně vystřídal několik dalších lokací. Kromě sádek v Lázních Bohdaneč se jednalo o úkryt vybudovaný v mlýně v Ležákách a škole v Bohdašíně u Červeného Kostelce.

Také při hledání kontaktu na štábního kapitána Morávka byli úspěšní. U knihaře Jana Vojtíška v Lázních Běláhrad si zřídili kontaktní středisko pro další parašutisty.

Již v lednu byl Bartoš mimořádně povýšen z nadporučíka na kapitána. Nejdříve bydlel u jednoho ze svých nejbližších spolupracovníků, bývalého motocyklového závodníka Františka Hladěny v Pardubicích, U Zelené brány čp. 108. Zde se také setkával se svým kolegou od dragounů a dalším významným spolupracovníkem poručíkem Václavem Krupkou. Tento důstojník prvorepublikové armády a vynikající atlet zapojil do spolupráce i svou manželku Hanu. V únoru 1942 se natrvalo přestěhoval k manželům Krupkovým.

Smyčka se začala utahovat

Ani zdaleka ale nebylo vše tak snadné, jak by se mohlo na první pohled zdát. Bartoš byl v Pardubicích až příliš známou osobou. Navíc nedodržoval zásady konspirace. A tak si záhy začali o jeho pobytu v tomto městě cvrlikat brabci na střeše. Hrozilo mu ale i prozrazení z jiné strany. Společně s Krupkou musel přepadnout s pistolí v ruce četnickou stanicí ve Vrdech-Bučicích. Na vrchním četnickém strážmistrově si zde vynutili výmaz úředního hlášení o smrti občana Motýčky, na jehož jméno měl Bartoš vystavenou

Strojovna kamenolomu poblíž obce Ležáky, na jejíž půdě byla umístěna vysílačka Libuše

Bombardovací letoun Halifax, který dopravil parašutisty nad Protektorát

Pardubický hotel Veselka

Jedni z nejbližších spolupracovníků skupiny Silver A manželé Krupkovi

falešnou legitimaci. V ještě složitější situaci se ocitl rotmistr Valčík. Když v březnu 1942 zahynul v bezvýchodné situaci v Praze na Prašném mostě štábní kapitán Morávek, našlo u něho gestapo fotografii Josefa Valčíka. Měla sloužit pro zhotovení nových falešných dokladů. Morávek ji sice ještě před smrtí stačil roztrhat, ale gestapo na útržcích objevilo razítko pardubické firmy Vomáčka, která ji zhotovila. O pouhé tři dny později provedlo gestapo razii v pardubickém hotelu Veselka, kde byl Valčík zaměstnán pod

krycím jménem Šolc jako pomocný číšník. Naštěstí byl ale včas varován a stačil ještě uniknout. Po celém Protektorátu se však na vylepovacích plochách objevila jeho fotografie a text slibující odměnu sto tisíc korun.

Smyčka gestapa se postupně začala utahovat. Při jedné z razii v bytě, kde se skrýval sám Bartoš, se dostal gestapu do rukou jeho osobní archiv. Nejbližším Bartošovým spolupracovníkům hrozilo smrtelné nebezpečí. Manželům Krupkovým bylo jasné, že je potřeba alespoň na čas zmizet. Odjeli jakoby na dovolenou do Police nad Metují. V hotelu Pejskar, kde se ubytovali, je 17. června 1942 v pět hodin ráno zastihlo gestapo.

Hořký konec

Poslední okamžiky života Alfréda Bartoše byly popsány následovně. Večer 21. června 1942 zazvonil u dveří bytu manželů Krupkových smluveným signálem. Netušil, že jsou již v rukou gestapa, přesto byl ale velice ostražitý. Když zahlédl za oknem siluety neznámých mužů, okamžitě se dal na útěk. Mezi ním a gestapáky Hanouskem a Krebsem se strhla přestřelka. Došlo ke zranění náhodného chodce. Bartoš postupně odhodil aktovku, plášť i kufr. Jeho smůla se ale tentokrát naplnila. Přímou proti němu pochodovala skupina vojáků Luftwaffe. Kapitán si přiložil pistoli k pravému spánku a naposledy vystřelil. Později během pitvy v Praze byly v jeho hlavě překvapivě nalezeny dva projektily.

V té době byl další z příslušníků výsadku Silver A Josef Valčík již tři dny mrtev. Společně s Gabčíkem, Kubišem a dalšími výsadkáři se 18. června 1942 nacházel v krytém obklíčeného kostela Karla Boromejského v Resslově ulici v Praze. Bojoval až do konce.

Poslední příslušník výsadku rotmistr Jiří Potůček zůstal ještě na svobodě. O devět dnů později ale do domku rodiny Burdychových v obci Končiny, kde se ukrýval, proniklo komando gestapa. Potůček střílel z obou pistolí a v nastalém zmatku se mu ještě podařilo z obklíčení utéci. Po jeho stopě šly ale stovky policistů a gestapáků.

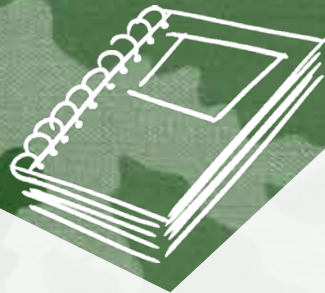
Zůstal naprosto osamocen, nezbývalo mu než prchat. Třetí den strávený na útěku, 2. července, byl však již natolik vyčerpán, že vysílením usnul mezi křovisky na louce poblíž Rosic. Tady ho také překvapil protektorátní četník Karel Půlpán, který ho z blízkosti střelil přímo do hlavy. Vysílačka Libuše se definitivně odmlčela.

I přes obrovské lidské ztráty se Bartošova Silver A stala jednou z nejlépe pracujících parašutistických skupin v Protektorátu. Nic na tom nemohla změnit ani krvavá daň, kterou za to zaplatila řada vlastenců. Kromě vyhlazení obce Ležáky bylo zastřeleno 37 spolupracovníků skupiny z Pardubicka včetně Bartošovy matky Antonie a dalších 15 z Červenokostecka. Popraveni byli i rodiče, sedm sourozenců a pět dalších příbuzných Josefa Valčíka.

Text: Vladimír Marek,
foto: VÚA-VHA, VHÚ

Odměna gestapa za dopadení Josefa Valčíka

Albánie

Oficiálním názvem Albánská republika, je středomořský stát v jihovýchodní Evropě na Balkánském poloostrově. Země o rozloze 28 748 kilometru čtverečních má necelé tři milióny obyvatel. Z toho téměř třetina žije v hlavním městě Tiraně. V čele této parlamentní republiky stojí prezident, kterého volí každé čtyři roky stočtyřicetileté shromáždění. Albánie je členskou zemí OSN, OBSE a Rady Evropy. Usiluje o členství v Evropské unii.

Albánie byla během druhé světové války obsazena Italskou armádou. Po osvobození se zařadila do východního bloku. V roce 1955 vstoupila do Varšavské smlouvy. O třináct let později z ní na protest proti okupaci Československa vystoupila. Od té doby se ve zbrojní oblasti orientovala především na Čínu. Jako reakci na svou izolaci vybudovala po celé zemi statisíce malých pevnůstek. V devadesátých letech minulého století prošla albánská armáda výraznou reformou. Poměrně rozsáhlá modernizace jí měla umožnit vstup do NATO. K tomu také v roce 2008 došlo. Albánská armáda se zapojila do mise SFOR v Bosně a Hercegovině a do operace ISAF na území Afghánistánu.

Ozbrojené síly Albánie tvoří pozemní armáda, letectvo, námořnictvo, brigáda rychlého nasazení a oddíl commandos. Spojené velitelství sídlí ve městě Drač. Součástí výzbroje pozemních sil je například americký pásový obrněný transportér M 113 či americké terénní vozidlo HMMWV. Dále pak čínský dělostřelecký raketomet Typ 63.

	OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9	
			No Rank		No Rank		No Rank			
	Ushtar	Nëntetar		Tetar		Rreshter		Kapter	Kryekapter	
	OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10
										No Rank
	Nëntoger	Toger	Kapiten	Major	Nënkolonel	Kolonel	Gjeneral Brigade	Gjeneral Major	Gjeneral Lejtnant	Gjeneral

	OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9	
			No Rank		No Rank		No Rank			
	Ushtar	Nëntetar		Tetar		Rreshter		Kapter	Kryekapter	
	OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10
							No Rank			No Rank
	Nënlejtant	Lejtant	Kapiten Lejtant	Kapiten Rangut III	Kapiten Rangut II	Kapiten Rangut I		Kundëradmiral	Nënadmiral	Admiral

	OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9	
			No Rank		No Rank		No Rank			
	Ushtar	Nëntetar		Tetar		Rreshter		Kapter	Kryekapter	
	OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10
										No Rank
	Nëntoger	Toger	Kapiten	Major	Nënkolonel	Kolonel	Gjeneral Brigade	Gjeneral Major	Gjeneral Lejtnant	Gjeneral

Interní komunikační portál

www.ikp.army.cz

Na portále se objevují dotazy k problematice „zkráceného úvazku“, a to i u vojáků z povolání, kteří pečují o malé děti. V článku se budeme zabývat jedním z dotazů na uvedené téma.

Dotaz:

Chci se zeptat, zda se rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 21Cdo 1821/2013 z 9. 7. 2014 vztahuje i na vojáky a vojákyně z povolání. Děkuji.

Odpověď:

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 21Cdo 1821/2013 z 9. 7. 2014 se týká aplikace ustanovení § 241 odst. 2 zákoníku práce, ve kterém je uvedeno, cit.:

„Požádá-li zaměstnankyně nebo zaměstnanec pečující o dítě mladší než 15 let, těhotná zaměstnankyně nebo zaměstnanec, který prokáže, že převážně sám dlouhodobě pečuje o osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost)^{77a)}, o kratší pracovní dobu nebo jinou vhodnou úpravu stanovené týdenní pracovní doby, je zaměstnavatel povinen vyhovět žádosti, nebrání-li tomu vážné provozní důvody.“

Toto ustanovení zákoníku práce se netýká vojáků z povolání. Podle zákoníku práce se postupuje pouze tehdy, pokud na něj zákon o vojácích z povolání výslovně odkáže. Tak tomu je v § 41 odst. 4 zákona o vojácích z povolání, který odkazuje na nárok vojákyně na mateřskou dovolenou, rodičovskou dovolenou a přestávky na kojení. Jedná se o ustanovení § 157 až 161 zákoníku práce. Ostatní související problematiku služebního poměru je nutné řešit podle zákona o vojácích z povolání. Ať už je to ustanovení § 41 (zvláštnosti průběhu služby vojákyně) nebo § 25 (základní týdenní doba služby a kratší týdenní doba služby) zákona o vojácích z povolání. Konkrétně problematiku kratší týdenní doby řeší zákon o vojácích z povolání poněkud odlišně od zákoníku práce, § 25 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, cit.:

„Nadřizený může stanovit vojákovi kratší týdenní dobu služby nebo dobu služby jinak vhodně upravit, požádá-li o to voják ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů a nebrání-li tomu důležitý zájem služby. Vojákovi s kratší týdenní dobou služby přísluší měsíční služební plat odpovídající této kratší týdenní době služby.“

Z výše uvedeného vyplývá, že i když danou problematiku řeší zákon o vojácích z povolání odlišně od zákoníku práce, neznamená to, že by vojákovi z povolání nemohla být stanovena kratší týdenní doba služby, pokud o ni požádá a nebude tomu bránit důležitý zájem služby (což posuzuje příslušný služební orgán).

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Ředitel Vojenské lázeňské léčebny Jeseník přijme pracovníka na pozici zástupce primáře-lékař.

Požadavky: atestace v základním oboru, atestace v oboru FBLR vítána, zájem o rehabilitační obor, PC, min. Word, Excel, zkušenosti s vedením kolektivu.

Pracovní podmínky: odměňování podle zák. 262/2006 Sb., příspěvek z FKSP, možnost ubytování a stravování, nástup od 1. 5. 2017 nebo dle dohody.

Kontaktní adresa: Vojenská lázeňská léčebna, Myslbekova 271, 790 03 Jeseník Lázně nebo e-mail: renata.krsickova@je.vlrz.cz.

Kontaktní osoba: prim. MUDr. Ján Capko, tel.: 973414111, Krsičková Renata, tel.: 973414132, mobil: 725943629.

Nutno doložit: životopis s přehledem o dosavadní praxi, doklady o vzdělání.

Areport

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 553, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek
Grafická úprava: Libora Schulzová
Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 4. 4. 2017
Toto číslo vyšlo dne: 10. 4. 2017
Foto na titulní straně: Jan Kouba

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.mare@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Libora Schulzová (grafička)
telefon: 973 215 595

redakční rada

Jan Pejšek, plk. Jan Šulc,
Vladimír Lukovský, Olga Bálintová

informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:

- jméno a příjmení,
- datum narození (NE rodné číslo!),
- údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ, anebo osobu mimo resort,
- adresu bydliště.

V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:

- číslo VÚ či VZ a město posádky,
  - číslo RFO, který je vyplácí.
- V případě osoby mimo resort:
- číslo účtu, na který má být poslán honorář,
  - název a číslo banky,
  - na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního lístku k tomuto účtu.

Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasílaným článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

Zrození prvního praporu

Krátce po napadení Sovětského svazu hitlerovským Německem byla 18. července 1941 podepsána Úmluva mezi SSSR a ČSR o vzájemné spolupráci po dobu války proti společnému nepříteli. To otevřelo cestu ke vzniku československých jednotek na území Sovětského svazu.

Podmínky pro jejich budování pak byly rozpracovány ve vojenské dohodě podepsané koncem září téhož roku. Velitel suzdalské skupiny podplukovník Ludvík Svoboda si ten samý den poznamenal do svého deníku následující slova: „Doufáme,

že organizace československé vojenské jednotky půjde již rychlejším tempem. Do armády se hlásí denně noví dobrovolníci. Dosud jsme jim mohli posílat pouze přihlášky a sdělit, aby čekali.“

Počítalo se i se zemjankama

Nejen sovětská, ale i československá strana se skutečným vybudováním jednotky ale příliš nespěchala. Dokonce i v Londýně převládal názor, že s ohledem na omezené lidské zdroje je potřeba šetřit naše lidi pro akce na československém území. A tak až začátkem prosince oznámil sovětský generál Panfilov, že všechny záležitosti týkající se formování čs. vojska jsou vyřízeny a je tedy možné přistoupit k formování mechanizované brigády.

O tři dny později, 11. prosince, jednal již podplukovník Svoboda s představiteli městské správy v Buzuluku (toto město bylo určeno jako posádka nové jednotky) a velením polských jednotek (ty zde byly dislokovány a měly odejít do Iránu) o ubytovacích

záležitostech a materiálním zabezpečení. Do deníku si tehdy napsal: „V 8:40 hod. příjezd do Buzuluku. Oficiální vítání generála Sikorského. Jsem ubytován v hotelu. Je mi přidělen ordonanční důstojník polské armády poručík Godlewski.“

Večer v osm hodin byl pořádán banket. Z Londýna dorazil telegram, který oznamoval, že Svoboda byl jmenován velitelem 1. smíšeného samostatného motorizovaného praporu a výcvikového střediska v SSSR. Velitel čs. jednotek prý bude jmenován později.

Následujícího dne jednal Svoboda s předsedou městského sovětu. Bylo domluveno, že velitelství jednotky včetně náhradního tělesa a přijímací a odvodní komise bude ubytováno ve škole. V ní bude zřízena i důstojnická jídelna. Prapor bude ubytován v barákovém táboře v Pěrvomajských kasárnách, která se uvolní po odchodu polských vojáků. Zde je možné umístit až 1 400 osob. Pro nemocné bude vyhrazeno v městské nemocnici třicet lůžek. Jednotka dostane i nové zemjanky, které asi pětadvacet kilometrů od Buzuluku postavili Poláci. Ty pojmu až tři tisíce osob.

Jedli i psy

Jako první dorazil do Pěrvomajských kasáren v Buzuluku počátkem února 1942 transport převážně českých důstojníků a poddůstojníků ze Suzdalů. Tito lidé představovali základní velitelský sbor budoucího praporu. „Poláci nám zanechali celý objekt ve velmi zuboženém stavu,“ vzpomínal na tyto okamžiky jeden z těchto vojáků, pozdější generál Oldřich Kvapil. „To, co neodvezli, bylo většinou zničené. Navíc venku byla pravá uralská zima, v místnostech se již delší dobu netopilo. Okna pokrývala pěticentimetrová vrstva ledu.“

Polští důstojníci prý v noci nechtěli chodit na záchod na nádvoří, a tak si nechali v pokoji přistavit barel a do něho vykonávali potřebu. Vojáci to museli druhý den vždy vynášet. „Neuvěřitelným způsobem také plýtvali potravinami. Na skládce hned za domem jsme našli například konzervu, ze které snědli jen dva párky a zbytek vyhodili. To všechno v době kritického válečného nedostatku. Na skládce se živila spousta vypasených psů,“ vysvětloval generál Kvapil. Než se našim vojákům podařilo dojednat dodávky potravin, neměli co jíst. V tomto okamžiku se projevil jejich šikovnost a schopnost improvizovat. Mezi mužstvem byli řezníci i kuchaři. Upravili prý ze psů tak chutné pokrmy, že nikdo neměl tušení, co vlastně jí. Tedy až do doby, než to zjistil velitel, podplukovník Ludvík Svoboda a tuto kuchyni přísně zakázal.

Vyrobili si palandy

Dne 12. února 1942 bylo oficiálně vyhlášeno zřízení 1. pěšího praporu. V té době se v Buzuluku nacházelo již dvě stě našich vojáků a každým dnem přibývali další. O to větší problémy ale byly s jejich ubytováním, stravováním a materiálním zabezpečením.

Nebylo například na čem spát. A tak vojáci museli pokácet stromy, nařezat z nich prkna a vyrobit palandy. Ani skutečnost, že chyběly hřebíky, jim tuto výrobní činnost nepřekazila. Podařilo se jim sehnat klubko silného drátu. V praporečnických dílnách ho našťípali a vykovali z něho hřebíky. Dílny zřídila osmičlenná skupina škodováků, kterou vedl inženýr Vogl. Pracovali na montážích za Uralem. Když dokončili své dílo, rozhodli se, že se nevrátí do Plzně a přihlásili se do naší vojenské jednotky. Na začátku měli jen pár pilníků, které si přivezli z domova. Když sehnali první svěrák, byla to velká sláva. Pracovat začala i přijímací komise, která registrovala, třídila a ubytovávala všechny příchozí.

I přes všechny tyto problémy byl počátkem března zahájen výcvik. A to ve třech rotách. Zbraně, které dorazily až na podzim, nahradily makety. Opět pomohli škodováci, vyrobili je ze dřeva.

Cvičili za každého počasí

„Vyšli jsme hluboko do stepi, kde v zimě klesá rtuťový sloupec teploměru hluboko pod 40 stupňů a v létě stoupá až nad 40 stupňů celsia. Když stepní slunce páliło nejžhavěji, nastupovaly útvary s plnou polní výstrojí a výzbrojí, pokud jsme ji ovšem tenkrát měli, a odcházely za řeku Samarku, aby úporně cvičily útok a obranu za všemožných předpokladů a podmínek ve dne i v noci. V terénu přehledném i členitém, v pahorkatině a lesích, ve městě i v osadách, za nekonečného plížení a přískoků se vojáci sblížovali s matičkou zemí a zase se brodili řekou nebo tiše postupovali bažinami, kde jim mračna komárů rozbodávala obličej a ruce do bolestivých otoků,“ vzpomínal ve své knize Z Buzuluku do Prahy později Ludvík Svoboda. „Do toho všeho přišla epidemie tyfu, malárie, úplavice a infekční žloutenky, které výcvik pochopitelně vážně ohrozily, ale neustali jsme ani na chvíli. Tak jako muži cvičily i ženy. Byly určeny převážně jako spojačky a zdravotnice. Starší nebo fyzicky méně zdatné šly ke kuchyním, do prádelny, do skladů, některé se staly písáčkami.“

Řešení složitě zdravotní situace mělo napomoci zřízení vlastní vojenské lékárny, kterou dostala na starost španělská interbrigadistka a farmaceutka Helena Petránková. Do čela zdravotnické služby se postavil zkušený lékař František Engel, který se stal velitelem zdravotnické čety.

Velitelé všech stupňů se připravovali v poddůstojnické a důstojnické škole. Činnost zahájila i řada odborných kurzů. Vyléčení sovětští instruktoři, kteří se z lazaretů vraceli na frontu, cestovali přes Buzuluk, kde předávali nejnovější bojové zkušenosti. Obzvláště důležitá byla pomoc při výcviku vojáků v boji s tanky. S podobným druhem boje neměla naše předválečná armáda patřičné zkušenosti.

Na přelomu června a července navštívil Buzuluk ministr obrany Sergej Ingr. Ani on nebyl proti rychlému dokončení výcviku a nasazení jednotky na sovětsko-německé frontě. V polovině července dosáhl prapor početního stavu, který umožnil reorganizaci pro bojové nasazení ve svazku Rudé armády. V té době byl zformován 1. čs. samostatný polní prapor a náhradní rota. Zároveň byla připravena organizace druhého praporu. Koncem srpna 1942 odeslal podplukovník Svoboda bez vědomí Československé vojenské mise v Moskvě vrchnímu veliteli sovětských ozbrojených sil Stalinovi žádost o nasazení praporu na frontě. To už se budování naší první jednotky na území Sovětského svazu blížilo do finále. Její frontová cesta již ale představuje jinou kapitolu.

Text: Vladimír Marek,
foto: VÚA-VHA, VHÚ

**PŘÍSLUŠNÍCI ARMÁDY ČR A ZAMĚSTNANCI MINISTERSTVA OBRANY ČR,
STÁTNÍCH PODNIKŮ A PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ
MINISTERSTVA OBRANY ČR**

realizují
ve spolupráci
s Charitou České republiky
a hnutím **STONOŽKA**
finanční sbírku

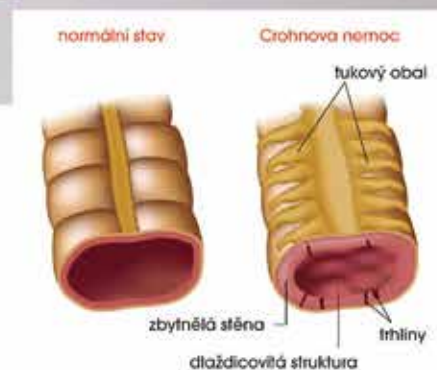
Společně
proti
Crohnovi

Crohnova nemoc je nevyléčitelné chronické zánětlivé onemocnění různých částí trávicího traktu, které provází pacienty celý život a má kolísavý průběh, ve kterém se střídají období klidu a aktivity. Počet nemocných se každoročně zvyšuje a bohužel je mezi nimi stále více dětských pacientů.

Na co je finanční výtěžek směřován? Již v minulém roce spojily své síly výzkumné centrum NTIS Fakulty aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni a Dětská klinika Fakultní nemocnice Plzeň, které za finanční podpory hnutí Stonožka zahájily spolupráci na vývoji interaktivní aplikace. Ta bude napomáhat v diagnostice, výzkumu a léčbě Crohnovy choroby u dětí.

Hnutí Na vlastních nohách - STONOŽKA je dobrovolná humanitární organizace založená v roce 1990 paní Bělou Jensen, v níž děti pomáhají dětem. Hnutí pravidelně pořádá finanční i materiální sbírky na pomoc nemocným, postiženým a osiřelým dětem po celém světě. Stonožka aktivně a dlouhodobě spolupracuje také s příslušníky ozbrojených sil České republiky.

PŘÍSPĚJTE také vy
do kasiček u Vašich útvarů/organizačních celků
Více informací u Vašich kaplanů, vrchních praporčíků nebo určených osob.

Věříme, že financovaný projekt pomůže ke zlepšení péče o děti s touto zákeřnou nemocí a přispěje k větší účinnosti léčby.

17. – 27. 4. 2017

